

- ΑΝΩΤΑΤΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΩΝ
- ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΩΝ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ
- ΤΜΗΜΑ ΑΝΑΚΑΙΝΙΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΤΗΡΙΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΑΙ ΕΠΑΝΑΧΡΗΣΗ ΕΞΟΧΙΚΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ

- ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΑ ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΩΝ: ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ ΣΟΦΙΑ
ΚΑΤΣΟΥΔΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ
- ΕΠΟΠΤΕΥΩΝ ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ: ΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΕΥΑΝΘΙΑ

ΠΑΤΡΑ 2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ:

i. ΑΝΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ	ΣΕΛ.2
ii. ΕΠΙΣΥΜΑΣΝΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΑ ΚΤΗΡΙΑ ΠΟΥ ΤΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΥΝ.....	ΣΕΛ.4-5
iii. ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ (ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ-ΜΟΡΦΗ)	ΣΕΛ.6-10

2.ΙΣΤΟΡΙΚΟ (ΤΟ ΠΑΡΕΛΘΟΝ):

i. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ ΑΠΟ ΤΟ 1828 ΕΩΣ ΤΟ 1920.....	ΣΕΛ.11-18
ii. ΜΙΑ ΠΟΛΗ ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ.....	ΣΕΛ.19
α) ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΜΟΡΦΥ	ΣΕΛ.19
β) ΛΙΜΑΝΙ : ΠΝΕΥΜΟΝΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ.....	ΣΕΛ.20-21
γ) ΤΑ «ΕΓΓΛΕΖΙΚΑ».....	ΣΕΛ.22

3.ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ (ΤΟ ΠΑΡΟΝ):

i. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ.....	ΣΕΛ.24-25
Α) ΕΞΩΤΕΡΙΚΗ ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΤΟΙΚΙΑΣ.....	ΣΕΛ.24
Β) Η ΚΑΤΟΙΚΙΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΑ.....	ΣΕΛ.25
ii. ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.....	ΣΕΛ.26-36
Α) ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ.....	ΣΕΛ.26-33
Β) ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ.....	ΣΕΛ.34-37
iii. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ.....	ΣΕΛ.38-51
iv. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ.....	ΣΕΛ.52-78

4.Η ΠΡΟΤΑΣΗ (ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ):

i. ΣΥΝΘΕΣΗ-ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ.....	ΣΕΛ.79
ii. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ-ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ.....	ΣΕΛ.79-81
iii. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ART CAFÉ.....	ΣΕΛ.82-87
iv. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΧΑΡΑΣ.....	ΣΕΛ.88
α) Η ΨΥΧΟΣΥΝΘΕΣΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΣΤΙΣ ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΧΑΡΕΣ ΚΑΙ ΟΙ ΤΡΟΠΟΙ ΚΑΤΟΧΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΟΥ.....	ΣΕΛ.88
β) ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ ΚΑΙ ΚΑΘΑΡΙΣΜΟΣ.....	ΣΕΛ.89
γ) ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΙΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥΣ.....	ΣΕΛ.90-91
v. ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΩΡΩΝ.....	ΣΕΛ.92-100
vi. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΠΡΟΤΑΣΗΣ.....	ΣΕΛ.100-113

1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ι. ΑΝΑΦΟΡΑ ΚΑΙ ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΘΕΜΑΤΟΣ

Πρόκειται για μεγάλη διώροφη ιδιωτική εξοχική κατοικία (**εικ. 1.1**) με ημιυπόγειο και σοφίτα, στο Νομό Αχαΐας, στο Δήμο Πατρέων στην οδό Πατρών Πύργου 80, στη περιοχή των Βραχναϊκών. Κατασκευάστηκε στα τέλη περίπου του περασμένου αιώνα 1800-1890. Η πρόταση αφορά στην αποκατάσταση και επανάχρηση της κατοικίας. Αναλυτική παρουσίαση θα ακολουθήσει στη παρακάτω μελέτη που βασίζεται σε πληροφορίες και πηγές του παρελθόντος που αφορούν στην ιστορικότητα το κτηρίου, στην υπάρχουσα κατάσταση αλλά και την τελική πρόταση επέμβασης, που θα παρουσιάζεται μια υποθετική νέα μορφή με δημόσια χρήση που θα αφορά τη λειτουργία ως art cafe. Επιπλέον θα διαθέτει χώρους συναθροίσεων, παρουσιάσεων και αναγνωστηρίου. Εξωτερικά ο χώρος θα διαμορφωθεί ως παιδική χαρά για την απασχόληση των παιδιών των επισκεπτών.

εικ. 1.1 Η πρόσοψη της κατοικίας

ii. ΕΠΙΣΥΜΑΝΣΗ ΤΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ

ΕΥΡΥΤΕΡΟ ΧΩΡΟ ΚΑΙ ΤΑ ΚΤΗΡΙΑ ΠΟΥ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΥΝ:

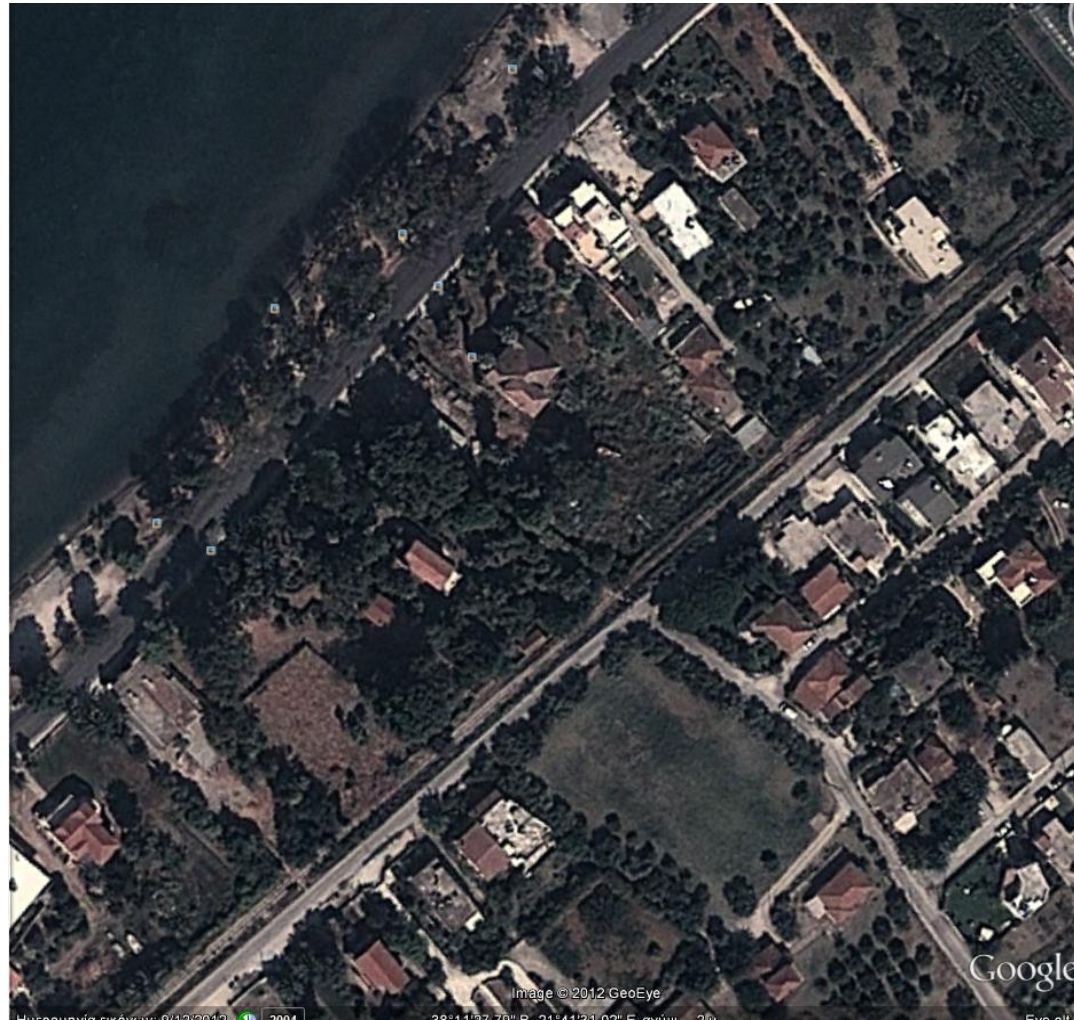
Η εν λόγω κατοικία βρίσκεται νοτιοδυτικά της πόλης της Πάτρας (**εικ. 1.2**) στην περιοχή της Παραλίας. Ο Δήμος Παραλίας εκτείνεται ΒΔ του νομού Αχαΐας και είναι ο μικρότερος σε έκταση δήμος στην Αχαΐα, με έδρα του την Παραλία. Στο Δήμο ανήκουν τα Δημοτικά διαμερίσματα Παραλία και Ροϊτικά που βρίσκονται στην παραλιακή ζώνη, καθώς και το Μιντιλόγλι, που βρίσκεται σε απόσταση 2 χλμ. από τη θάλασσα, σε υψόμετρο περίπου 50μ.

Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Καλλικράτης ο δήμος αποτελεί τμήμα του νέου Δήμου Πατρέων σαν δημοτική ενότητα με τοπική έδρα πάντα την Παραλία.

Κοινό μέρος της Παραλίας και της Πάτρας είναι η περιοχή του Κόκκινου Μύλου η οποία μοιράζεται στη μέση. Η Παραλία συνορεύει ακόμα με την τον πρώην Δήμο Μεσσήτιδος, συγκεκριμένα την περιοχή της Οβρυάς και της Θέας στα ανατολικά αλλά και με τον Δήμο Βραχναϊκών στα νότια.

Στην πλειοψηφία τους οι κάτοικοι και κυρίως στον οικισμό της Παραλίας είναι μέτοικοι από τα Καλάβρυτα, τη Σμύρνη και τη Λευκάδα. Στην Παραλία υπάρχουν μεταξύ άλλων ξενοδοχεία και νυχτερινά κέντρα, όπως επίσης και ΚΕΠ. Η περιοχή φημίζεται για ένα μοναδικό φυσικό φαινόμενο, το ειδυλλιακό ηλιοβασίλεμά της με τα υπέροχα κατακόκκινα χρώματα που παίρνει ο ουρανός όταν ο ήλιος γέρνει προς τη δύση του. Επίσης στην παραλιακή ζώνη βρίσκονται πολλά αξιοθέατα, όπως τα νεοκλασικά αρχοντικά κτήρια, γνωστά και ως "Εγγλέζικα" στην παραλιακή ζώνη, που επίσης υπάρχει ο ναός της Κοίμησης της Θεοτόκου.

εικ. 1.2 Θέση κατοικίας στο χώρο (Απόσπασμα από google earth)

iii. ΓΕΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ (ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΜΟΡΦΗ)

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ : Συγκύριοι του ακινήτου είναι ο Σταύρος Αποστόλου κατά ποσοστό 804/1000 αδιαιρέτως, ο Σωτήριος Οικονομόπουλος κατά ποσοστό 71/1000 αδιαιρέτως. Η Αγγελική Οικονομοπούλου κατά ποσοστό 71/1000 αδιαιρέτως και οι Ευσταθία χήρα Παναγιώτη Οικονομόπουλου και Σωτήριος Οικονομόπουλος του Παναγιώτη κατά ποσοστό 54/1000 αδιαιρέτως.

° **1800-1890:** Περίοδος κατασκευής από κάποιον Μαλτέζο με το όνομα Sciza σε νεοκλασικό ρυθμό με έντονα στοιχεία Αγγλικού ρυθμού.

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΥΠΑΡΧΟΥΣΑΣ ΧΡΗΣΗΣ : Διώροφη ιδιωτική εξοχική κατοικία.

ΕΠΙΤΡΕΠΟΜΕΝΗ ΧΡΗΣΗ: Διώροφη ιδιωτική εξοχική κατοικία

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΟΙΚΟΠΕΔΟΥ: 95,00*66,00 = 6,270τ.μ.

ΔΙΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΤΗΣΜΑΤΟΣ: 13,99*14,88

ΟΡΟΙ ΔΟΜΗΣΗΣ : (Πληροφορίες από τον Δήμο της Πάτρας ΦΕΚ 138Δ/13-03-1981)

- Συντελεστής Δόμησης: 0,80
- Κάλυψη: 60%
- Ύψος : 7,50μ. + 1,50μ στέγη

ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΜΕΝΑ ΜΕΓΕΘΗ

- Κάλυψη: 250,00μ.
- Ύψος : 10,94μ.

ΜΟΡΦΟΛΟΓΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ

° Πρόκειται για διώροφη κατοικία με είσοδο στη δυτική όψη επί της οδού Πατρών Πύργου, ενώ η νότια όψη που βλέπει προς το δρόμο Πατρών Πύργου περιβάλλεται από μανδρότοιχο . Στον κήπο που περιβάλλει την βίλα υπάρχουν διάφορα μεγάλα δέντρα.

ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΗΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ:

° Λιθόκτιστη μεικτή τύπου κατοικία με επίχρισμα με γωνιόλιθους για στήριξη της στέγης.

ΑΠΟΛΗΞΗ:

° Η κατοικία στεγάζεται με ξύλινη δωδεκάκλιτη κεραμοσκεπή.

ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ:

Μέσα στο χώρο του οικοπέδου υπάρχει ένα μικρό σπίτι (**εικ. 1.3**) διαστάσεων 5,00μ*10,00μ το οποίο πιθανόν να λειτουργούσε σαν αποθηκευτικός χώρος και λόγω της κατασκευής του φαίνεται να είναι μεταγενέστερη κατασκευή. Ακόμα υπάρχουν πολλές πρόχειρες λαμαρινοκατασκευές (**εικ. 1.4**) οι οποίες στεγάζουν διάφορα αντικείμενα (σωλήνες και άλλου είδους μεταλλικά και όχι μόνο στοιχεία όπως και αρκετά παλαιά αυτοκίνητα). Δένδρα (**εικ. 1.5**) όπως φοίνικες, πεύκα, βεντάλιες, διάφορα θαμνοειδή αλλά και πολλά αναρριχώμενα φυτά στους κορμούς των δέντρων περιβάλλουν το εξωτερικό χώρο της κατοικίας.

εικ. 1.3 Σπίτι διαστάσεων 5,00μ*10,00μ

εικ. 1.4 Λαμαρινοκατασκευή στον εξωτερικό χώρο

εικ. 1.5 Δένδρα-φυτά στον εξωτερικό χώρο

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

- Απαιτείται ριζική επισκευή του κτηρίου ώστε να αποκατασταθούν οι βλάβες που είναι εμφανείς και έντονες και επηρεάζουν αρνητικά τη στατικότητα του κτηρίου.
- Η κατοικία έχει ως έργο τέχνης της έπαυλης Οικονομόπουλου μαζί με τον κήπο της, γιατί αποτελεί αξιόλογο δείγμα μεγαλοαστικής εξοχικής έπαυλης στην Ελλάδα, στα τέλη του 19^{ου} αιώνα.
- Χαρακτηρισμός ως έργου τέχνης της βίλλας ιδιοκτησίας Γ. Οικονομόπουλου στην οδό Πατρών –Πύργου 80, και ορισμός ζώνης προστασίας:

Η ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις : α) του Ν.1558/85 «περί Κυβέρνησης και Κυβερνητικών Οργάνων » που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 137/τΑ/26.7.85, β) του άρθρου 52 του Ν.5351/1932 «περί Αρχ/των», γ) του Ν.1469/50 «περί προστασίας ειδικής κατηγορίας οικοδομημάτων και έργων τέχνης μεταγενέστερων του 1830», δ) του Π.Δ. 941/77 «περί Οργανισμού του ΥΠΠΕ», ε) της ΥΑ Π.Δ. με αριθ. ΥΠΠΟ/ΔΙΟΙΚ/Ο-Ε/Φ09/32530/8.8.86 «περί μεταβίβασης αρμοδιοτήτων και δικαιώματος υπογραφής «Με εντολή Υπουργού» στο Γενικό Γραμματέα, στον Ειδικό Γραμματέα του Διοικητικού Τομέα Πολιτιστικής Κληρονομιάς και στους Προϊσταμένους Δ/νσεων, Τμημάτων και Γραφείων της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού » (ΦΕΚ 548/τΒ/12.8.86).
2. Το Π.Δ. 161/26.4.84 (ΦΕΚ 54/τΑ/30.4.84) «περί ανακατανομής αρμοδιοτήτων των Υπουργείων ΥΠΠΕ-ΥΧΟΠ ».
3. Τα στοιχεία του φακέλου που σχημάτισε για το θέμα αυτό η 2^η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων.
4. Την ομόφωνη γνωμοδότηση του Τοπικού Συμβουλίου Μνημείων ΝΔ Ελλάδας με αριθμό 2/28.5.87, αποφασίζουμε:
Χαρακτηρίζουμε ως έργο τέχνης που χρειάζεται ειδική κρατική προστασία, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 1469/50, τη βίλλα ιδιοκτησίας Γ. Οικονομόπουλου στην οδό Πατρών –Πύργου στην Πάτρα, διότι αποτελεί αξιόλογο και ιδιαίτερα ενδιαφέρον δείγμα μεγαλοαστικής εξοχικής έπαυλης στην Πάτρα, αλλά και γενικότερα στον ευρύτερο Ελλαδικό χώρο, στα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Για την ανάδειξη του μνημείου ορίζεται ζώνη προστασίας η οποία καλύπτει όλο το οικόπεδο και τον εξωτερικό χώρο που το περικλείει. Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 15 Ιουλίου 1987
Με εντολή Υπουργού
Ο Ειδικός Γραμματέας
Γ. ΘΩΜΑΣ

2.ΙΣΤΟΡΙΚΟ

ι. Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΑΣ ΑΠΟ ΤΟ 1828 ΕΩΣ ΤΟ 1920

Η ιστορία της Πάτρας αρχίζει από το 1400π.Χ. περίπου, τότε δηλαδή που ο Εύμηλος ίδρυσε την Αρόη αφού μόλις είχε μάθει τη σπορά και τη γεωργική τέχνη από τον Τριπτόλεμο, το γιο της θεάς Δήμητρας. Μετά έχουμε τον οικισμό της Ανθείας και μεταξύ αυτών προκύπτει τρίτος οικισμός η Μεσάτιδα.

Ο Σπαρτιάτης Πατρέας έρχεται με Λακεδαίμονες και Αχαιούς αποίκους, καταλαμβάνει την Αρόη και συνοικίζει τις τρεις μικρές πόλεις σε μία που παίρνει προς τιμήν του το όνομα ΠΑΤΡΑΙ (ΠΑΤΡΑ).

Με το Παναχαϊκό όρος στα Νοτιοανατολικά της και τη θάλασσα μπροστά της (ΒΔ) η Πάτρα είχε μια θέση αρκετά ασφαλή και ιδιαίτερα σημαντική, αφού έλεγχε το πέρασμα από το Ιόνιο στον Κορινθιακό κόλπο. Γι' αυτό και σε όλες τις ιστορικές περιόδους είχε παρουσία έντονη, αλλά πολύ περισσότερο κατά τους Ρωμαϊκούς χρόνους, οπότε γίνεται και σημείο αναφοράς των χριστιανών με το μαρτύριο του αποστόλου Αγίου Ανδρέα. Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας ενδιαφέρον παρουσιάζει το φρούριο της μαζί με το κάστρο του Ρίου.

Αν και υπέστη καταστροφές από σεισμούς και από τις επιδρομές των Βενετών και διαφόρων, όπως των Τουρκαλβανών, άντεξε και από το 1770-1780 άρχισε να ακμάζει σιγά σιγά. Συμμετέχει ενεργά και αυτή στον αγώνα της Παλιγγενεσίας και η απελευθέρωση τη βρίσκει με 4.000 περίπου πληθυσμό. Πρόκειται για την Άνω Πόλη (εικ. 2.1) που εκτείνονταν γύρω από το Κάστρο.

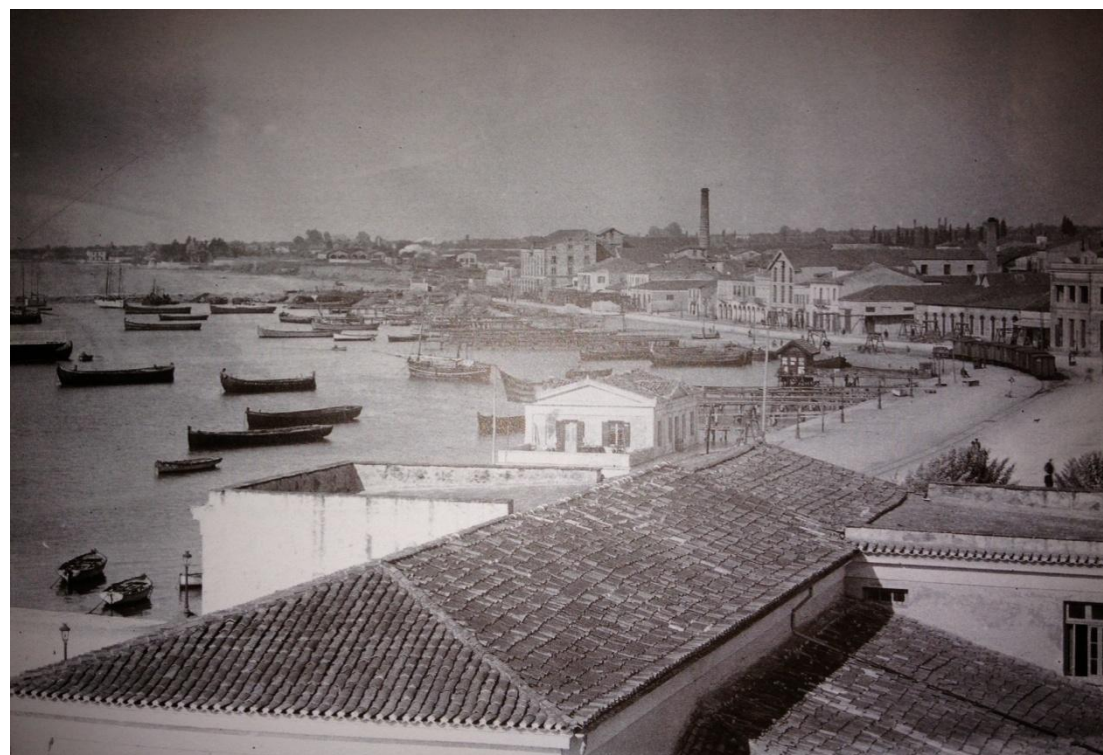

εικ. 2.1 Οδός Γερμανού-Άνω Πόλη

Με τη φροντίδα του Ιωάννη Καποδίστρια, του πρώτου Κυβερνήτη της Ελλάδας η πόλη επεκτείνεται βάσει σχεδίου το οποίο εκπόνησε ο Σ. Βούλγαρης. Η επέκταση έγινε προς τη θάλασσα όπου και το λιμάνι **(εικ. 2.2)**, το οποίο απετέλεσε το κέντρο της οικονομικής της ζωής και της ανάπτυξης της γενικότερα. Αυτή είναι η Κάτω Πόλη, που όπως και η Άνω χτίζεται, στο μεγαλύτερο μέρος, πάνω στα ερείπια της αρχαίας πόλης. Η Άνω με τη Κάτω επικοινωνούσε κυρίως με δύο μεγάλες σκάλες (σκάλες στην οδό Γεροκωστοπούλου και σκάλες στην οδό Πατρέως σήμερα). Οι σκάλες Αγ. Νικολάου και οι σκάλες στο επάνω μέρος της πλατείας Τριών Ναυάρχων έγιναν πολύ αργότερα. Κέντρο, σημείο αναφοράς της Άνω Πόλης το Κάστρο, η πλατεία Υψηλών Αλωνίων, ο Ι.Ν. του Παντοκράτορος και η πλατεία Αγίου Γεωργίου, όπου Σταροπάζαρο ή Σταυροπάζαρο επί Τουρκοκρατίας, ενώ από τα τέλη του 19^{ου} αιώνα αποκαλύφθηκε η ύπαρξη του Ρωμαϊκού Ωδείου. Για την Κάτω Πόλη σημείο αναφοράς αποτελούν το λιμάνι, οι πλατείες της και ο ναός του πολιούχου της Αγ. Ανδρέου.

Γύρω από τις πλατείες και κατά μήκος των δρόμων που είναι χαραγμένοι οριζοντίως και καθέτως και είναι πολύ ευρύχωροι οι περισσότεροι, οικοδομούνται κατοικίες, εργαστήρια, καταστήματα, ξενοδοχεία, τράπεζες και ότι απαιτεί η οικονομική και κοινωνική ζωή της πόλης. Το σχέδιο, η θέση, το ωραίο φυσικό τοπίο και το λιμάνι της συντελούν ώστε ο πληθυσμός να φτάσει ο 1915 πάνω από 40.000. Η εμπορική κίνηση, εκτός από την περίοδο της σταφιδικής κρίσης 1895 και μετά γνωρίζει μεγάλη άνθιση ακόμη και κατά τη διάρκεια του Α' παγκόσμιου πολέμου.

εικ. 2.2 Το παλιό λιμάνι

Από το 1830 και μετά, στη Πάτρα που αναπτύσσεται ραγδαία και αναδεικνύεται ένα από τα τρία μεγαλύτερα εμπορικά κέντρα της τότε Ελληνικής επικρατείας (Σύρος-Πειραιάς- Πάτρα, η οποία είναι περισσότερο λιμάνι εισαγωγικού εμπορίου σε σχέση με τα άλλα δύο), συρρέουν Επτανήσιοι, Κρητικοί αλλά και πολλοί Μωραΐτες από την ενδοχώρα για να εργασθούν μόνιμως. Το εμπόριο και η σταφίδα θα φέρουν εδώ και πολλούς Ευρωπαίους. Είναι γνωστές οι παροικίες των Ιταλών και των Άγγλων κυρίως, αλλά και των Γερμανών (**εικ. 2.3**). Γύρω στο 1915 βρίσκουμε τις εξής αδελφότητες στην Πάτρα :

- Γορτυνίων
- Ζακυνθίων
- Ηπειρομακεδονική αδελφότης
- Ιταλών
- Καλαβρυτινών (δύο μάλιστα)
- Κερκυραίων
- Κεφαλλήνων
- Κρητών
- Ναυπακτίων
- Ψωφιδέων (σημ. περιοχή Τριπόταμων)

εικ. 2.3 Οι επαύλεις «Κρωββ κι Στηβενς» στα Εγγλέζικα. Νοτιοδυτική πλευρά της Πάτρας.

Η περιοχή πήρε την ονομασία της από τις επαύλεις που έχτισαν εκεί τα μέλη της αγγλικής παροικίας.

Από το λιμάνι της Πάτρας εξάγεται το κυριότερο προϊόν της Πελοποννήσου που είναι η σταφίδα. Η Κόρινθος, το Αίγιο και το Κατάκολο παίζουν μικρότερο ρόλο. Εκτός από τη σταφίδα εξάγονται δέρματα, βελανίδια, ελιές, μαλλιά, τυροκομικά, λάδι, κρασιά, οινοπνεύματα, ποτά κ.α. Εισάγονται προϊόντα βιομηχανίας, μηχανήματα, σιτάρι, ζάχαρη, καφές, υφάσματα, ξυλεία και γενικά «είδη πολυτελείας». Η Πάτρα εξελίσσεται σε ένα συγκοινωνιακό κέντρο πολύ σημαντικό, γίνεται κέντρο διακίνησης όχι μόνον αγαθών αλλά και ανθρώπων. Στο τέλος Ιουλίου του 1901 θα βρεθεί εδώ για λίγες μέρες ο Κ.Π. Καβάφης.

Στην Πάτρα λοιπόν, του δεύτερου μισού του 19^{ου} αιώνα και των αρχών του 20^{ου} έχουμε συσσώρευση κεφαλαίων και συσσώρευση αγαθών. Αλλά και συνάθροιση ανθρώπων. Πολλοί απ' αυτούς συνωστίζονται στα ναυτιλιακά γραφεία για να επιβιβαστούν σ' ένα από τα μεγάλα καράβια που θα τους μεταφέρουν κυρίως στην Αμερική «γη της απαγγελίας» την εποχή εκείνη. Από το 1895 μέχρι το 1917 από το λιμάνι της Πάτρας κατά κύματα φεύγουν άνεργοι, θύματα της τοκογλυφίας και της σταφιδικής κρίσης προς την Αμερική. Η ομαδική φυγή οφείλεται όχι μόνο σε οικονομικούς λόγους, αλλά και σε κοινωνικούς και πολιτικούς (ατυχής ελληνοτουρκικός πόλεμος 1897. Πολιτική διαφθορά και πελατειακές σχέσεις, εγκατάλειψη της υπαίθρου).

Ύστερα θα έρθουν οι πρόσφυγες της Μ. Ασίας και το λιμάνι της Πάτρας μετά τον Αύγουστο του 1922 θα έχει άλλη κίνηση. Για άλλους θα είναι λιμάνι ελπίδας για την καινούρια ζωή και για άλλους τόπος φυγής για μια καλύτερη τύχη σε ξένους και μακρινούς τόπους. Στην Πάτρα όσοι έχουν εγκατασταθεί μέχρι το τέλος του 19^{ου} και τις αρχές του 20^{ου} σύμφωνα με σχετική ανάλυση της εφημερίδας «Νεολόγος» κατατάσσονται σε τρεις κοινωνικές τάξεις.

- Α. Ο ΧΥΔΗΝ ΛΑΟΣ
- Β. Η ΜΕΣΑΙΑ ΤΑΞΙΣ
- Γ. ΟΙ ΠΛΟΥΤΟΚΡΑΤΑΙ

Κατά την εφημερίδα τάξεις ευγενών δεν υπάρχει εις την Πάτρα. Έχει διαμορφωθεί η τάξη των πλουτοκρατών δηλαδή των ανθρώπων που εξασφαλίζουν μεγάλα κέρδη ως τραπεζίτες, τοκογλύφοι, πράκτορες ναυτιλιακών εταιριών αντιπρόσωποι εμπορικών οίκων του εξωτερικού. Πρόκειται για μια κοινωνία αδιαμόρφωτη, αφού μόλις 70-80 χρόνια ελεύθερου βίου είχε. Η σύνθεση της είναι «πανελλήνια αλλά και πολυεθνική». Ήταν κοινωνία με αντιθέσεις και συγκρούσεις που γίνονταν αισθητές σ' όλους σχεδόν τους τομείς της ζω

Κομματική εμπάθεια και φανατισμός, τάσεις επίδειξης, φτώχεια και πλούτος, λαϊκός πολιτισμός και ευρωπαϊκά ήθη, μόρφωση και παιδεία συνυπάρχουν και αποτυπώνονται στη συμπεριφορά, στην αρχιτεκτονική και αλλού. Δίπλα στα καλοφτιαγμένα σπίτια των πλουσίων και των αστών, στις βίλες και τα «νεοκλασικά» (εικ. 2.4), τα χαμόσπιτα, τα φτωχόσπιτα, η δυστυχία. Σ' ένα τέτοιο περιβάλλον αντιθέσεων και εξαρτήσεων είναι φυσικό να βρουν ανταπόκριση στην Πάτρα οι σοσιαλιστικές ιδέες. Το έδαφος είναι πρόσφορο γιατί τα Ιόνια νησιά είναι κοντά (από εδώ έρχονται στην Ελλάδα οι καινούριες ιδέες) και στην Πάτρα έχουν ιδρυθεί πολλά εργατικά σωματεία. Γύρω στα 1915 υπολογίζοντα πάνω από 16 αν εξαιρέσει κανείς τον εμπορικό σύλλογο «Ερμής», την ένωση σταφιδοκτημόνων, τον ιατρικό σύλλογο, τον δικηγορικό, τον φαρμακευτικό και τους αθλητικούς. Ήδη από το 1877 έχουμε την ίδρυση του Δημοκρατικού Συλλόγου Πατρών αι την έκδοση της εφημερίδας με τίτλο «Ελληνική Δημοκρατία».

εικ. 2.4 Δρόμος προς το Γηροκομείο με επαύλεις.

Ως πρώτο μαχητικό σωματείο στην Πάτρα αναφέρεται το Σωματείο των Τυπογράφων, ενώ από το 1880 και μετά αυξάνονται οι εφημερίδες που προβάλλουν τις σοσιαλιστικές ιδέες.

Γνώρισμα των περισσότερων εργαζομένων σε χειρονακτικές εργασίες είναι το χαμηλό μορφωτικό επίπεδο. Γι' αυτό ο «Νεολόγος» στις 26 Ιουνίου 1895 αρ. 315 προτείνει στα σωματεία και τους συλλόγους να ιδρύσουν και να συντηρήσουν «Σχολή λαού». Κάτι που πραγματοποιείται αργότερα. Γύρω στα 1915 έχουμε ήδη 4 τέτοιες σχολές:

- Σχολή άπορων παιδών
- Σχολή του λαού (Καλαβρυτινού συλλόγου)
- Σχολή εργατικού κέντρου
- Λαϊκή σχολή

Στις σχολές αυτές γίνονταν συνδιαλέξεις ή διδασκαλίες, καθημερινά σχεδόν, από καθηγητές, γιατρούς, δικηγόρους και θεολόγους ή ιεροκήρυκες σε θέματα της ειδικότητας καθενός, που κάλυπταν βασικές ανάγκες των εργαζομένων, των νέων και του λαού γενικότερα.

Όπως ήδη αναφέραμε, το εμπόριο (εισαγωγικό και εξαγωγικό) στηρίζει την οικονομία της Πάτρας και κατ' επέκταση την κοινωνική και πολιτιστική ζωή των κατοίκων. Μέχρι το 1920 περίπου λειτουργούν μικρά και μεγάλα εργοστάσια. Η παραγωγή και η εισαγωγή αγαθών καλύπτει τις ανάγκες όχι μόνον των κατοίκων της πόλης, αλλά και της ευρύτερης περιοχής και όλης σχεδόν της Πελοποννήσου, αφού ο σιδηρόδρομος ενώνει την Πάτρα με την Κόρινθο και την Καλαμάτα. Η Πάτρα μέσα σε μερικές δεκαετίες από τη δημιουργία του ανεξάρτητου Ελληνικού Κράτους έχει εξελιχθεί σ' ένα μεγάλο διοικητικό, εμπορικό και πνευματικό κέντρο τα ΒΔ Πελοποννήσου και της Δυτικής Ελλάδος γενικότερα.

Στην Πάτρα ο επισκέπτης, όπως σημείωσε και το 1901 ο Κ.Π. Καβάφης, βλέπει τράπεζες, προξενεία, γραφεία εμπορικών αντιπροσώπων, πρακτορεία ναυτιλιακών εταιριών, ξενοδοχεία και καλά οργανωμένες αγορές.

Τα χρήματα που συσσωρεύονται επιτρέπουν στους έχοντες να επιδίδονται στην ανοικοδόμηση περιλάμπρων ιδιωτικών κατοικιών, αλλά και στο Δήμο να δίνει την ευκαιρία για την ανέγερση δημόσιων κτηρίων πολύ σημαντικών:

- Δημοτικό Θέατρο Απόλλων
- Δημοτικό Νοσοκομείο
- Δημοτικό Βρεφοκομείο
- Δημοτικό Πτωχοκομείο
- Οργανωμένες Αγορές
- Καταστήματα Αερίοφωτος και Ηλεκτρισμού
- Δημοτικά Σφαγεία (εικ. 2.5)

εικ. 2.5 Δημοτικά Σφαγεία- Ακτή Δυμαίων. Έργο του αρχιτέκτονα
Γεώργιου Λυκούδη επί Δημαρχίας Δημ. Βότση.

Η Πάτρα διαθέτει εκτός από το Δημοτικό Θέατρο και άλλα δύο ακόμη:

- Το θερινό (Καλαβρύτων και Κανακάρη)
- «Πολυθέαμα» στην Πλατεία Όλγας

Πολλά κτήρια κυρίως κατοικίες, δυστυχώς έχουν κατεδαφιστεί και ελάχιστα έχουν διατηρηθεί μέχρι σήμερα. Η Πάτρα είχε σχέδιο, είχε μια αισθητική των δημόσιων κτηρίων, μια ελευθερία στην αισθητική των ιδιωτικών κατοικιών και παρά τις οποίες ελλείψεις και τα οποία προβλήματα, ήταν μια πόλη ζωντανή και όμορφη. Η Πάτρα είχε και έχει την ιστορία της. Η ιστορία αυτή είναι αποτυπωμένη ως ένα βαθμό, στους δρόμους, τις πλατείες, τα κτήρια, τα παλιά και τα νεότερα μνημεία της. Η αγάπη των κατοίκων της φαίνεται και από την αγάπη που έχουν προς την ιστορία της και από το κατά πόσον ενδιαφέρονται για το παρόν και το αύριο της πόλης.

ii. ΜΙΑ ΠΟΛΗ ΓΕΝΝΙΕΤΑΙ

α) Οικογένεια Μόρφυ

Ο Γουίλιαμ Μόρφυ (εικ. 2.6) εκτός του γεγονότος ότι συνέβαλε στην ανάπτυξη της ναυσιπλοΐας που τότε ήταν ο μοναδικός δίαυλος επικοινωνίας της πόλης, υπήρξε παράλληλα ο εμπνευστής σπουδαίων πρωτοβουλιών. Το 1872, δηλαδή δέκα χρόνια πριν γεννηθεί η κόρη του Edith, ο Γ. Μόρφυ υποστηρίζοντας τη πρόταση των Συγγρού και Βαλτατζή, πρωτοστάτησε στην προσπάθεια για την «... κατασκευή οδού από Πατρών εις Πύργον, ην θα διέρχονται ατμοδρομικά άμαξαι...», όπως έγραψε η εφημερίδα «Κλειώ» της Τεργέστης στις 15 Ιουνίου. Ένα χρόνο πριν, το 1871, συμμετείχε μαζί με άλλους οικονομικούς παράγοντες της πόλης στη μετοχική εταιρία για την ανέγερση του Θεάτρου «Απόλλων», προσφέροντας 800δρχ. για την εξασφάλιση τεσσάρων μετοχών. Επίσης αρκετά χρόνια αργότερα, προς το τέλος της δεύτερης δεκαετίας του 20^{ου} αιώνα, ο Γ. Μόρφυ συνέλαβε την ιδέα και κατέθεσε την πρόταση για την αξιοποίηση των νερών του Γλαύκου, προκειμένου να ηλεκτροφωτιστεί η πόλη. Το υπόμνημα έγινε αποδεκτό από τον Ελευθέριο Βενιζέλο, με τη συμβολή του Ανδρέα Μιχαλόπουλου. Άρχισαν οι μελέτες από τον ειδικό υδραυλικό Μενάγια και το 1919 καταρτίστηκε το σχετικό σχέδιο νόμου. Στο μεταξύ, ο Γ. Μόρφυ είχε συμβάλει στη διάδοση της κολύμβησης και κωπηλασίας, στην καλλιέργεια του εκδρομισμού και της ποδηλασίας, στην εμφάνιση του τένις και του ποδοσφαίρου, στην ενίσχυση κοινωφελών προσπαθειών, όπως η ίδρυση τοπικού Πυροσβεστίου, ομάδας Ερυθρού Σταυρού κ.λ.π. Ήταν η εποχή που το ανώτερο κοινωνικό στρώμα της πόλης έκτιζε, οργάνωνε και όπλιζε πολιτιστικά, κατά τα ευρωπαϊκά πρότυπα, την αχαϊκή πρωτεύουσα.

εικ. 2.6 Οικογένεια William Morph

β) ΛΙΜΑΝΙ : ΠΝΕΥΜΟΝΑΣ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Οι εισαγωγικές ανάγκες της υπό διαμόρφωση πόλης και κυρίως οι εξαγωγικές δραστηριότητες των κατοίκων της κατέστησαν τον φυσικό όρμο της Πάτρας, από το 1828, σημαντικό κέντρο της ναυσιπλοΐας στην Ανατολική Μεσόγειο. Από το 1833, τέσσερις γολέτες του Αυστριακού Λόυδ συνέδεαν την Πάτρα με την Τεργέστη , μέσω της Κέρκυρας , δυο φορές το μήνα, μεταφέροντας εμπορεύματα και επιβάτες, ενώ την ίδια εποχή και αγγλικό ατμόπλοιο της γραμμής Φάλμουθ – Κέρκυρας περνούσε μια φορά το μήνα. Έτσι η συνεχώς αυξανόμενη κίνηση στον φυσικό όρμο της πόλης, που ήταν ο μοναδικός δίαυλος επικοινωνίας της με την Ελλάδα και τον Μεσογειακό χώρο, δημιούργησε, από πολύ νωρίς , τις σκέψεις για την αναγκαιότητα δημιουργίας ενός τεχνητού λιμανιού, το οποίο θα διευκόλυνε και θα προστάτευε τα πλοία. Αυτές οι φιλόδοξες ιδέες, όμως έρχονταν σε πλήρη αντίθεση με τις δυνατότητες του αυτοχρηματοδοτούμενου και ως εκ τούτου «πενέστατου» Δήμου Πατρέων , ο οποίος αντιμετώπιζε τεράστιων διαστάσεων προβλήματα. Ωστόσο παρά την οικονομική ασφυξία, ο Δήμος Πατρέων, στις 22 Αυγούστου του 1836, έλαβε την καθοριστικής σημασίας για το μέλλον της πόλης απόφαση , εγκαινιάζοντας ταυτόχρονα και ένα επίπονο, μακροχρόνιο και πολυδάπανο αγώνα δρόμου, για την κατασκευή του τεχνητού λιμανιού της πόλης, έργο που βασίστηκε αποκλειστικά και μόνο στις οικονομικές αντοχές των Πατρινών. Ενώ , όμως τα έργα για την κατασκευή του τεχνητού λιμανιού άρχισαν το 1838, εντούτοις η ουσιαστική έναρξή τους είναι το έτος 1869, που αντιμετωπίστηκε το ζήτημα ολοκληρωμένα και σύμφωνα με τις επιταγές των ευρωπαϊκών προδιαγραφών. Έτσι, η Λιμενική Επιτροπή Πατρών ανέθεσε στο Γάλλο μηχανικό Ν. Πασκάλ τη σύνταξη της μελέτης των αναγκαίων λιμενικών έργων, η οποία ολοκληρώθηκε και κατατέθηκε για έγκριση το 1872. Έπειτα από δημοπρασία την εκτέλεση των έργων ανέλαβε ο επίσης Γάλλος μηχανικός Π. Μανιάκ **(εικ. 2.7)**

εικ. 2.7 Άποψη λιμανιού της Πάτρας τη δεκαετία του 1910

γ) ΤΑ «ΕΓΓΛΕΖΙΚΑ»

Κτήρια, τοπωνύμια και ονομασίες άφησαν τα χρόνια πίσω τους, ως ανάμνηση της πολυεθνικής σύνθεσης που χαρακτήριζε την Πάτρα των παρελθόντων χρόνων. Εγγλέζοι, Μαλτέζοι, Γερμανοί και Ιταλοί συγκροτούσαν ένα δραστήριο τμήμα της πατραϊκής κοινωνίας, τα χνάρια του οποίου είναι ακόμα ευδιάκριτα στη ζωή της πόλης. Το Θέατρο «Απόλλων», το αστικό Καρναβάλι, η δυτική πολυφωνική μελωδία, η Φιλαρμονική Εταιρία κ.α. αποτελούν λίγα από τα εναπομείναντα ίχνη της παρουσίας-προσφοράς τους, ενώ άλλες κτιριακές δημιουργίες τους (γερμανική συνοικία – Σατωβριάνδου , Μαιζώνος, Τζούρτζ και Αγ. Ανδρέου) προκαλούσαν (ιδιαίτερα πριν κατεδαφιστούν οι οικίες Κλάους και ‘Αμβουργερ-Ζαΐμη) και προκαλούν το θαυμασμό μας. Μεταξύ αυτών, βρίσκεται και η Αγγλικανική εκκλησία, που κτίστηκε το 1869, καθώς και οι βίλες της περιοχής, από τις Ιτιές ως το Μονοδένδρι , που ακόμα και σήμερα ονομάζεται «Εγγλέζικα».

Πρόκειται για μια σειρά από εξοχικές κατοικίες βορειοευρωπαϊκού τύπου, που ξεπρόβαλαν στην περιοχή με την αυγή του 20^{ου} αιώνα και συγκεκριμένα το 1902-1903. Κατασκευαστές αυτών των επαύλεων ήταν τέσσερις Άγγλοι και ένας Έλληνας οι : Χάνκοκ, Μόρφου, Πίλσχερ, Κρόου , Στίβενς και Κρητικός., γι’ αυτό η περιοχή έλαβε την επωνυμία «Εγγλέζικα» (εικ. 2.8). Οι περίφημοι κήποι τους, οι προβλήτες και τα αποδυτήρια BainMίχτεπουu διέθεταν, οι γιορτές και ο τρόπος ζωής των ιδιοκτητών τους κατέστησαν, από πολύ νωρίς , τις βίλες αυτές αντικείμενο θαυμασμού, ο απόηχος του οποίου διαιώνισε την επωνυμία της περιοχής. Σήμερα, που εξακολουθεί η περιοχή να φέρει την ίδια ονομασία, ουδείς απόγονος των Άγγλων ιδιοκτητών την κατοικεί. Στις αρχές της δεκαετίας του 1990 πωλήθηκε και η τελευταία βίλα Άγγλων απόγονων (Κρόου), ενώ η διαδικασία εγκατάλειψης της περιοχής, λόγω της συνεχώς αυξανόμενης κυκλοφοριακής φόρτισης της οδού Πατρών – Πύργου , είχε αρχίσει τη δεκαετία του 1920. Πρώτη που εγκατέλειψε την περιοχή, για τα θέλητρα και την ασφάλεια μιας άλλης, ήταν η οικογένεια Μόρφου , που «μετοίκησε» στο άλλο άκρο της πόλης, το 1921, στην περιοχή με την επωνυμία «Βίλες», στη Γλυφάδα και πλησίον της έπαυλης πρώην ιδιοκτησίας Αλβέρτου Μπίρκφελντ, μετέπειτα Σταυρόπουλου και μέχρι πρόσφατα Πάσκουα.

εικ. 2.8 Οι βίλες Pilcher και Morphy

3. ΥΠΑΡΧΟΥΣΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΚΤΗΡΙΟΥ (ΤΟ ΠΑΡΟΝ)

ι. ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΕ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ

α) Εξωτερική μορφολογία της κατοικίας

Όπως προαναφέραμε πρόκειται για μεγάλη διώροφη εξοχική κατοικία σε νεοκλασικό ρυθμό με έντονα στοιχεία Αγγλικού ρυθμού. Η κύρια είσοδος του είναι στη δυτική όψη τονίζεται με μία μεγάλη σκεπαστή βεράντα στο ισόγειο, στην οποία οδηγεί μια μαρμάρινη σκάλα, ενώ σε όλο το μήκος της στο ύψος ορόφου υπάρχει συνεχής εξώστης. Η εξώθυρα της κατοικίας δεν ακολουθεί εξ' ολοκλήρου την μορφή του κλασικισμού, αφού λείπουν οι παραστάδες και η αετωματική στέγη. Στα δύο ακριανά ανοίγματα του ισογείου και ορόφου που αναπτύσσονται υπάρχουν κιγκλιδώματα με παραστάσεις από σφυρήλατο σίδηρο. Το κτήριο στεγάζεται με ξύλινη κεραμοσκεπή στέγη που στις δύο γωνίες παρουσιάζουν εξίσου αετωματική απόληξη. Η στέγη περιμετρικά εξέχει περίπου 0,50μ. και στηρίζεται σε πυκνά ξύλινα φουρούσια. Η ανατολική όψη είναι λιτή, συμμετρική, χωρίς ιδιαίτερα διακοσμητικά στοιχεία, ενώ στην άκρη το ισογείου της νότιας όψης αναπτύσσεται ημικυκλικό δωμάτιο, που σε όλο το μήκος του στο ύψος του ορόφου αντιστοιχεί ημικυκλικός εξώστης με κομψό μεταλλικό κιγκλιδώμα που εναλλάσσεται με κτιστά κολωνάκια. Ο χρωματισμός της όψης έχει απόχρωση ώχρας ενώ ο τοίχος μέχρι το ύψος των 1,40μέτρων που ανήκει στο υπόγειο είναι εξ' ολοκλήρου από πέτρα.

Στον κήπο που περιβάλλει την βίλλα υπάρχουν διάφορα μεγάλα δέντρα (φοίνικες, πεύκα, κ.λ.π.). Στην νότια όψη που βλέπει προς το δρόμο Πατρών-Πύργου, περιβάλλεται από μανδρότοιχο (εικ. 3.1) με κολωνάκια από λαξευμένες πέτρες στο κέντρο και στο σημείο της καγκελόπορτας παρουσιάζει ημικυκλική εσοχή στα άκρα της οποίας ορθώνονται δύο κολωνάκια στο επάνω μέρος των οποίων υπάρχουν δύο φανοστάτες. Η καγκελόπορτα και τα κιγκλιδώματα του είναι από σφυρήλατο σίδηρο.

εικ. 3.1 Μανδρότοιχος

β) Η κατοικία εσωτερικά

Η πρόσβαση στην οικία είναι επί της οδού Πατρών Πύργου στην νότια όψη. Οι χώροι σε ισόγειο και όροφο αναπτύσσονται γύρω από τον διάδρομο και μερικά έχουν εσωτερική επικοινωνία μεταξύ τους. Το ισόγειο αποτελείται από τους χώρους του καθιστικού, της τραπεζαρίας, της κουζίνας, του λουτρού και του κλιμακοστασίου. Στον όροφο και την σοφίτα δεν είχαμε πρόσβαση, από πληροφορίες όμως συμπεράναμε ότι στον όροφο υπάρχει καθιστικός χώρος, λουτρό, δύο υπνοδωμάτια και ο χώρος του κλιμακοστασίου, ενώ στη σοφίτα δύο υπνοδωμάτια και ο χώρος του κλιμακοστασίου. Οι περισσότεροι τοίχοι μέχρι το ύψος των 1,10μέτρα είναι επενδυμένοι με ξύλινη επιφάνεια, ενώ στο τελείωμα υπάρχει 0,20μέτρα απόχρωσης μπλέ διακοσμητικής ταινίας, η υπόλοιπη επιφάνεια των τοίχων ποικίλει σε αποχρώσεις γαλάζιου, μπέζ και ρόζ. Στο τελείωμα υπάρχει διακοσμητικό γείσο λευκού χρώματος ενώ ροζέτες βρίσκονται στην οροφή και κοσμούν τα φωτιστικά.

ii. ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

A) ΤΕΧΝΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

i. Οριζόντια φέροντα στοιχεία

Στα οριζόντια φέροντα στοιχεία ανήκουν οι πλάκες, οι εξώστες(εικ. 3.2-3.3) και η στέγη. Η πλάκα πάχους 0,20μ. είναι από τσατμά (ξυλοδεσιές, γιδότριχες, σοβάς). Οι κορυφές της στέγης έχουν υψόμετρο 12,24μέτρα και 12,71μέτρα αντίστοιχα (όπου σε αυτή στεγάζεται η σοφίτα). Υποθέτουμε ότι ο τρόπος κατασκευής της στέγης (μιας και δεν είχαμε πρόσβαση σε αυτή) είναι όπως αυτός των τυπικών νεοκλασικών σπιτιών της εποχής, δηλαδή από αμείβοντες, αντηρίδες, καδρόνια και παπά όλα αυτά ξύλινα, και τσέρκια από σύρμα. Ο παπάς θα συνδέεται με τα καδρόνια της οροφής με λάμα, ενώ οι αντηρίδες και οι αμείβοντες με πρόκες. Οι εξώστες στη δυτική και βόρεια όψη του κτηρίου στηρίζονται σε οριζόντιους και κατακόρυφους μεταλλικούς δοκούς, ενώ τα δάπεδα είναι από μαρμάρινες πλάκες. Τα κιγκλιδώματα είναι από σίδηρο.

εικ. 3.2 Εξώστης στη δυτική όψη

εικ. 3.3 Εξώστης στη βόρεια όψη

ii. Κατακόρυφα φέροντα στοιχεία

Στα κατακόρυφα στοιχεία του κτηρίου ανήκουν οι εξωτερικοί και εσωτερικοί τοίχοι. Η τοιχοποιία (εσωτερική (εικ. 3.4) και εξωτερική (εικ. 3.5) είναι μεικτής κατασκευής (πλίνθους, οπτόπλινθους), οι αρμοί της είναι από τσιμέντο και επικαλυμμένοι με σοβά. Έχει πλάτος 0,60μ. ενώ η τοιχοποιία του λουτρού είναι 0,20μ. Το ενισχυτικό στοιχείο είναι τα σενάζ, τα οποία είναι κατασκευασμένα από ξύλο.

εικ. 3.4 Εσωτερική τοιχοποιία

εικ. 3.5 Εξωτερική τοιχοποιία

iii. Κουφώματα

Όλα τα παράθυρα του κτηρίου είναι ξύλινα γαλλικού τύπου (εικ. 3.6), δύο φύλλα με την μορφή τελάρων, μέσα στα οποία ήταν περασμένες οι περσίδες. Οι μπαλκονόπορτες και τα παραθυρόφυλλα αποτελούνται από ξύλινα τα πατζούρια που είναι και από ξύλινες τζαμόπορτες. Οι εσωτερικές πόρτες (εικ. 3.7) είναι δίφυλλες ή μονόφυλλες δύο διαφορετικών τύπων : ξύλινες ταμπλαδωτές ή ξύλινες ταμπλαδωτές με υαλοπίνακα.

εικ. 3.6 Εύλινα παράθυρα

εικ. 3.7 Εσωτερική πόρτα

iv. Δάπεδα

Το δάπεδο του ισογείου είναι τσιμεντένιο ενώ του ορόφου και της σοφίτας είναι ξύλινο.

ν. Σκάλες

Η εσωτερική σκάλα (εικ. 3.8) σχήματος Π με φέροντα οργανισμό από ξύλο έχει ύψος στο ισόγειο και τον όροφο 3,60μ. και πλάτος 1,30μ. Έχει 20 ρίχτια και 19 πατήματα. Οι εξωτερικές σκάλες είναι τρεις. Οι δύο είναι κατασκευασμένες από τσιμέντο και επενδυμένες με μάρμαρο, ενώ η τρίτη από σίδηρο. Έχουν ύψος 1,40μ. 7 ρίχτια και 6 πατήματα. Η πρώτη οδηγεί στην κύρια είσοδο της κατοικίας και έχει πλάτος 3.13μ. στο μεγαλύτερο σημείο της. Η δεύτερη βρίσκεται στην βόρεια όψη και συνδέει τη βεράντα με το κήπο της κατοικίας και έχει πλάτος 2.00μ, Και η τρίτη σκάλα βρίσκεται στην ανατολική όψη της κατοικίας και την συνδέει με το κήπο και έχει πλάτος 0.70μ

εικ. 3.8 Εσωτερική σκάλα

i v. Εξωτερικά διακοσμητικά στοιχεία

Τους εξώστες και τις κλίμακες κοσμούν χυτοσιδηρά κιγκλιδώματα που ποικίλουν στην μορφή. Ευθύγραμμα βεργία που περιέχουν μικρά διακοσμητικά μοτίβα ορθογώνιας και ελικοειδούς μορφής, σχήματος ακάνθων αλλά και μικρών λιονταριών. Τα παράθυρα δεν είναι πλαισιωμένα κατά το πρότυπο των αρχαίων θυρωμάτων με δύο ή τρεις βαθμιδωτές ταινίες, με εξωτερικό κυμάτιο (ένας τρόπος που είχε καθιερωθεί από την πρώτη οθωνική εποχή και ακολουθεί ο κλασικισμός). Αλλά έχουν ως κοινό στοιχείο τη βαθμιδωτή ποδιά που διακοσμεί το εκατέρωθεν μέρος του παραθύρου.

ii v. Εγκαταστάσεις

Από τις εγκαταστάσεις που αφορούν τα δίκτυα υποδομής το κτήριο διαθέτει ύδρευση, ηλεκτρικό ρεύμα (προσωρινή διακοπή), εξωτερικά φαίνονται οι εγκαταστάσεις υδρορροών, ενώ δεν διαθέτει θέρμανση και γραμμές τηλεφώνου.

B) ΠΑΘΟΛΟΓΙΑ

i. Ύστερα από την μελέτη που έχουμε πραγματοποιήσει στο κτήριο έχουμε καταλήξει στα εξής συμπεράσματα:

- Φθορές έχουν δημιουργηθεί λόγω παλαιότητας και μη συντήρησης του κτηρίου.
- Η άσχημη κατάσταση του κτηρίου εσωτερικά οφείλεται στην έλλειψη θέρμανσης και αερισμού.
- Η υγρασία είναι ένας σημαντικός παράγοντας.
- Ο σεισμός έχει επηρεάσει την ευστάθεια του κτηρίου.

εικ. 3.9 Ανατολική όψη

i. Εξωτερικά

Εξωτερικά λόγω καιρικών συνθηκών, υγρασίας και διαφόρων εξωτερικών παραγόντων έχουμε: αποκόλληση επιχρίσματος, ξεθώριασμα χρωμάτων τοίχων, φθορές στις διακοσμητικές ταινίες των ανοιγμάτων, αλλοίωση υλικού και χρώματος κουφωμάτων, οξείδωση κιγκλιδώματος με συνέπεια το μαύρισμα των μαρμάρων των εξωστών και δημιουργία μαύρης κρούστας (**εικ. 3.9-3.10**). Η εξωτερική όψη του κτηρίου είναι αλλοιωμένη αφού οι τοίχοι έχουν ξεφλουδίσει και κομμάτια σοβά έχουν αποκολληθεί, λόγω των καιρικών συνθηκών και του σεισμού. Σε πολλά σημεία είναι εμφανές και το κατασκευαστικό υλικό της τοιχοποιίας. Το χρώμα της ξύλινης εξώπορτας έχει ξεθωριάσει και τα μπρούτζινα στοιχεία της έχουν σκουριάσει. Τα χυτοσίδηρα κιγκλιδώματα έχουν επίσης οξειδωθεί και τα μάρμαρα έχουν μαυρίσει αφού η σκουριά πέφτει πάνω τους. Ακόμα στο εσωτερικό του κτηρίου υπάρχουν αρκετές ζημιές.

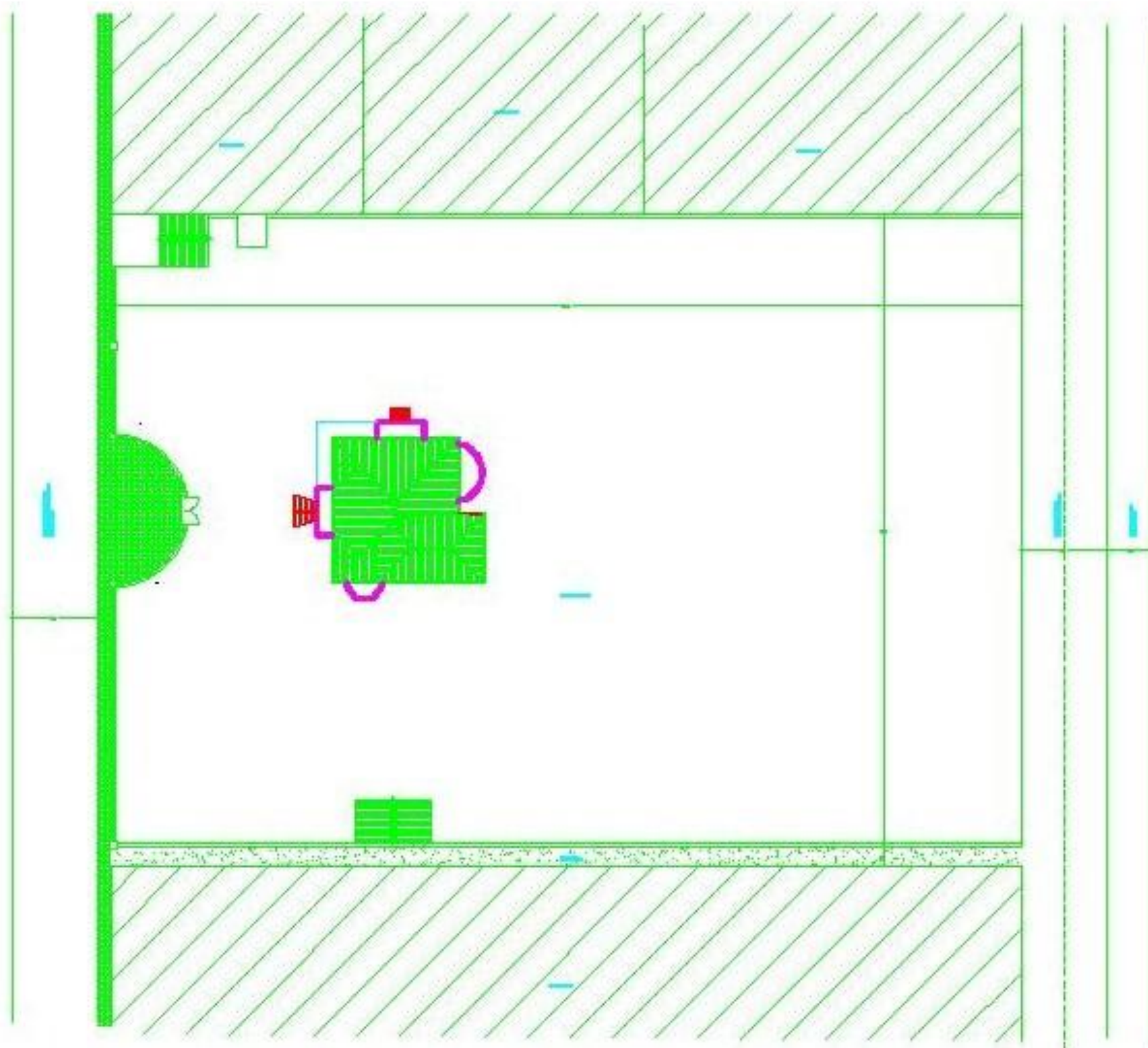
εικ. 3.10 Τμήμα βόρειας όψης

ii. Εσωτερικά

Εσωτερικά λόγο σεισμού, υγρασίας και παλαιότητας και έλλειψη συντήρησης έχουμε: ναπούς ξεφλουδισμένους τοίχους, αποκόλληση επιχρίσματος σε τοίχους, ρωγμές, φθορές στις κάσες κουφωμάτων και κατεστραμμένα πατήματα στην κλίμακα . Η εσωτερική ξύλινη σκάλα σε πολλά σημεία είναι κατεστραμμένα, διότι το ξύλο κατά τη διάρκεια της χρήσης του αντιμετωπίζει πολλούς κινδύνους. Η μη συντήρηση, το πέρασμα του χρόνου, τα έντομα και οι μύκητες που το βρίσκουν ως τροφή αλλά και ολόκληρα κομμάτια σοβά και άλλων οικοδομικών υλικών που έχουν πέσει πάνω της, είναι μερικοί από αυτούς . Φθορές έχουν προκληθεί και στην οροφή μετά τον δυνατό σεισμό που υπέστη το κτήριο, σαν αποτέλεσμα σε πολλά σημεία να πέφτουν κομμάτια σοβά και οι ρωγμές να διαγράφονται στην επιφάνειά του. Και η υγρασία είναι ένας ακόμα παράγοντας που έχει προκαλέσει αποκόλληση επιχρίσματος αλλά και ξεφλούδισμα και αλλοίωση του χρώματος των τοίχων. Οι φθορές των παραθύρων φαίνονται κυρίως στο εξωτερικό τους, από την αλλοιωμένη τους μορφή λόγο καιρικών συνθηκών. Οι τοίχοι είναι βαμμένοι αλλά το πέρασμα του χρόνου τους έχει αλλοιώσει και η ταπετσαρίες και το διακοσμητικό γείσο στο τελείωμα έχουν καταστραφεί. Η αποσάθρωση προκαλείται από άλατα νερού που εισχωρούν στους πόρους κρυσταλλώνονται και σπάνε άρα γίνεται σαθρή η πέτρα και με τη διόγκωση των αλάτων σπάει. Οι υαλοπίνακες των ανοιγμάτων έχουν σπάσει. Η κατάσταση διατηρήσεως του κτηρίου εξαρτάται από την στιγμή που ξεκινά η οικοδόμησή του. Πιο συγκεκριμένα μπορούμε να πούμε ότι πρέπει να τηρούνται οι σωστοί κανόνες τεχνικής όπως: σωστά υλικά, σωστή τοποθέτηση και έμπειροι τεχνίτες. Αρκετά σημαντική είναι και η καλή συντήρησή του από τους ανθρώπους που κατοικείται. Οι καιρικές συνθήκες, η υγρασία, η παλαιότητα του κτηρίου, η κακή χρήση του και οι σεισμοί είναι και αυτές αιτίες της παθολογίας του.

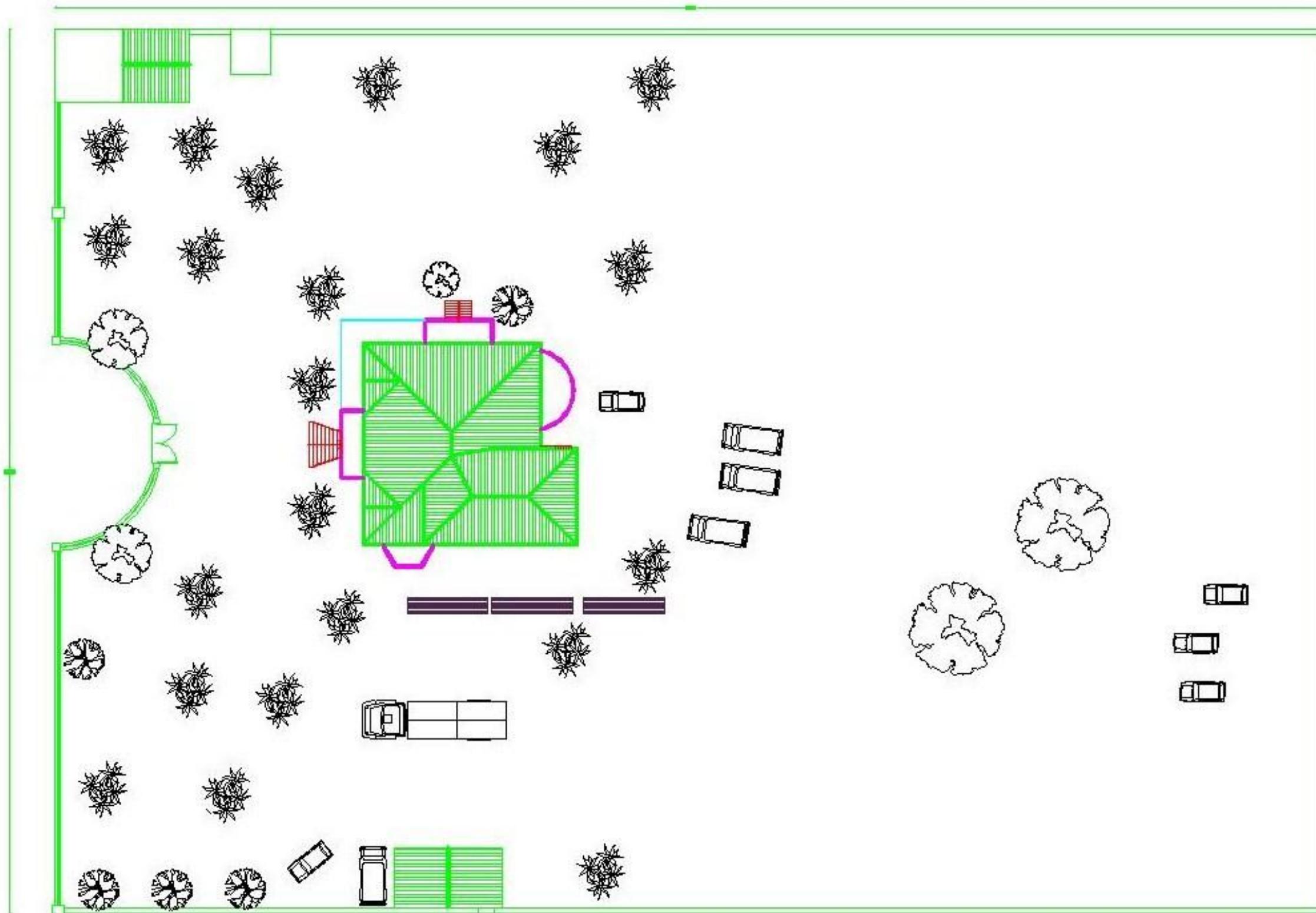
iv. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗΣ

- 1. Τοπογραφικό Διάγραμμα κλίμακα 1:100 (A1)**
- 2. Αποτύπωση Εξωτερικού Χώρου κλίμακα 1:100 (A2)**
- 3. Κάτοψη Υπογείου κλίμακα 1:50 (A3)**
- 4. Κάτοψη Ισογείου κλίμακα 1:50 (A4)**
- 5. Κάτοψη Ορόφου κλίμακα 1:50 (A5)**
- 6. Κάτοψη Σοφίτας κλίμακα 1:50 (A6)**
- 7. Κάτοψη Στέγης κλίμακα 1:50 (A7)**
- 8. Τομή Α'-Α' κλίμακα 1:50 (A8)**
- 9. Τομή Β'-Β' κλίμακα 1:50 (A9)**
- 10. Νοτιοδυτική όψη κλίμακα 1:50 (A10)**
- 11. Βορειοανατολική Όψη κλίμακα 1:50 (A11)**
- 12. Βορειοδυτική Όψη κλίμακα 1:50 (A12)**
- 13. Νοτιοανατολική Όψη κλίμακα 1:50 (A13)**

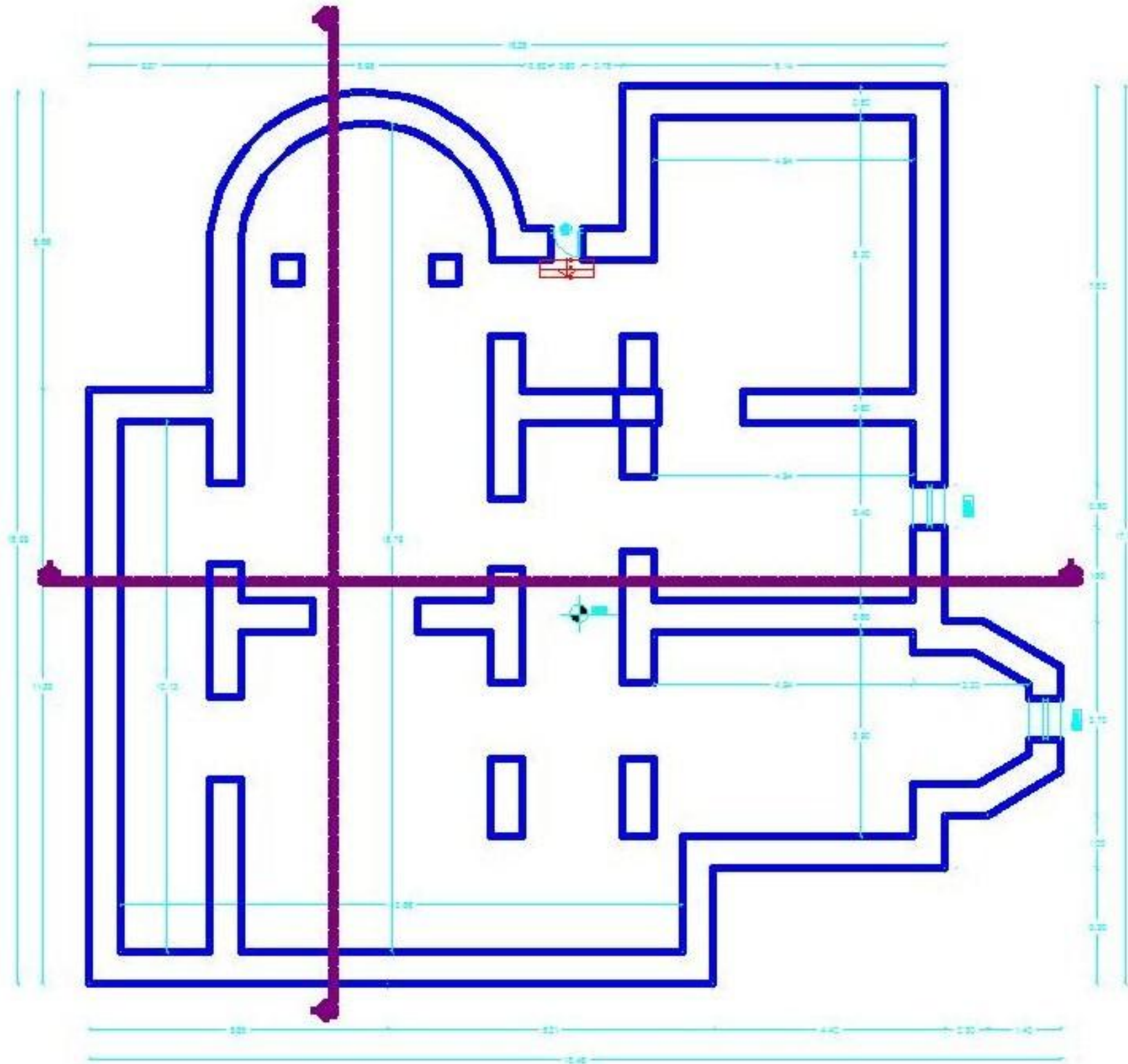
1. Τοπογραφική Αποτύπωση

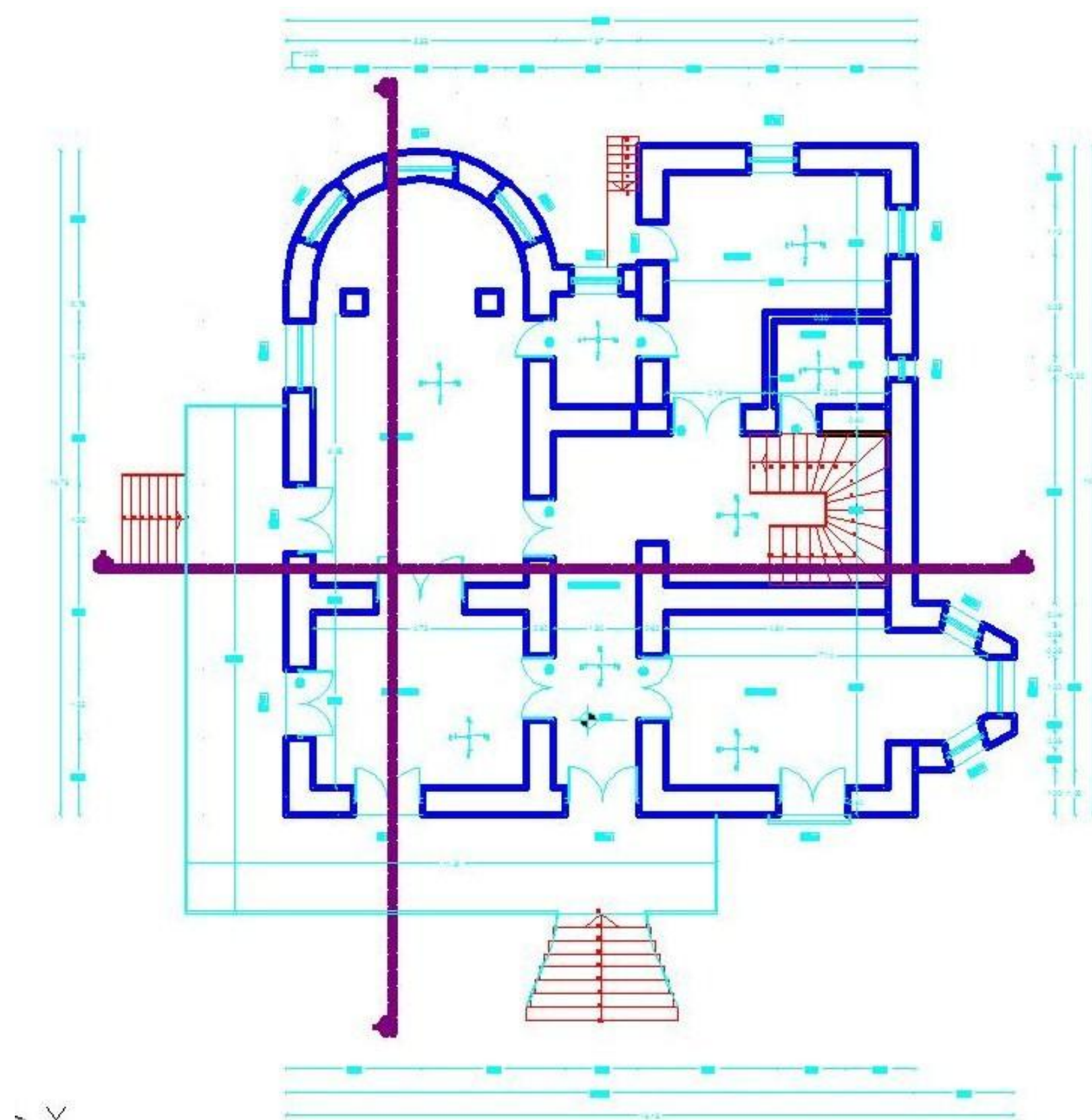

2. Αποτύπωση Εξωτερικού Χώρου

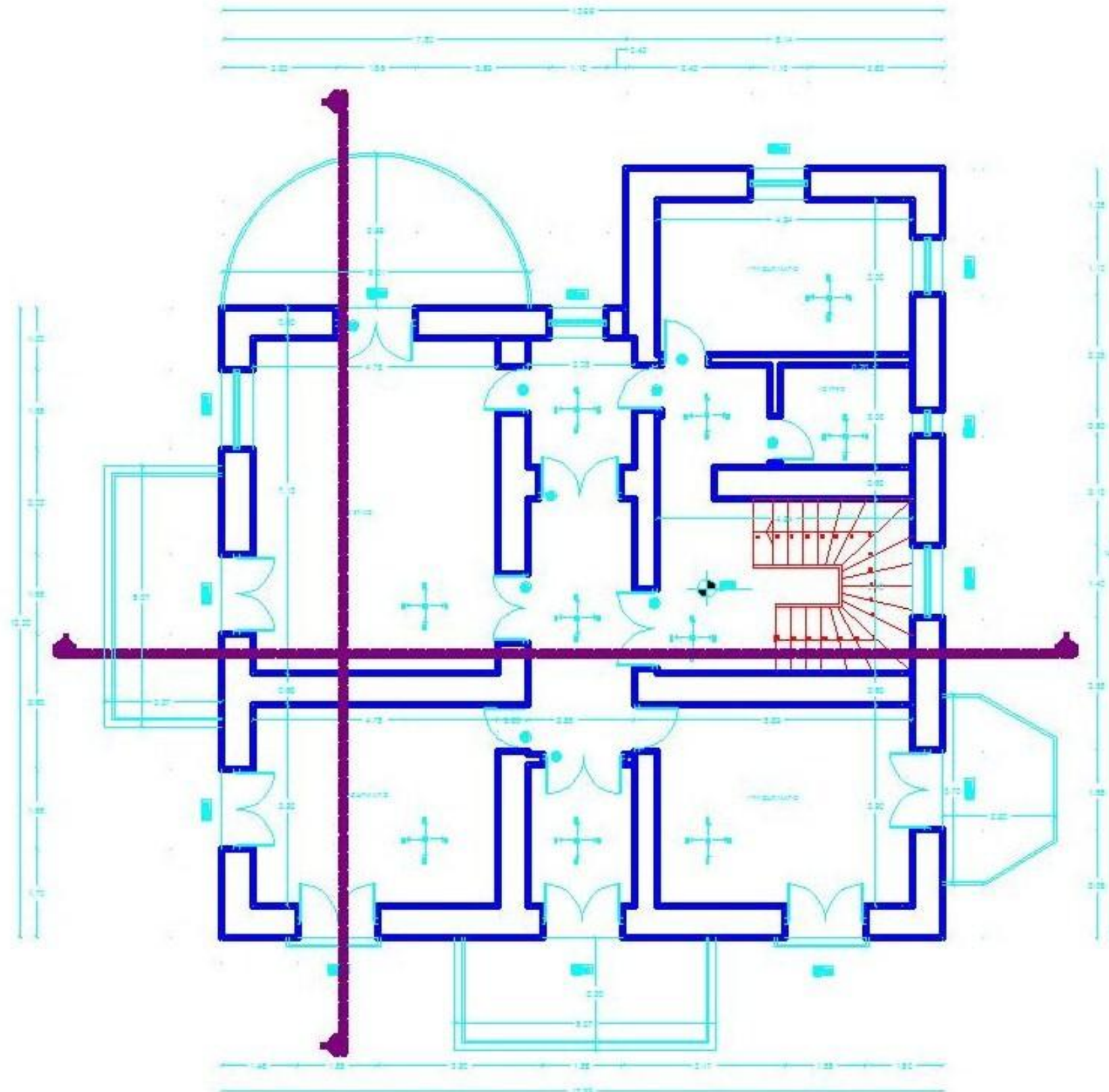

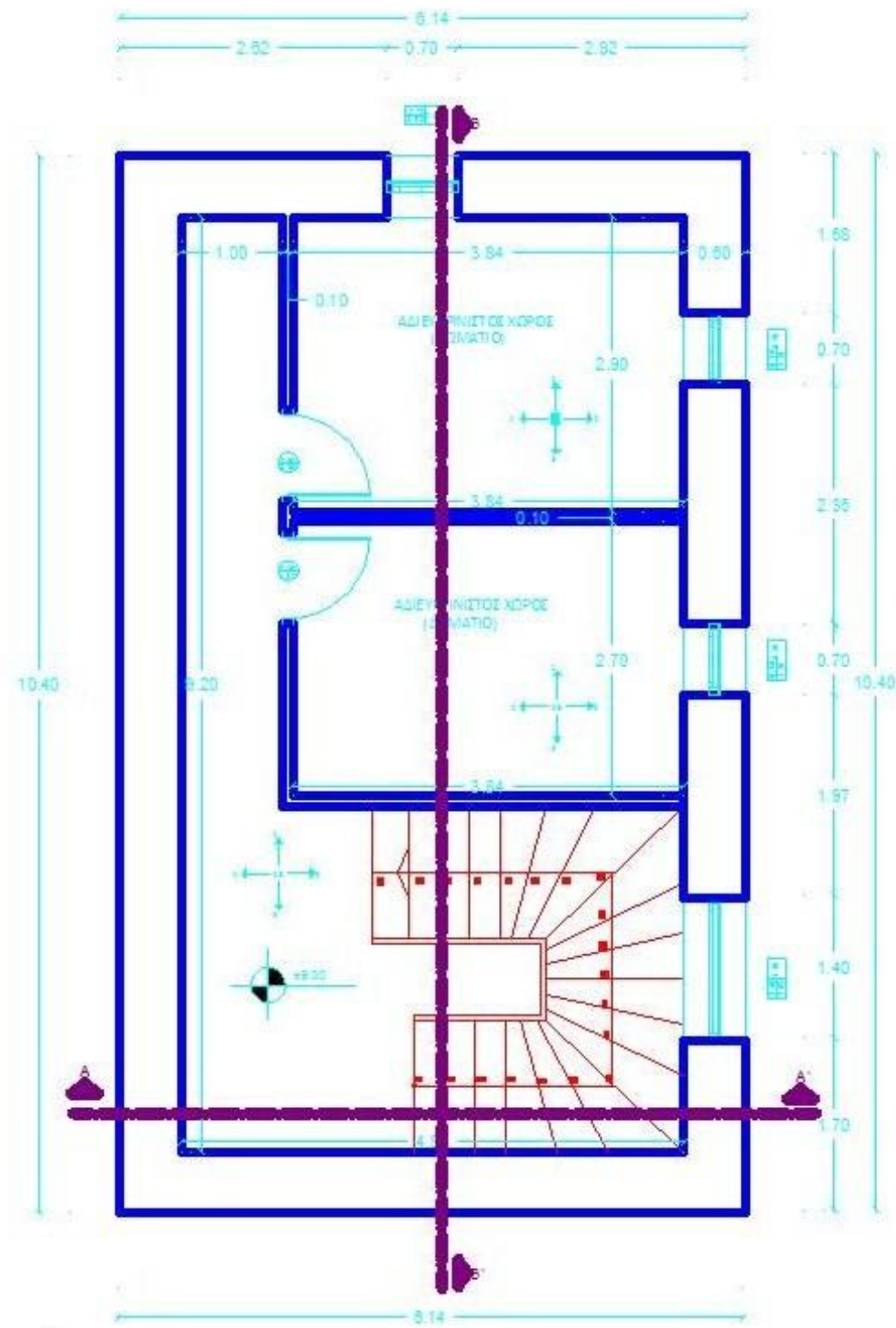
3. Κάτοψη Υπογείου

4. Κάτοψη Ισογείου

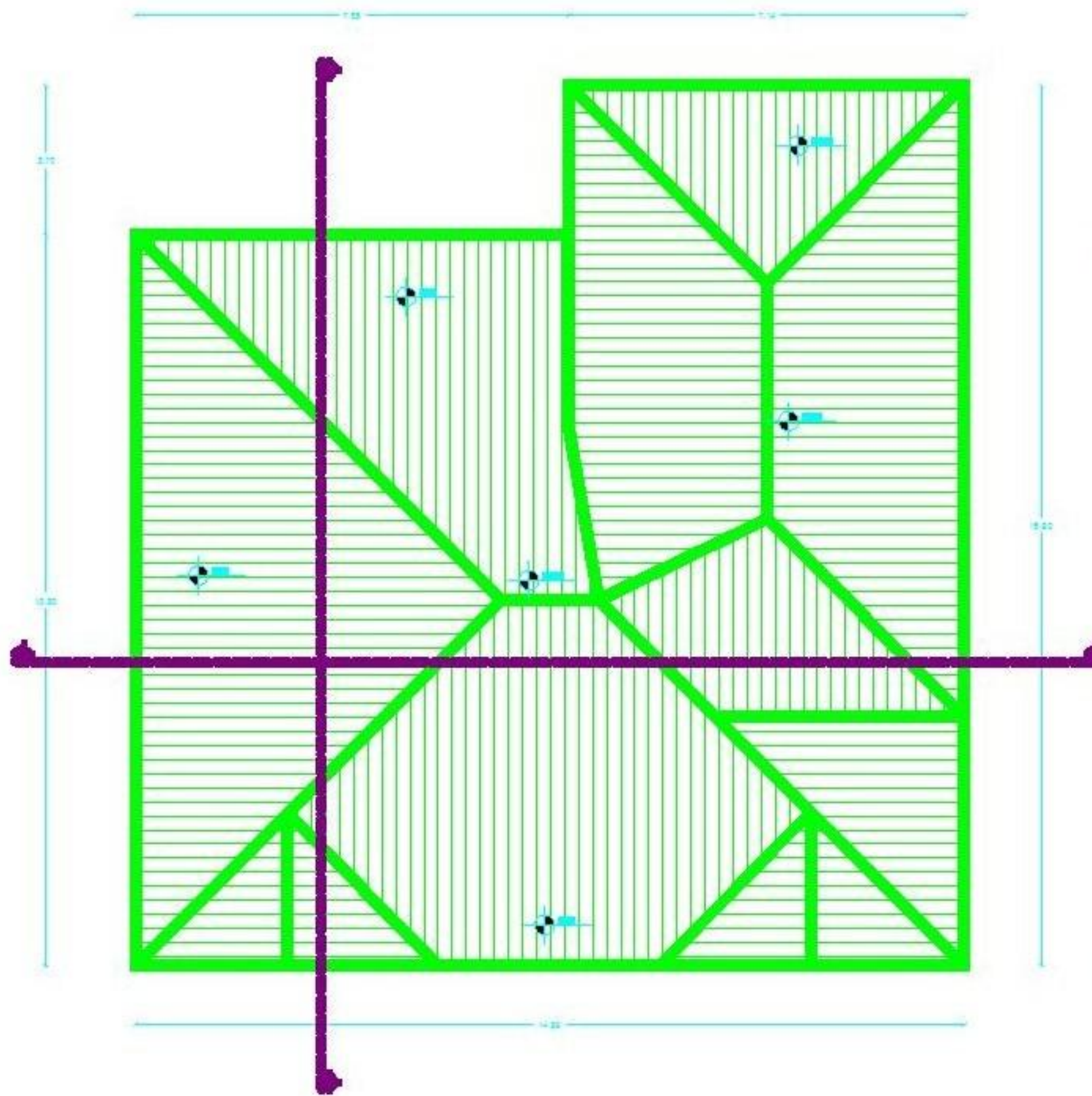

5. Κάτοψη Ορόφου

6. Κάτοψη Σοφίτας

7. Κάτοψη Στέγης

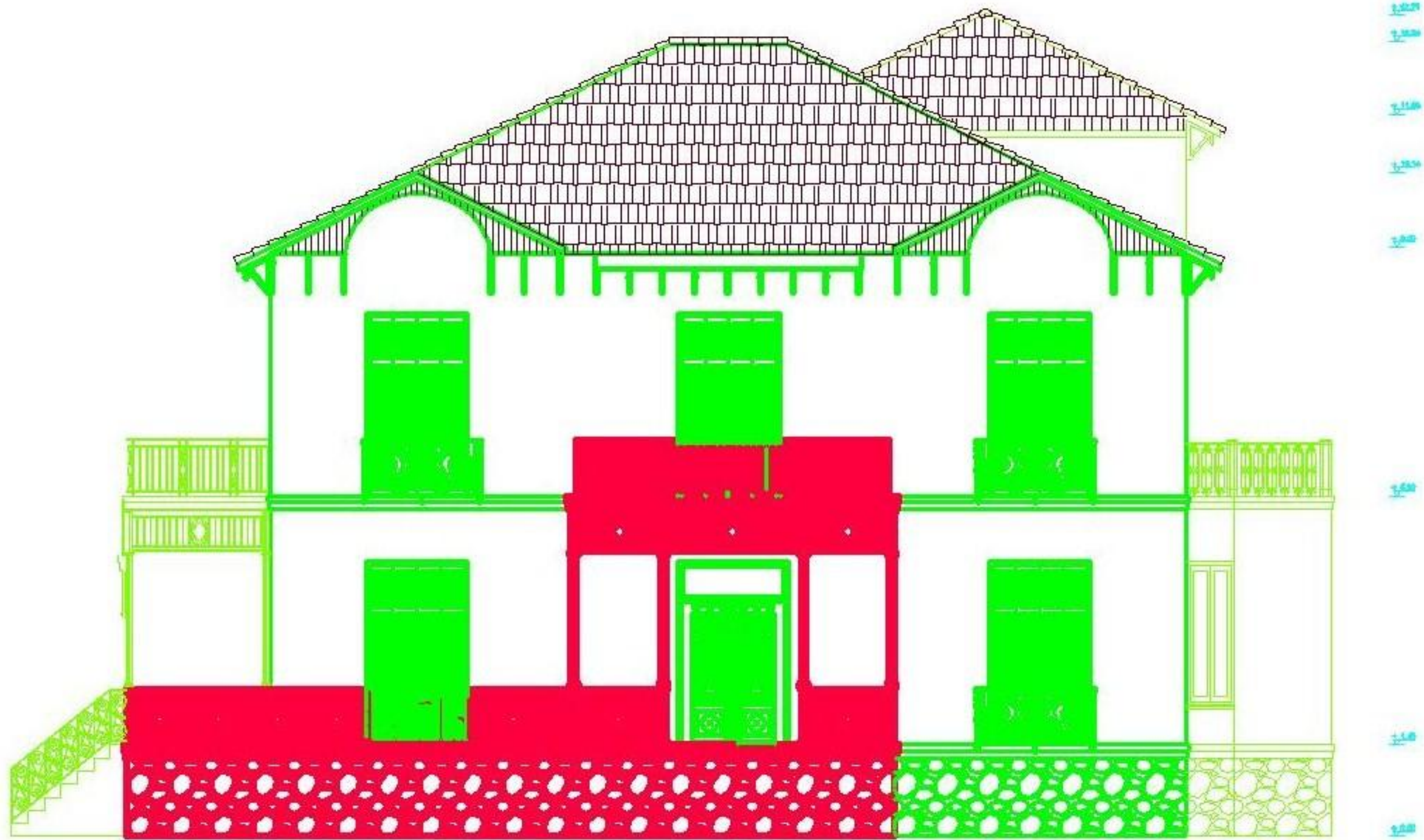

8. Τομή Α-Α
46

9. Τομή Β-Β

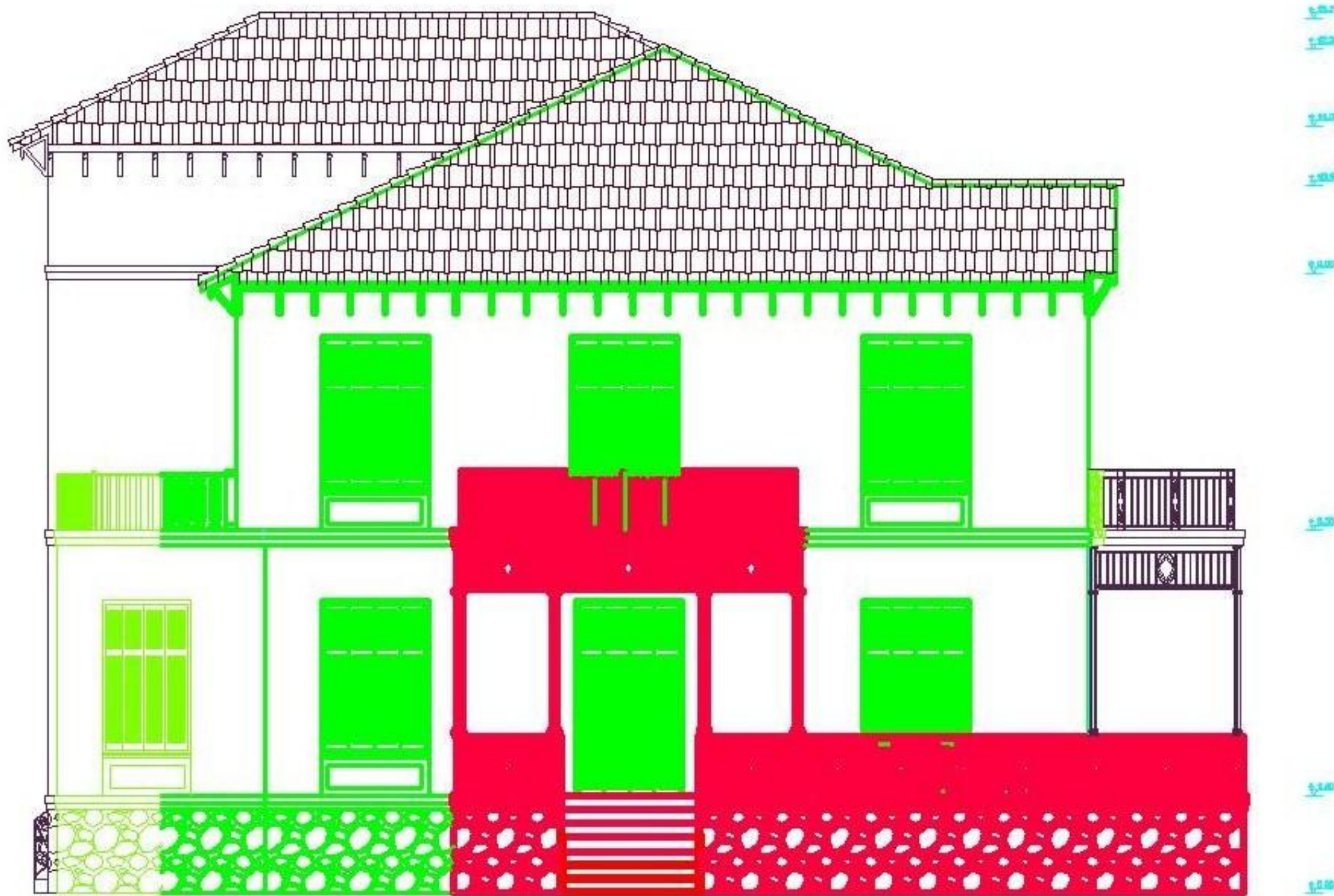
10. Νοτιοδυτική Όψη

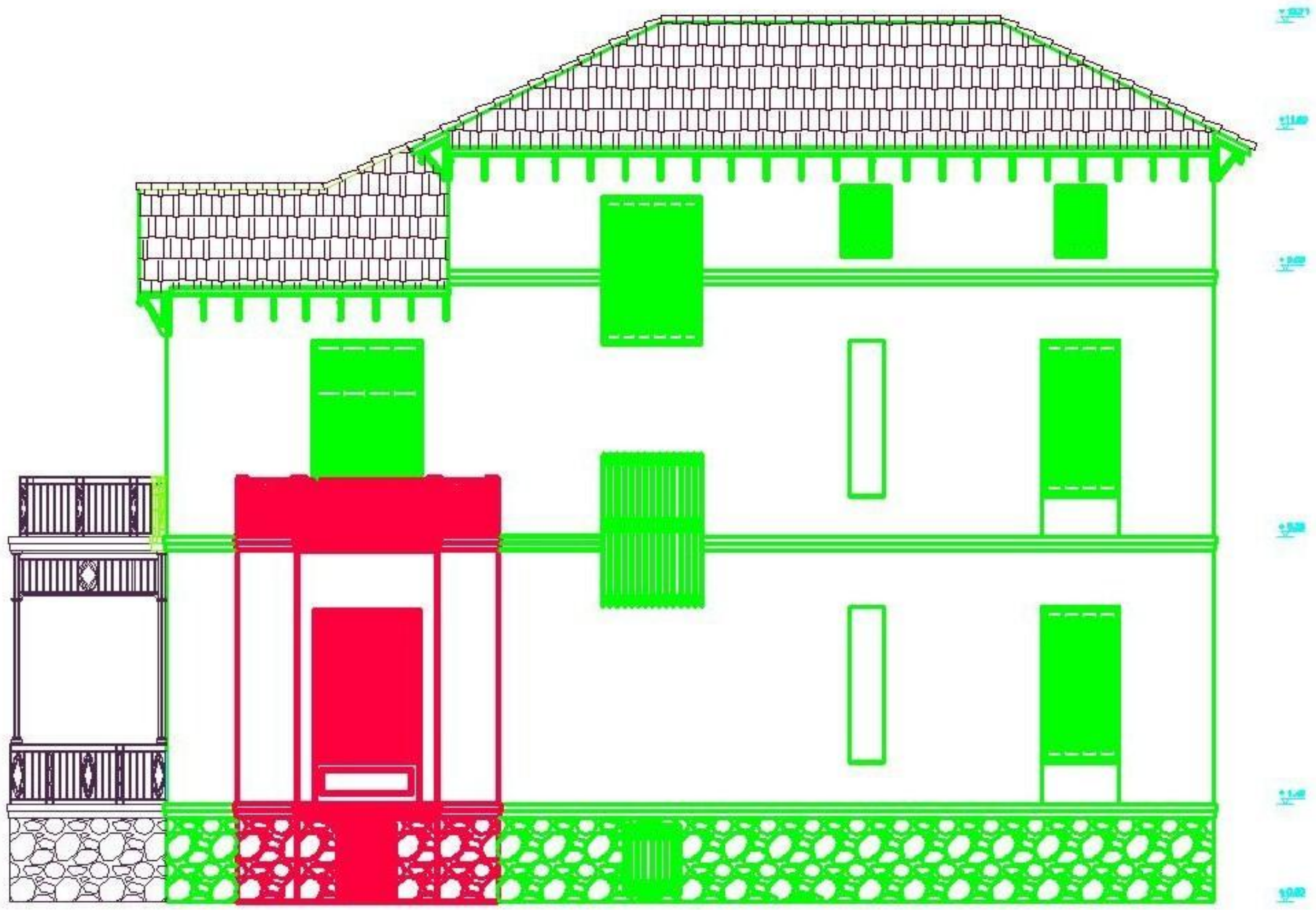
11. Βορειοανατολική Όψη

12. Βορειοδυτική Όψη

13. Νοτιοανατολική Όψη

iii. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

- 1. Νοτιοδυτική Όψη κλίμακα 1:50 (Π1)**
- 2. Βορειοανατολική Όψη κλίμακα 1:50 (Π2)**
- 3. Βορειοδυτική Όψη κλίμακα 1:50 (Π3)**
- 4. Νοτιοανατολική Όψη κλίμακα 1:50 (Π4)**
- 5. Εσωτερική Παθολογία κλίμακα 1:50**

ΥΠΟΜΝΗΜΑ ΠΑΘΟΛΟΓΙΑΣ

Αποκόλληση επιχρίσματος	
Υγρασία	
Μαύρη κρούστα	
Ρωγμές	
Φθορά ξύλου	
Οξειδωση σιδήρου	
Εμφανής λιθοδομή	
Εμφανής οπτοπλινθοδομή	
Σπασμένη ξυλεία	
Ωπές	
Τσιμέντο	
Ξύλινο δάπεδο	
Ταπετσαρία	
Σπασμένα τζάμια	

1. Παθολογία Νοτιοδυτικής Όψης

2. Παθολογία Βορειοανατολικής Όψης

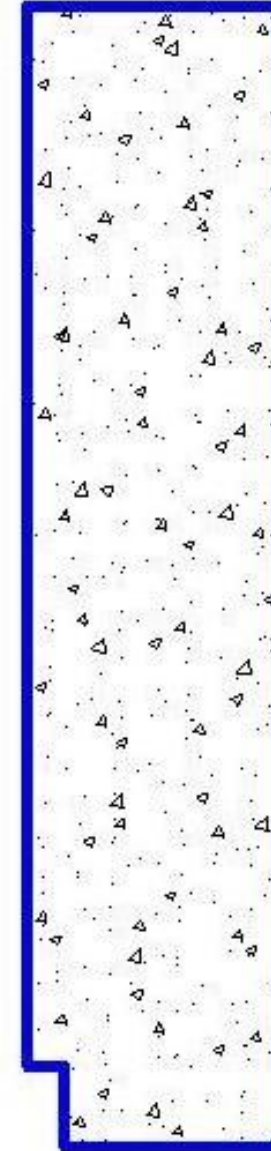
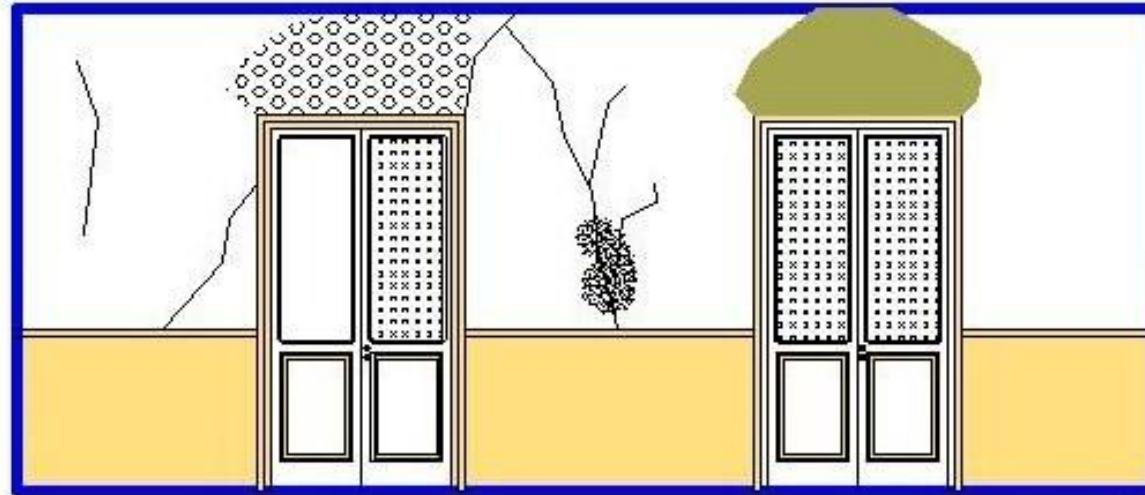
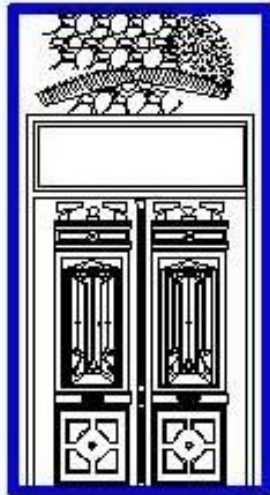
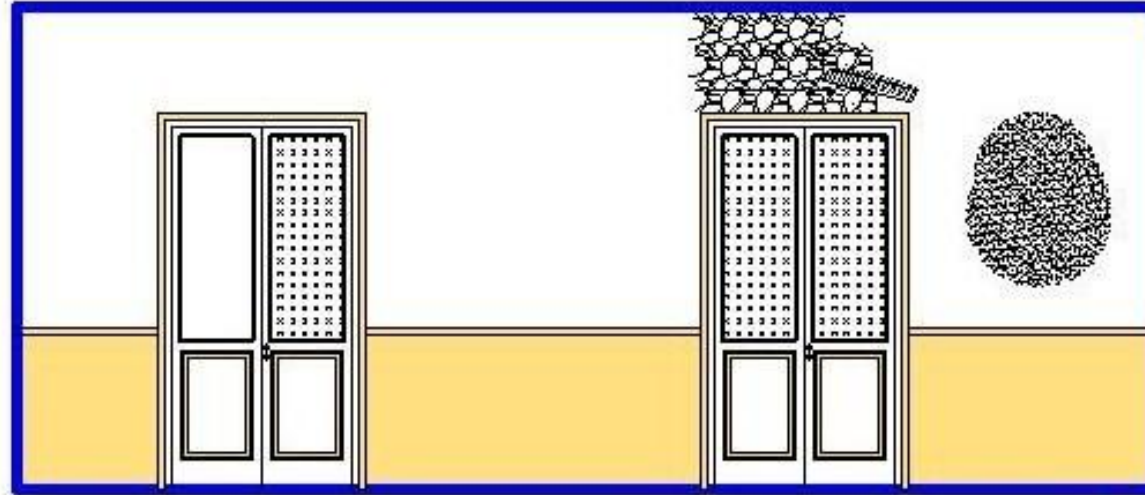
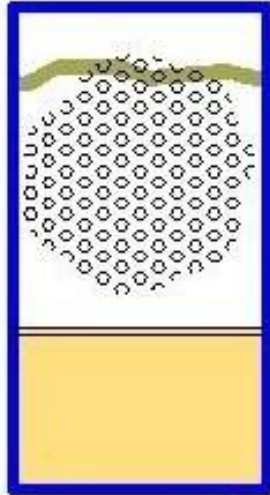

3. Παθολογία Βορειοδυτικής Όψης

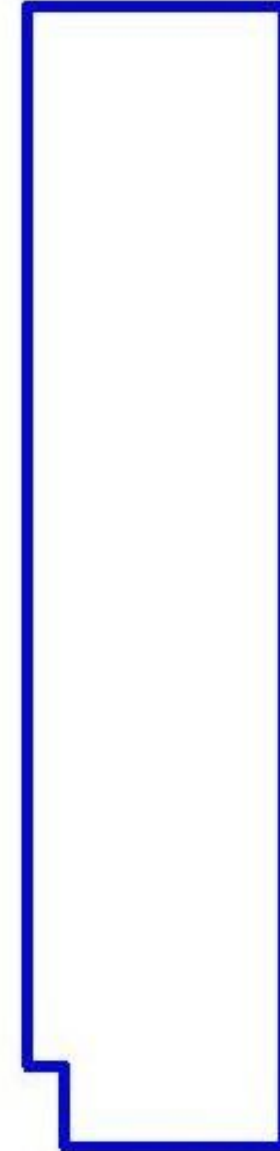

4. Παθολογία Νοτιοανατολικής Όψης

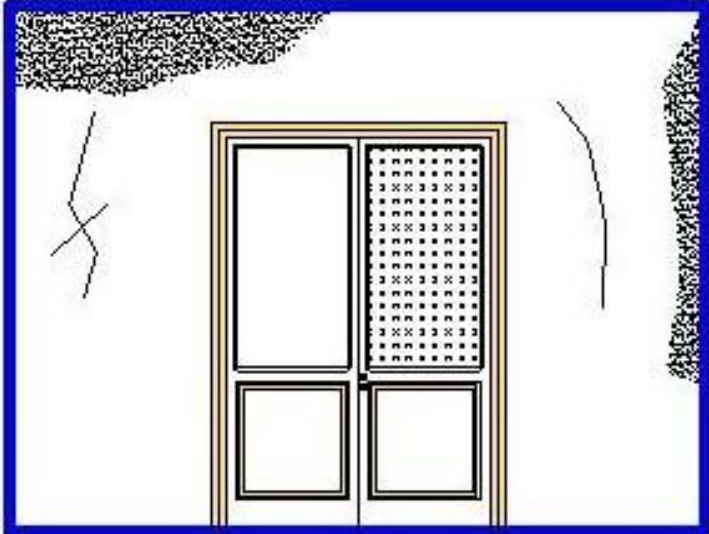

SAFESAD

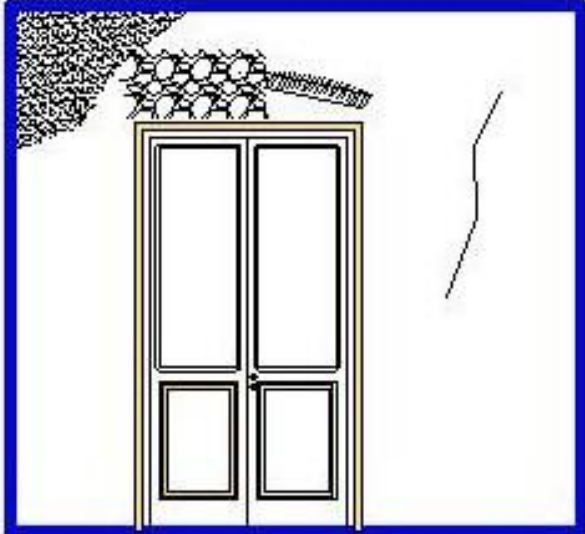

OPQSH

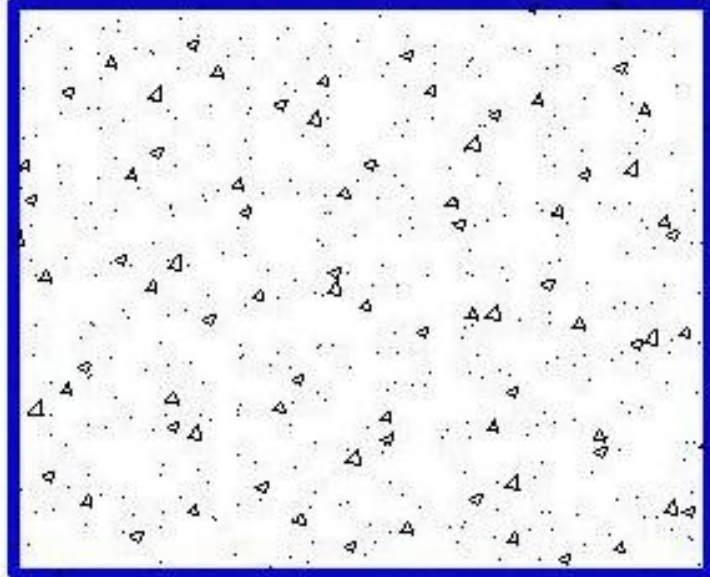

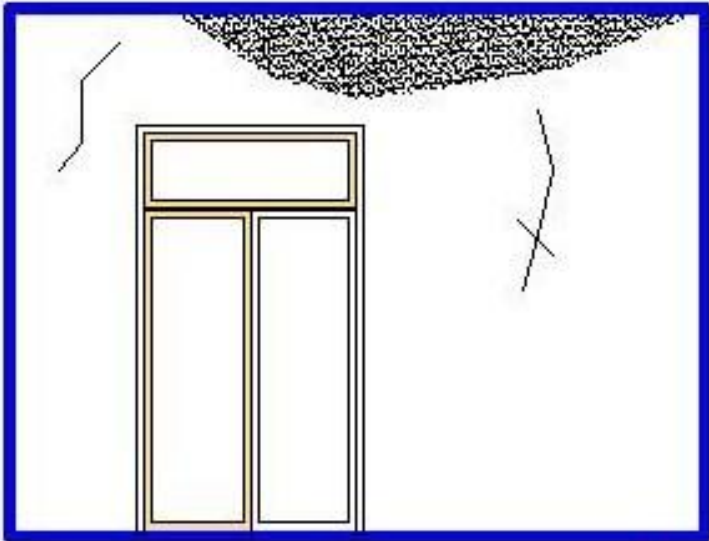
1

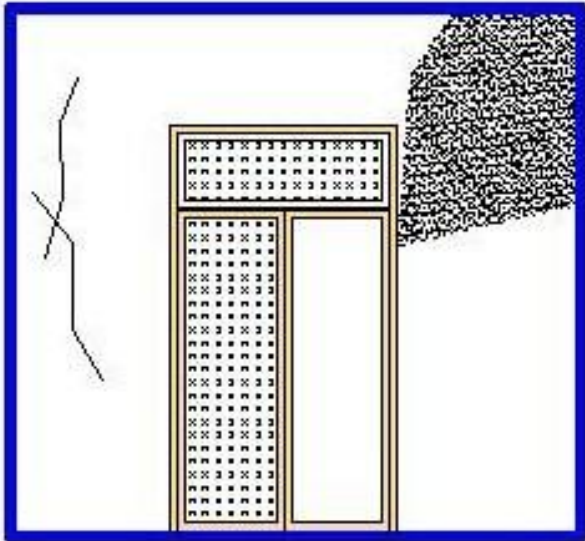
2

ЛАТЕЛО

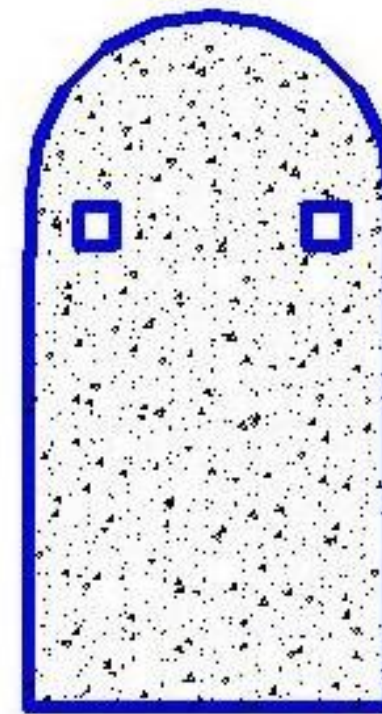
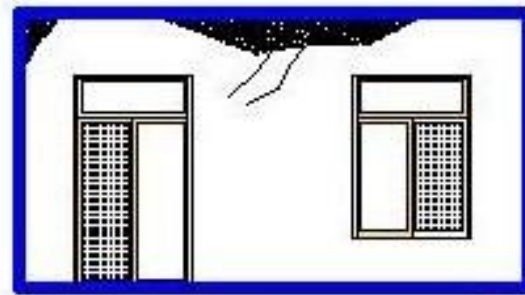
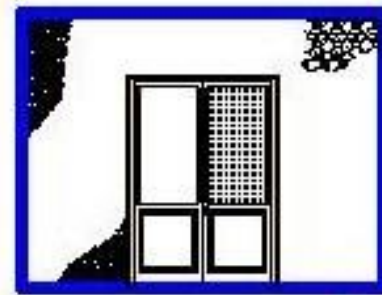
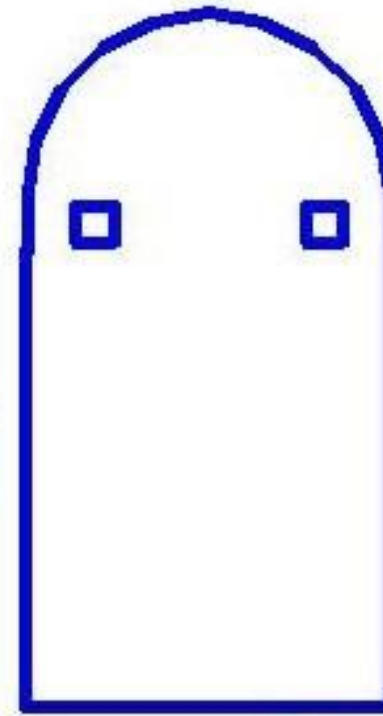
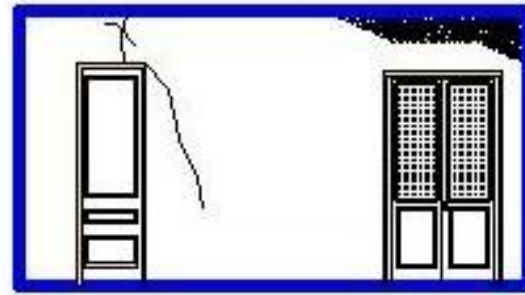
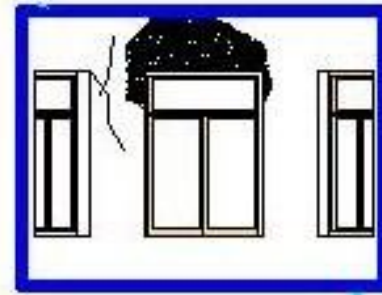
3

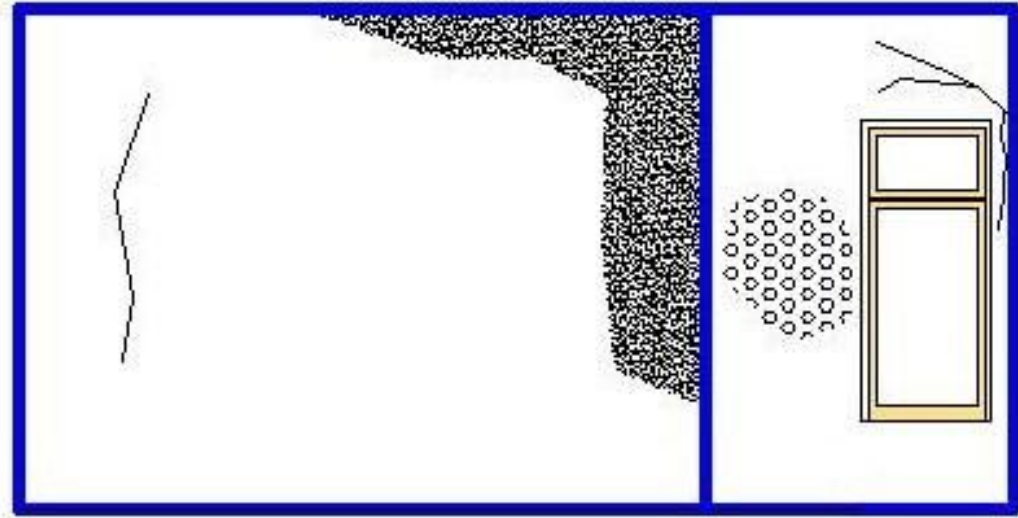
4

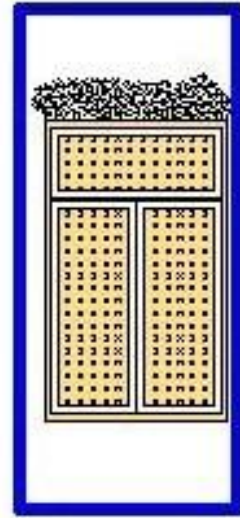
ОРООН

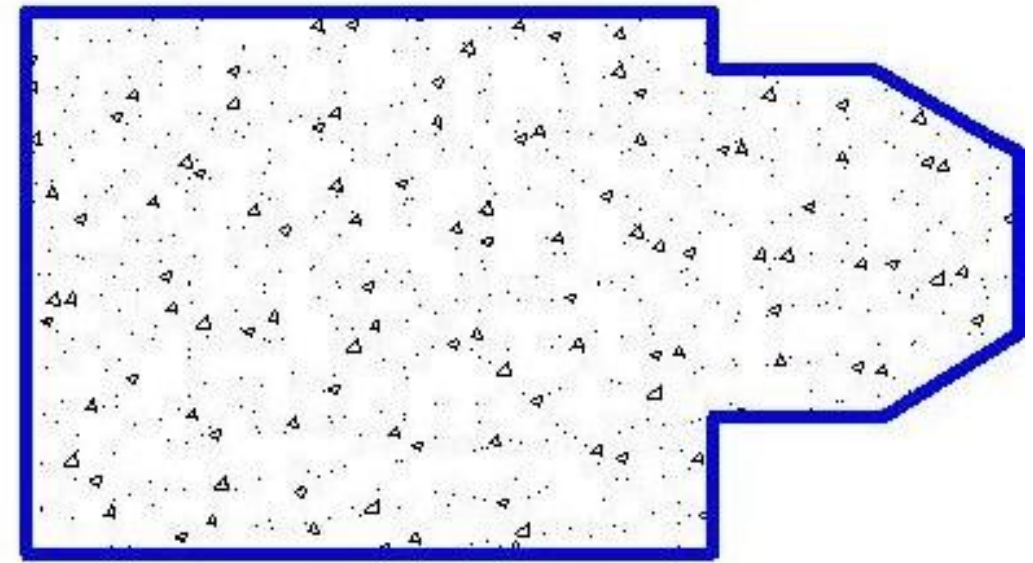

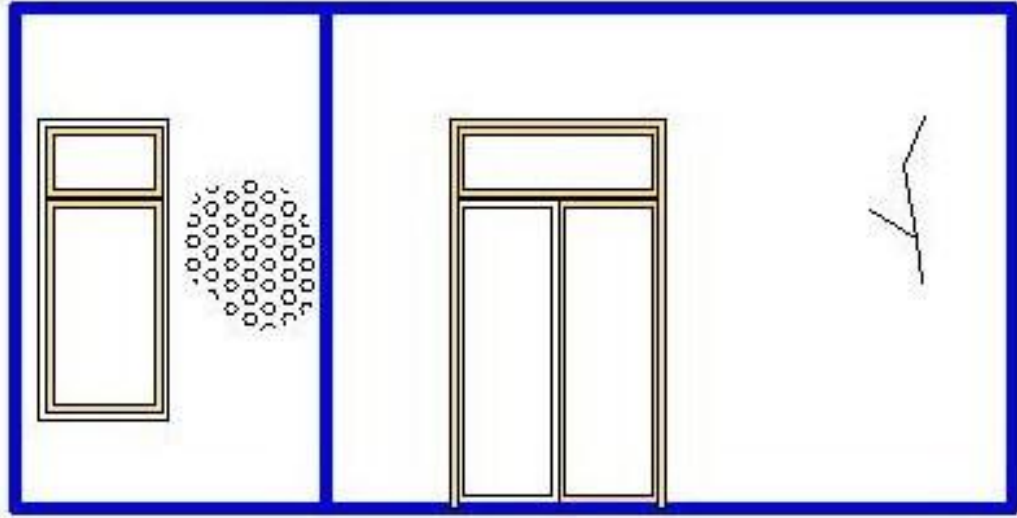
1

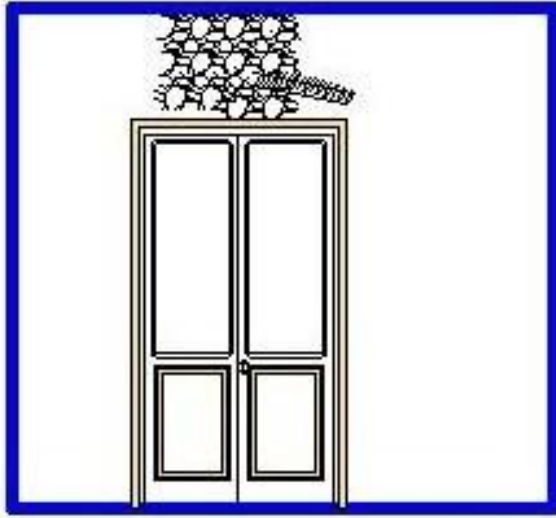
2

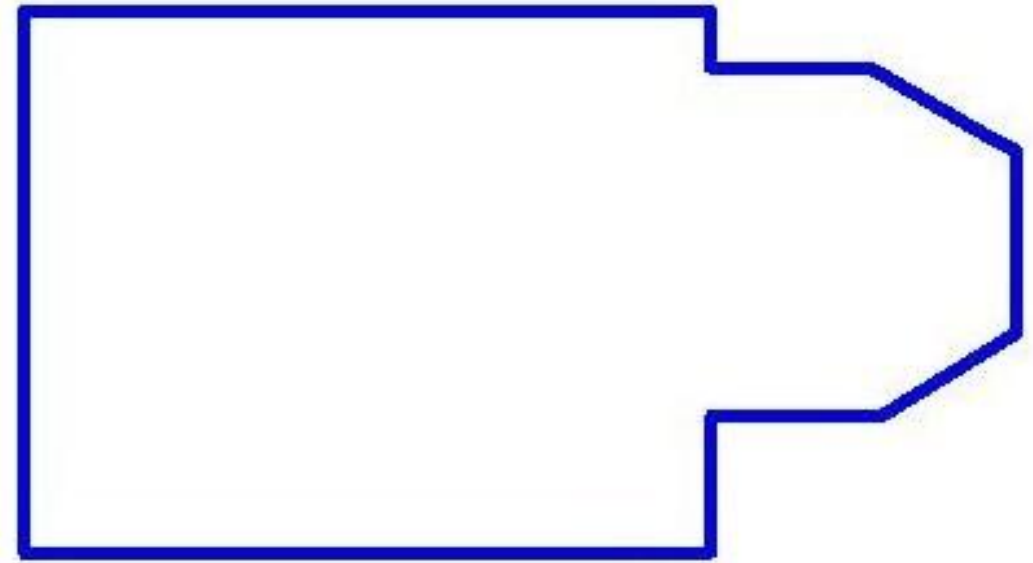
3

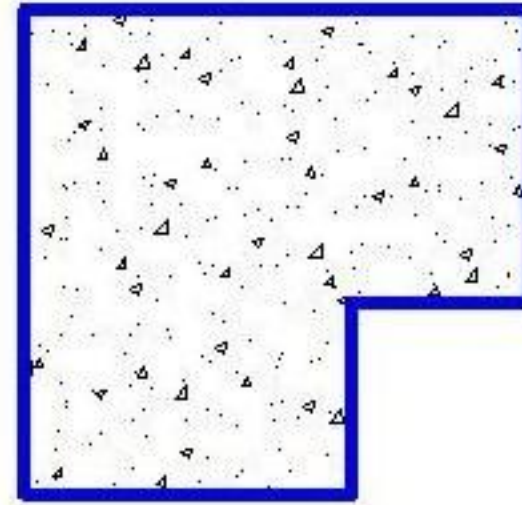
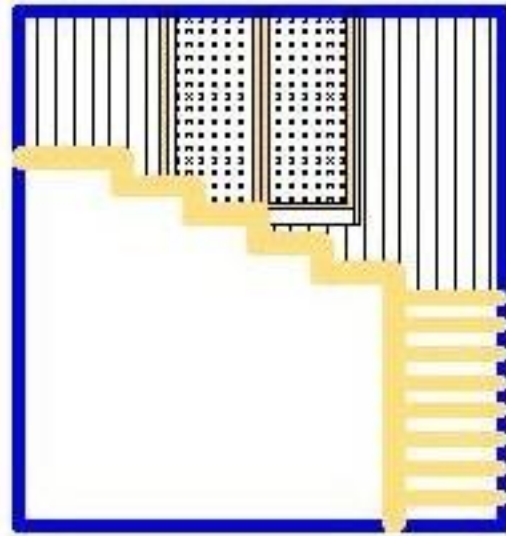
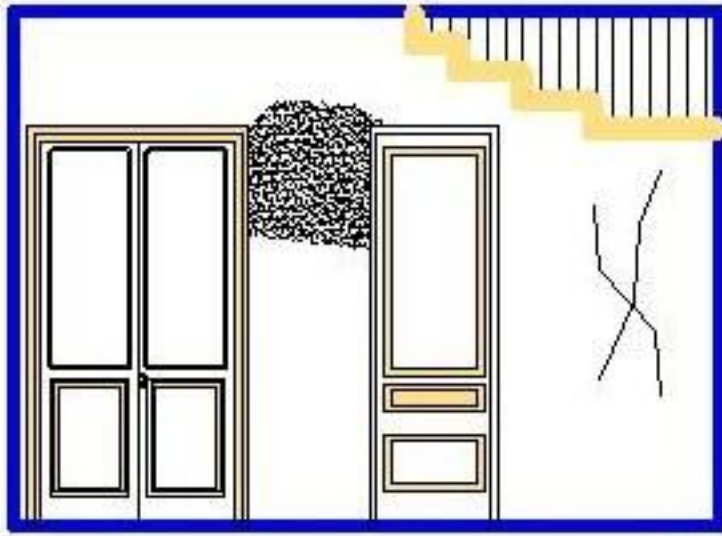
4

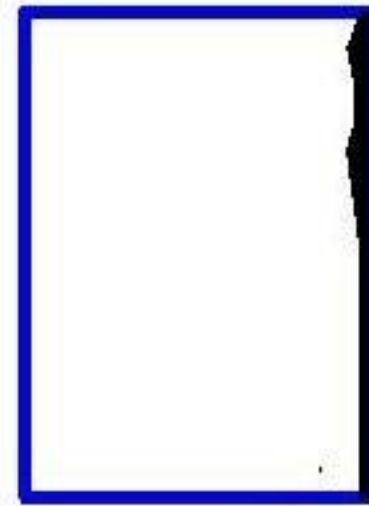
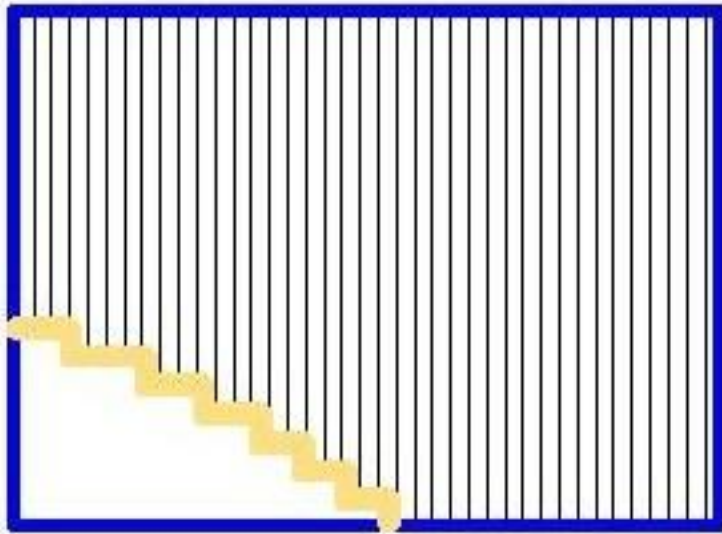
5

6

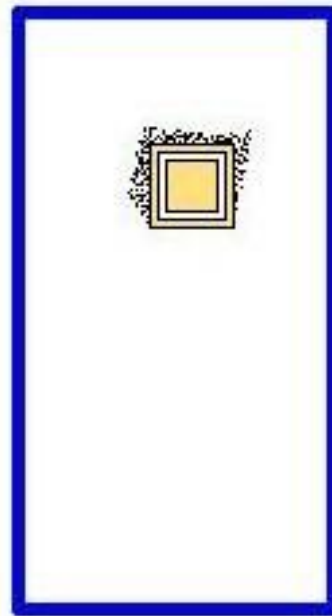
WITTED

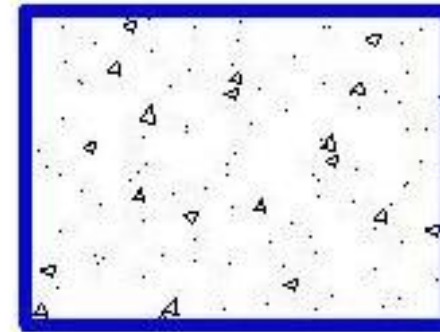
DROGH

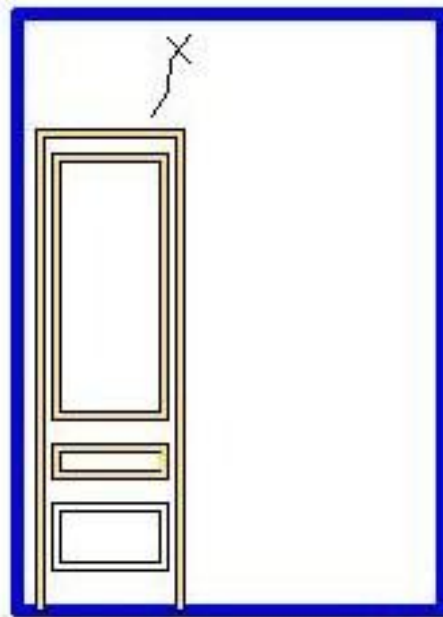
1

2

3
ΠΑΡΕΩΘ

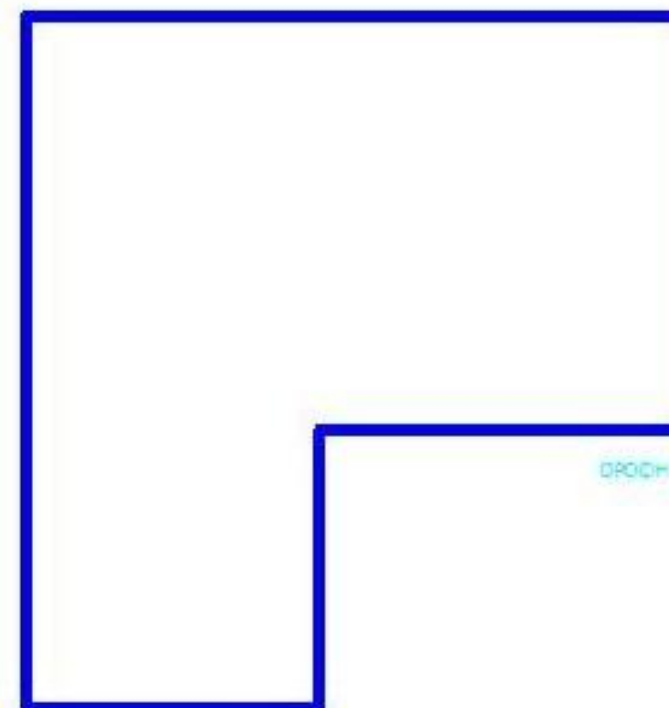
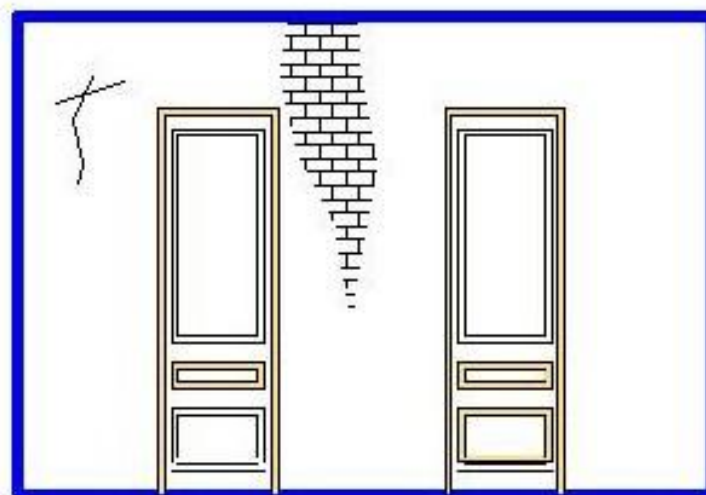
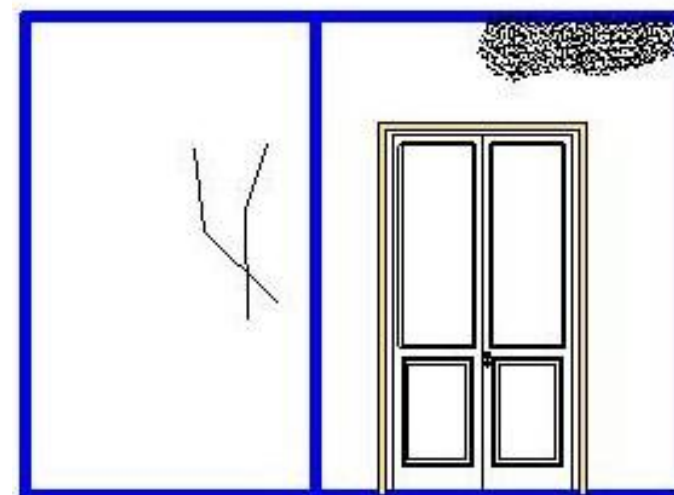
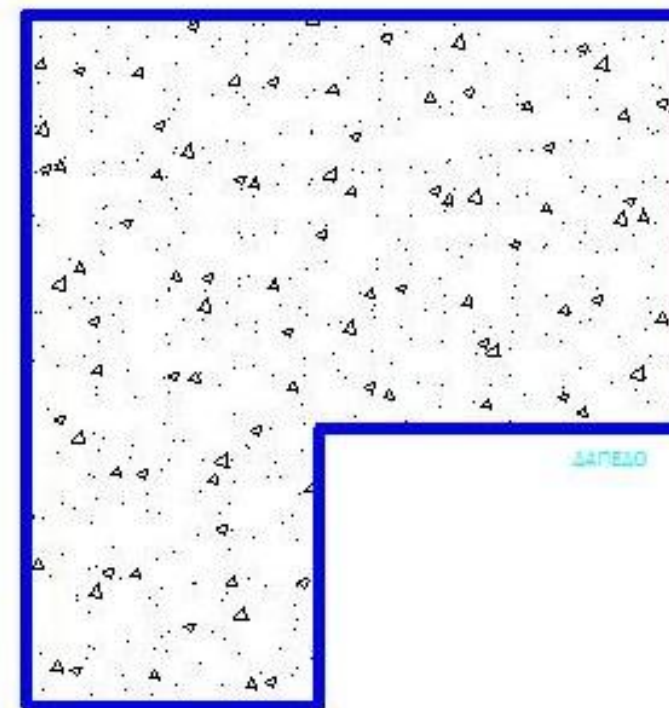
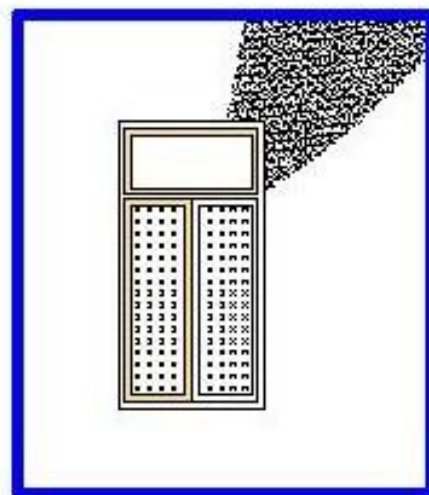
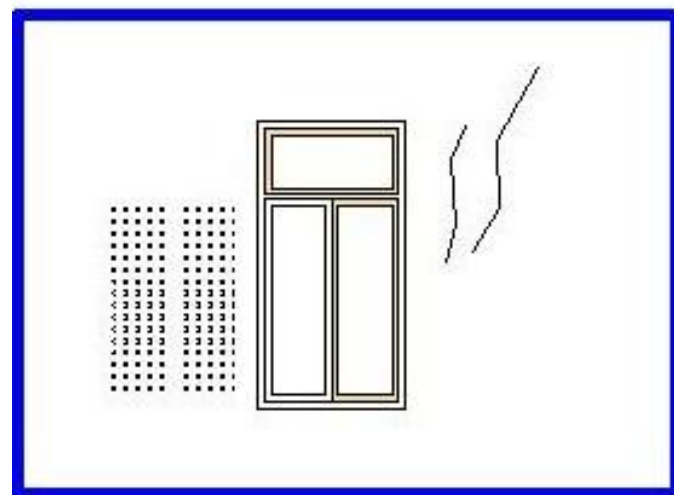
4

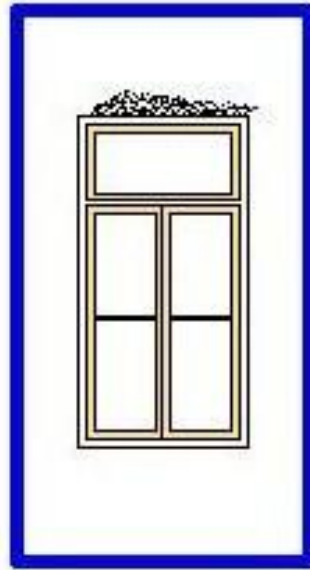
5

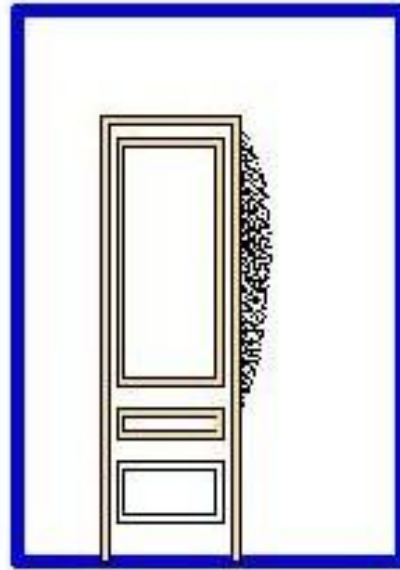
6
ΟΡΟΦΗ

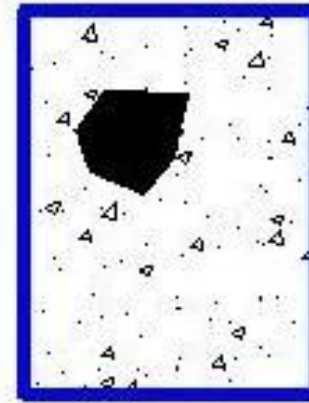

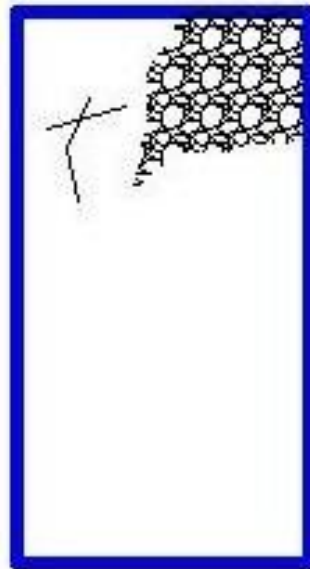
1

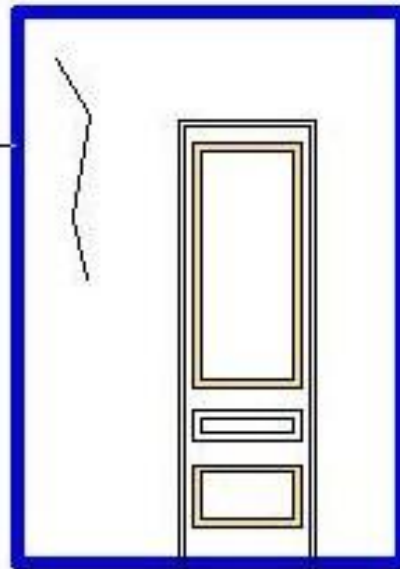
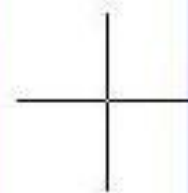
2

ΣΑΡΕΣΟ

3

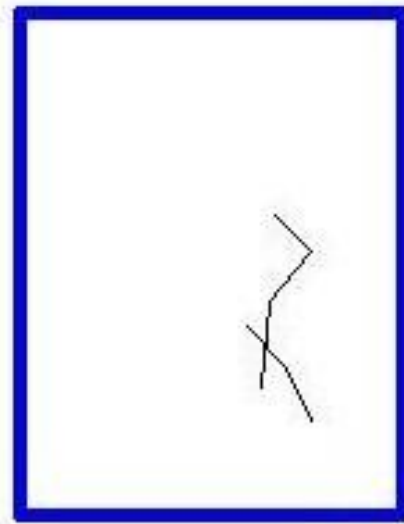
4

ΟΡΟΣΗ

1

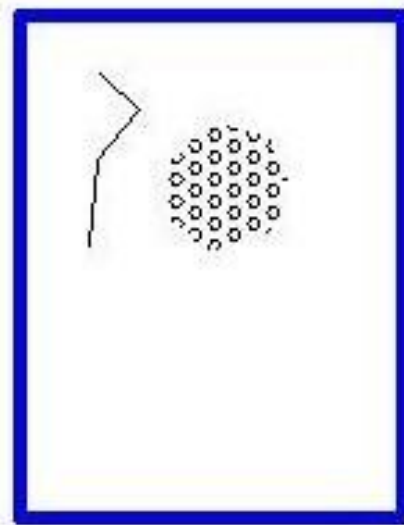
2

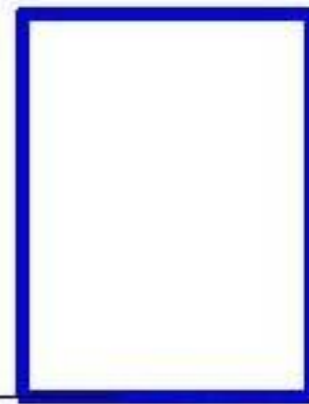
3 ПИСЬМО

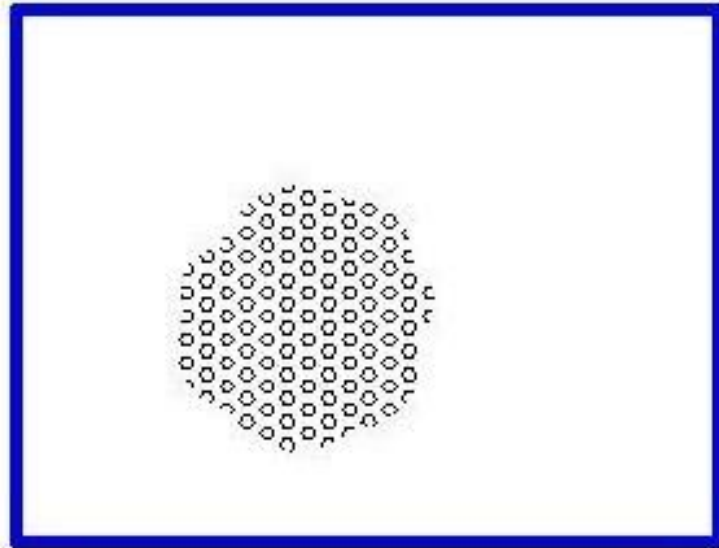
1

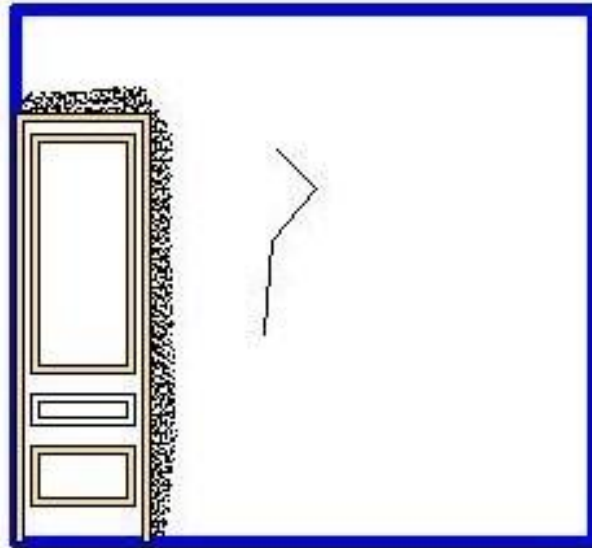
2

3 ПУСТЫН

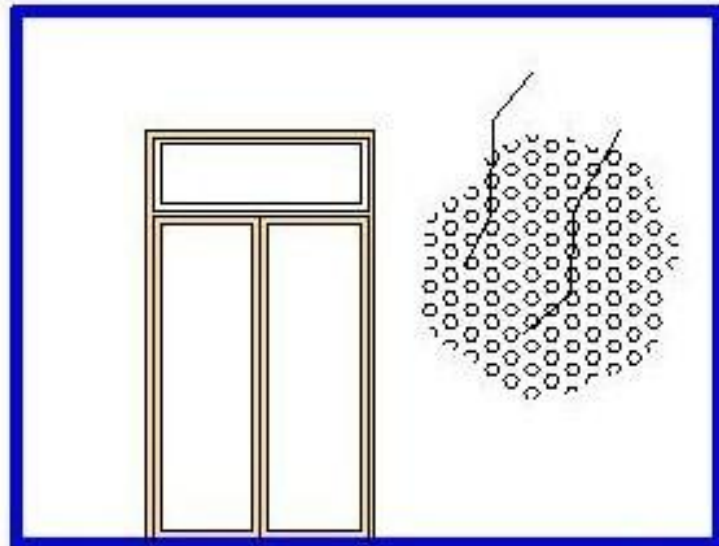
1

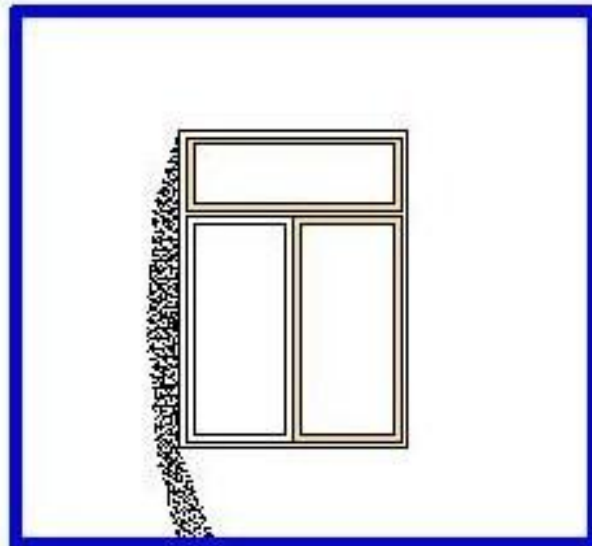
2

3. ПЕЛО

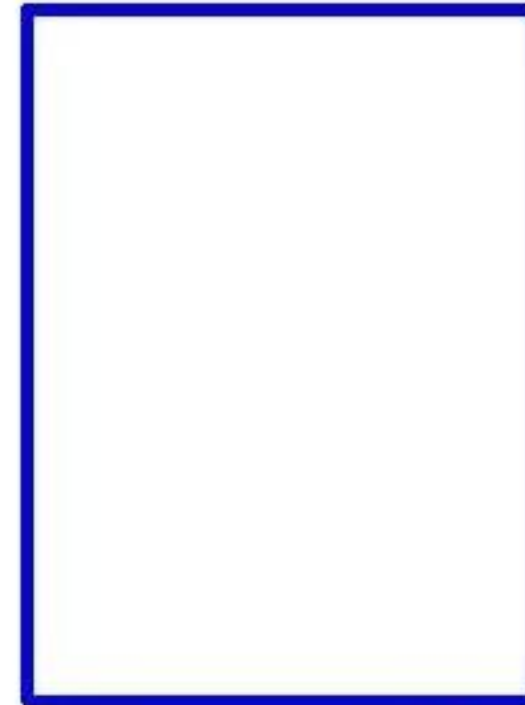
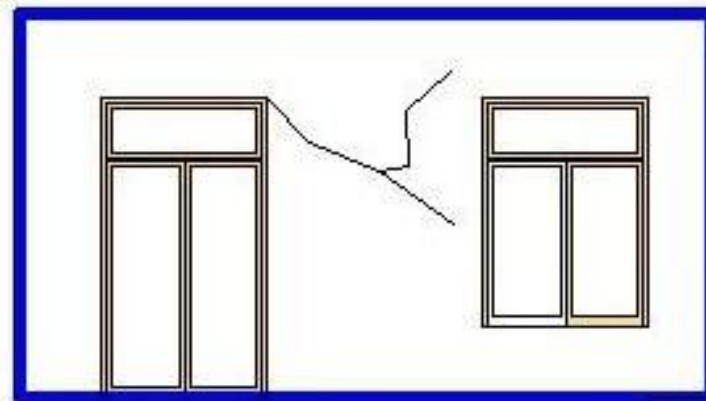
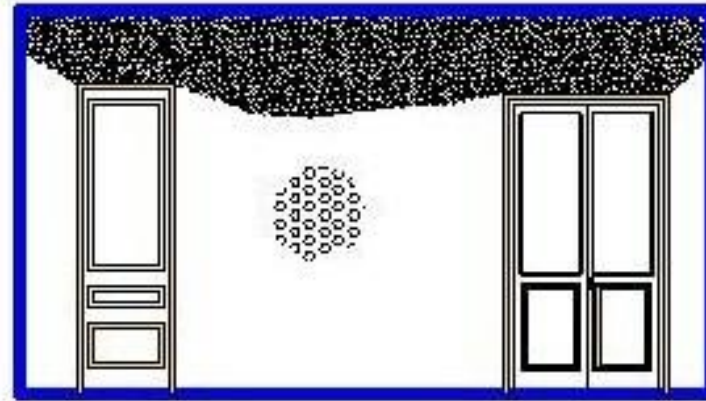
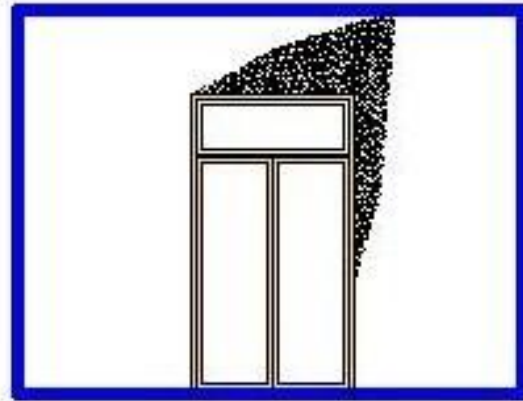
5

4

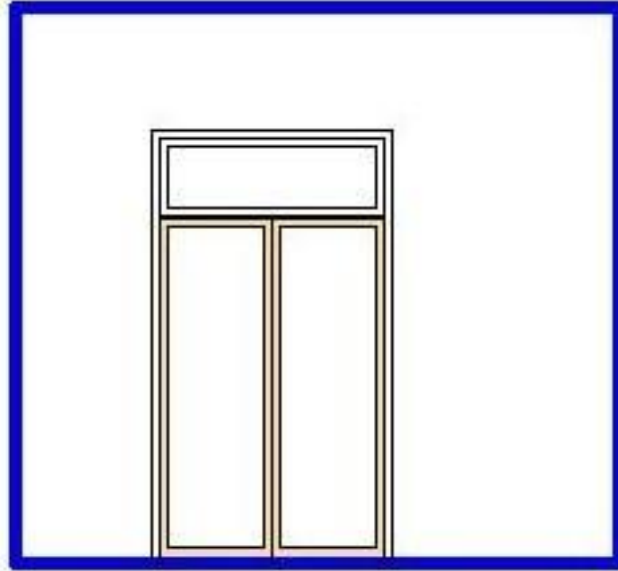
6. ПЛОД

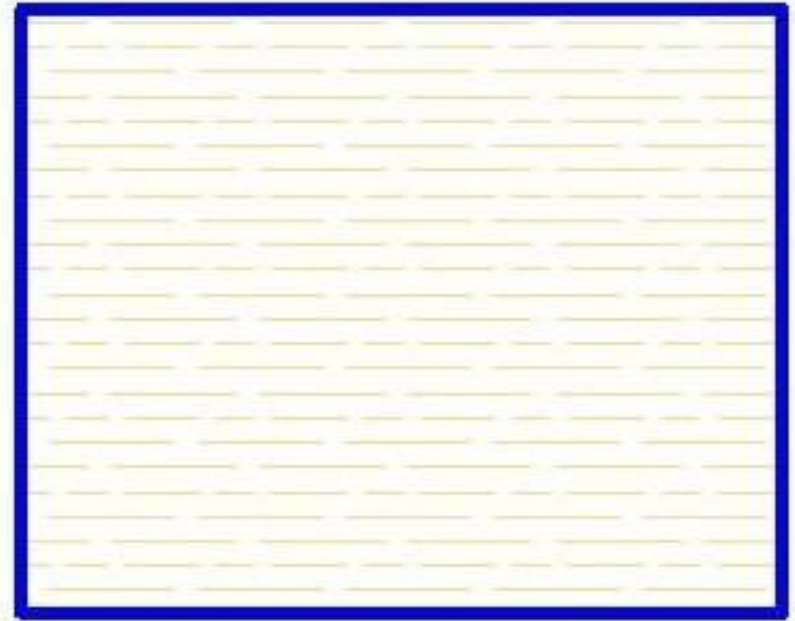

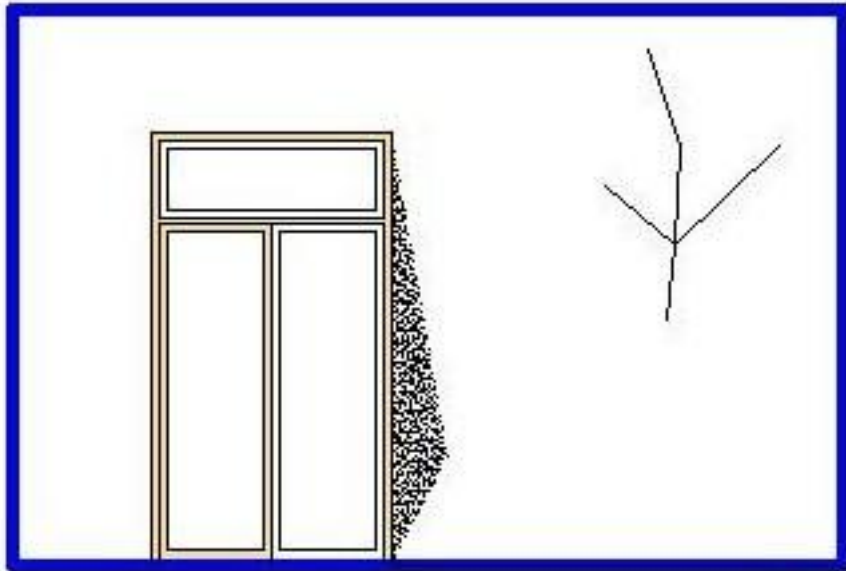
1

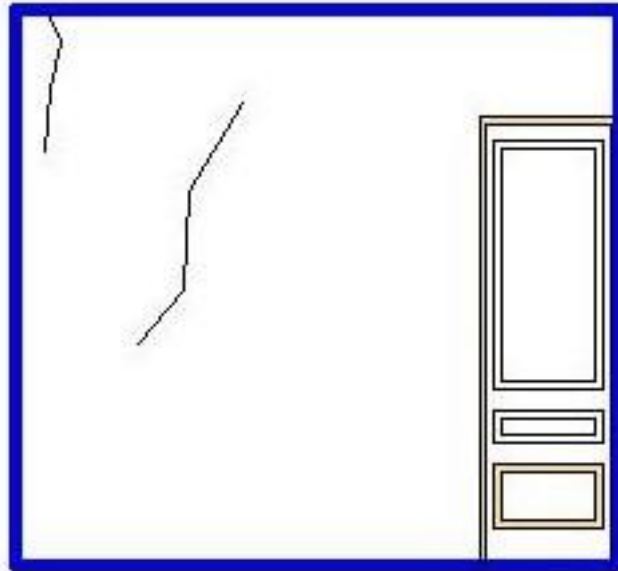
2

ЛІТЕЛО

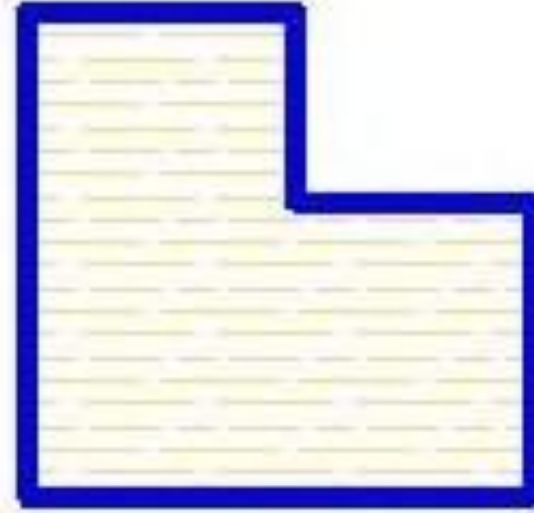
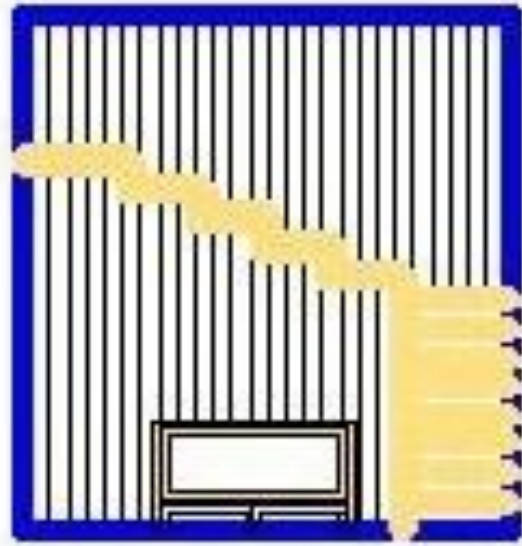
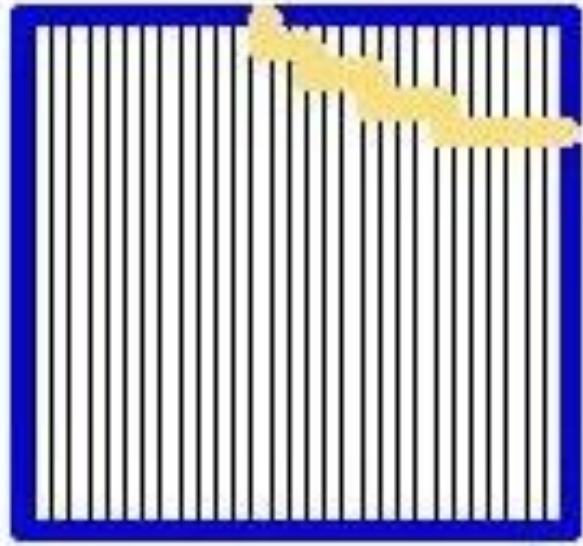
3

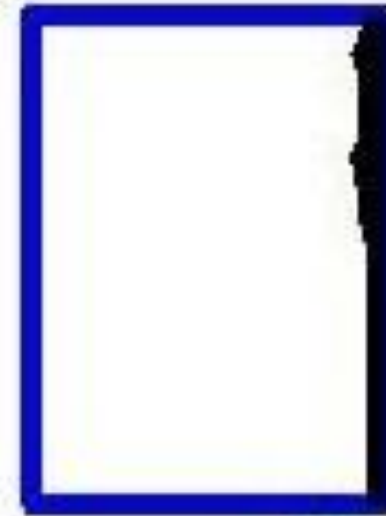
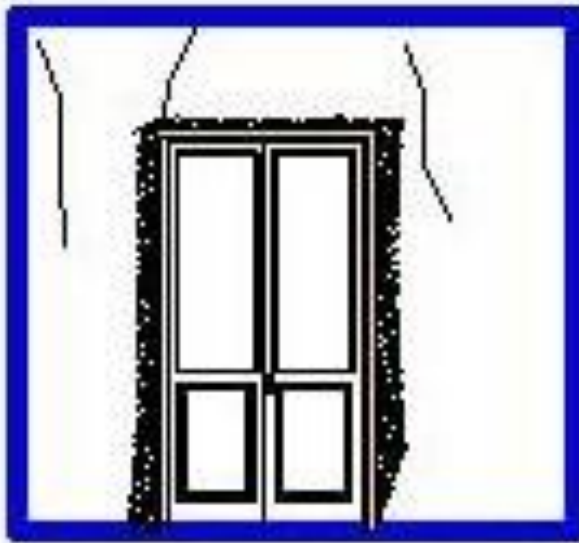
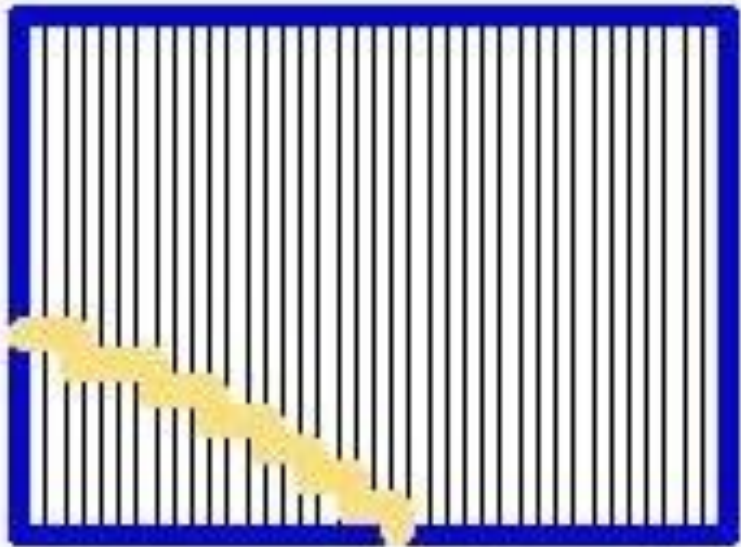
4

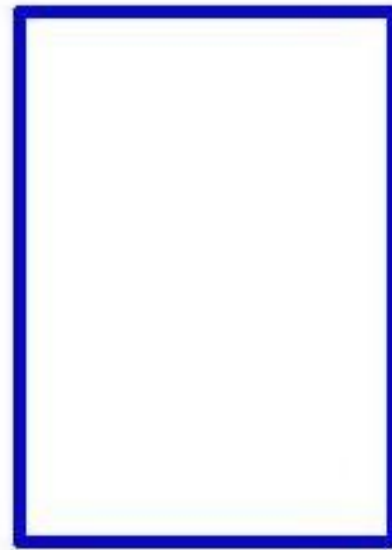
ОПОДІВ

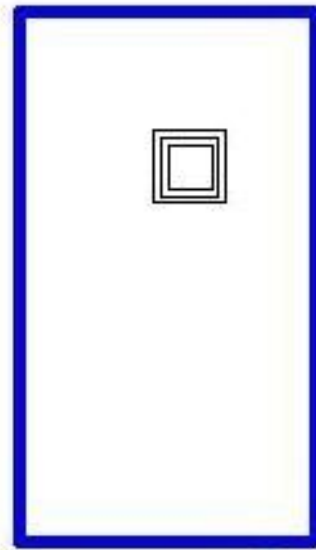
41740

2700+

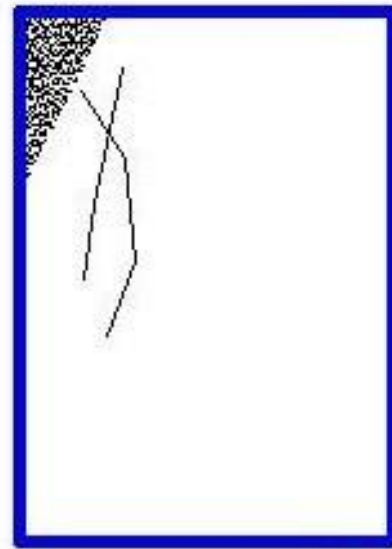
1

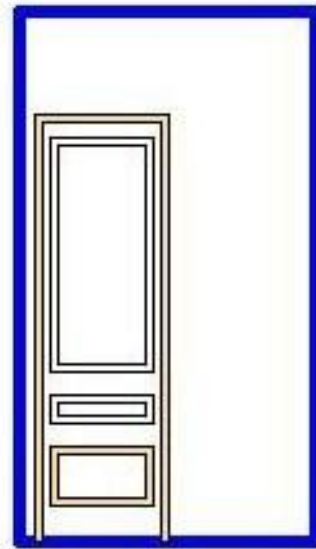
2

DATELO

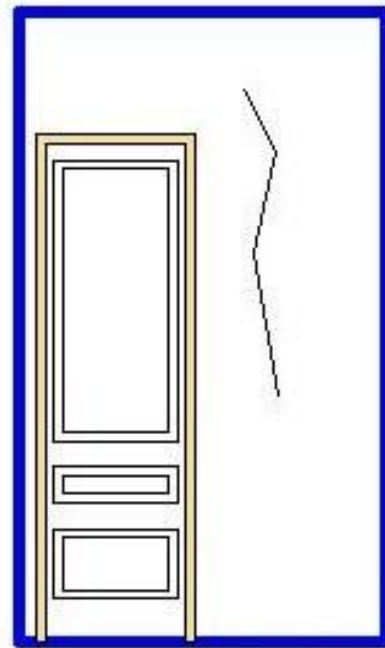
3

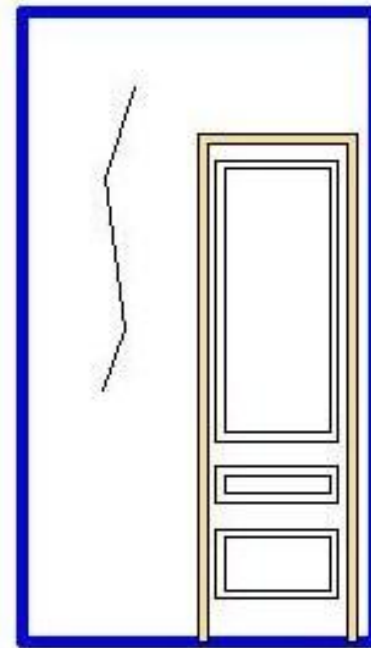
4

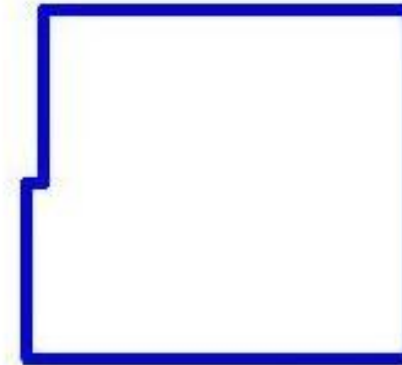
OPCOH

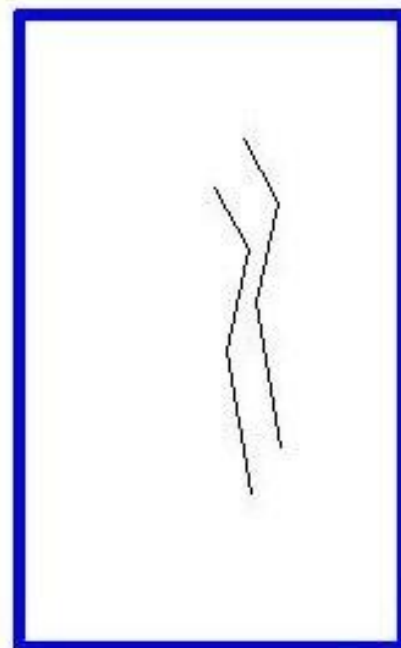
1

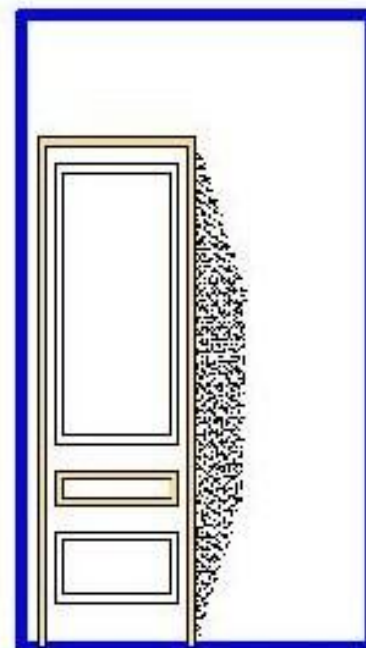
2

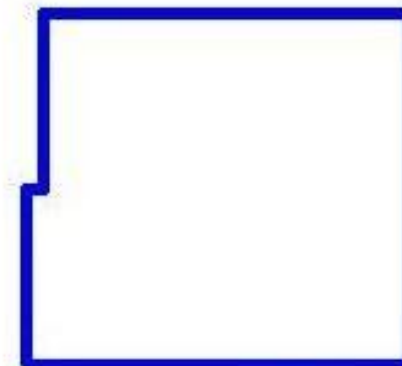
ΔΑΠΕΔΟ

3

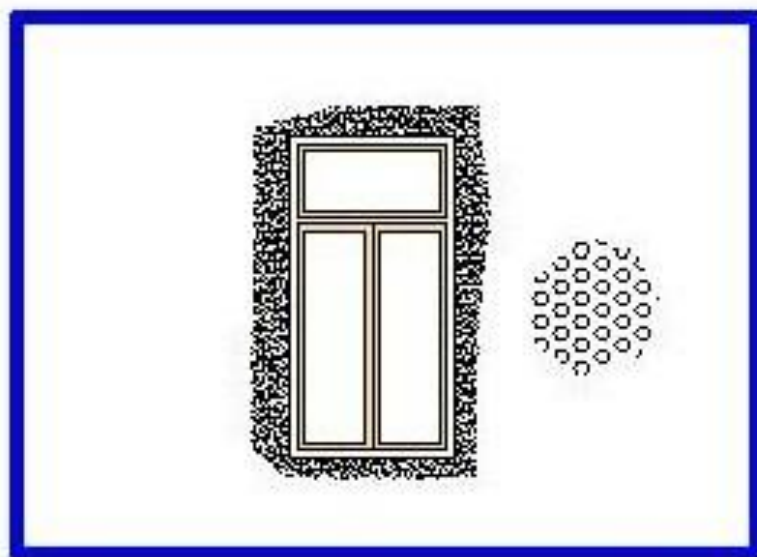

4

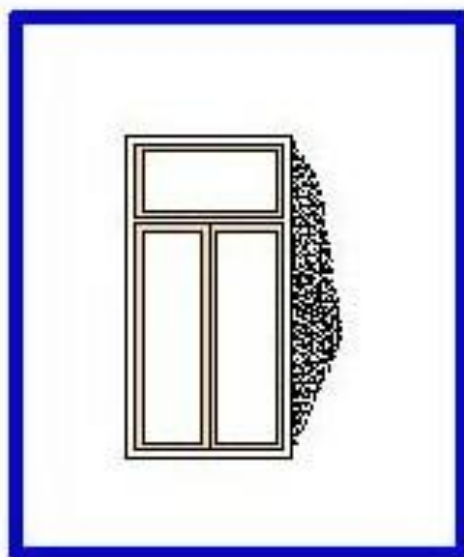

ΟΡΟΦΗ

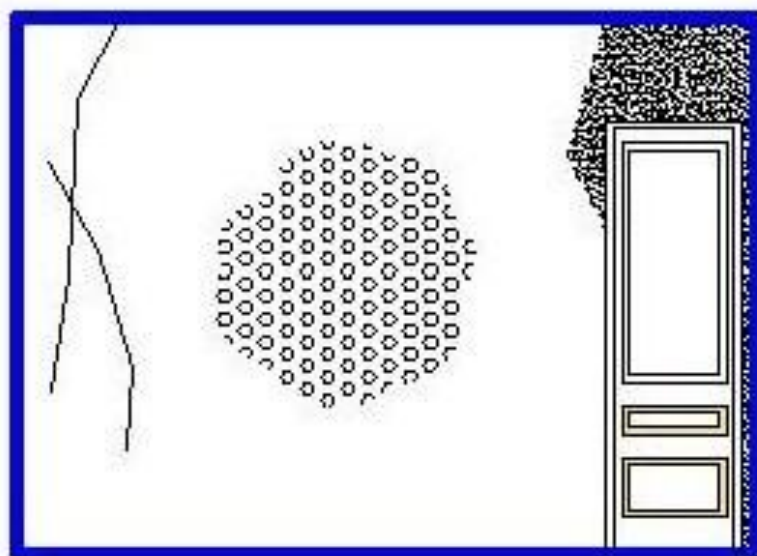
1

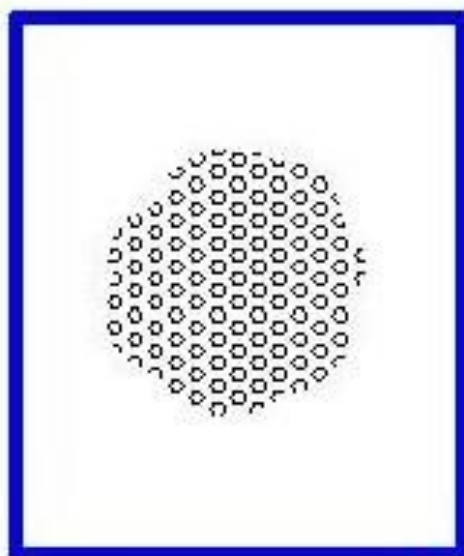
2

3/1520

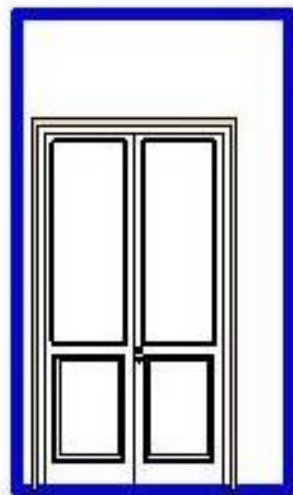
4

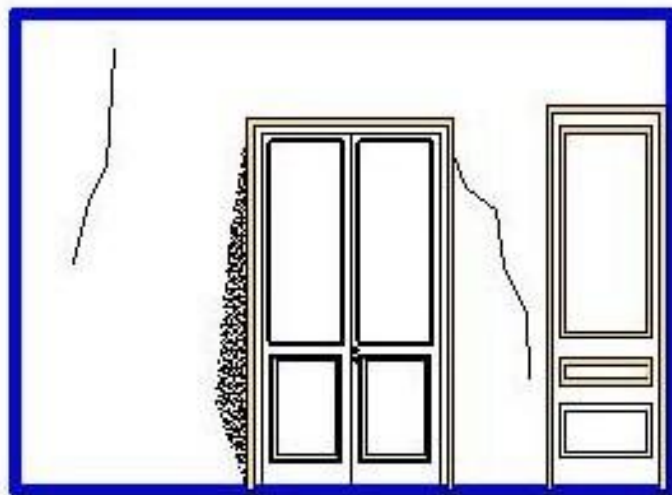
5

6/1520

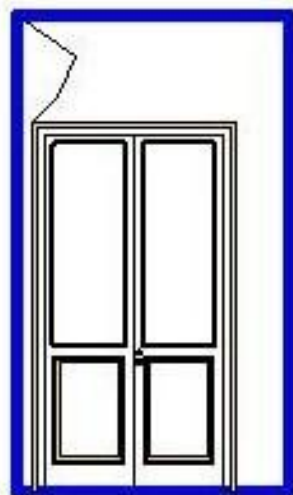
1

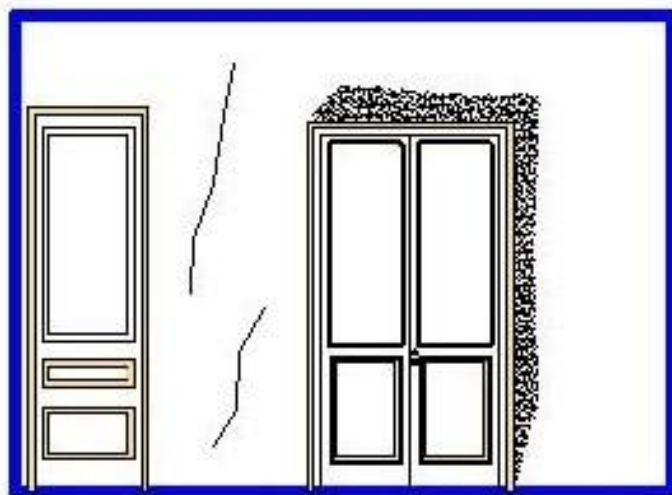
2

SATELD

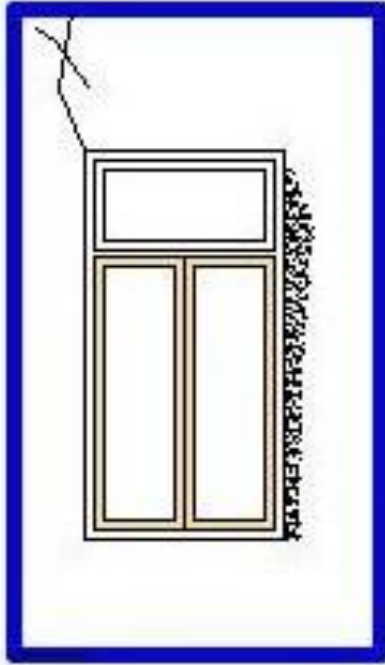
3

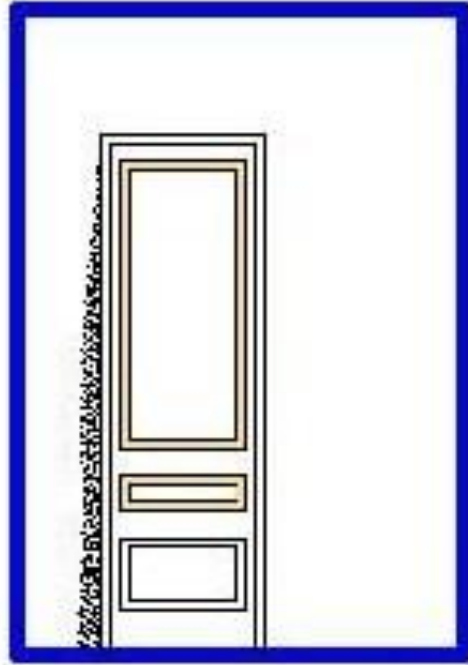
4

OPD GH

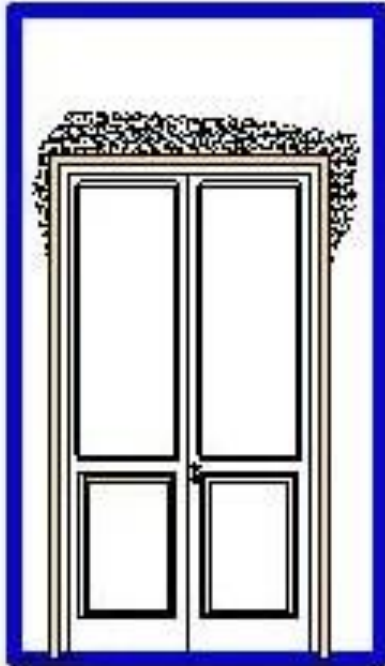
1

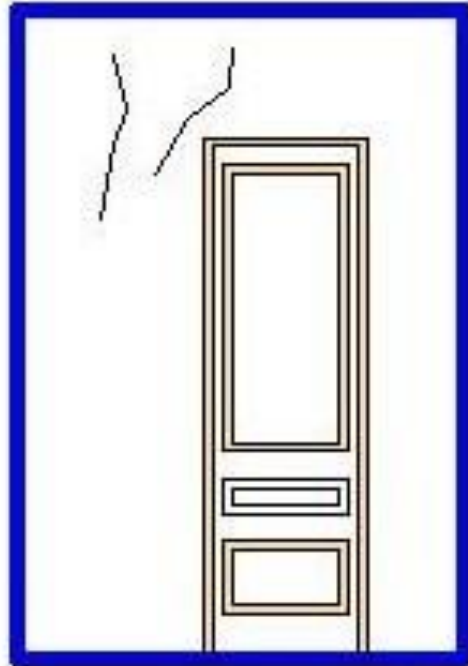
2

3

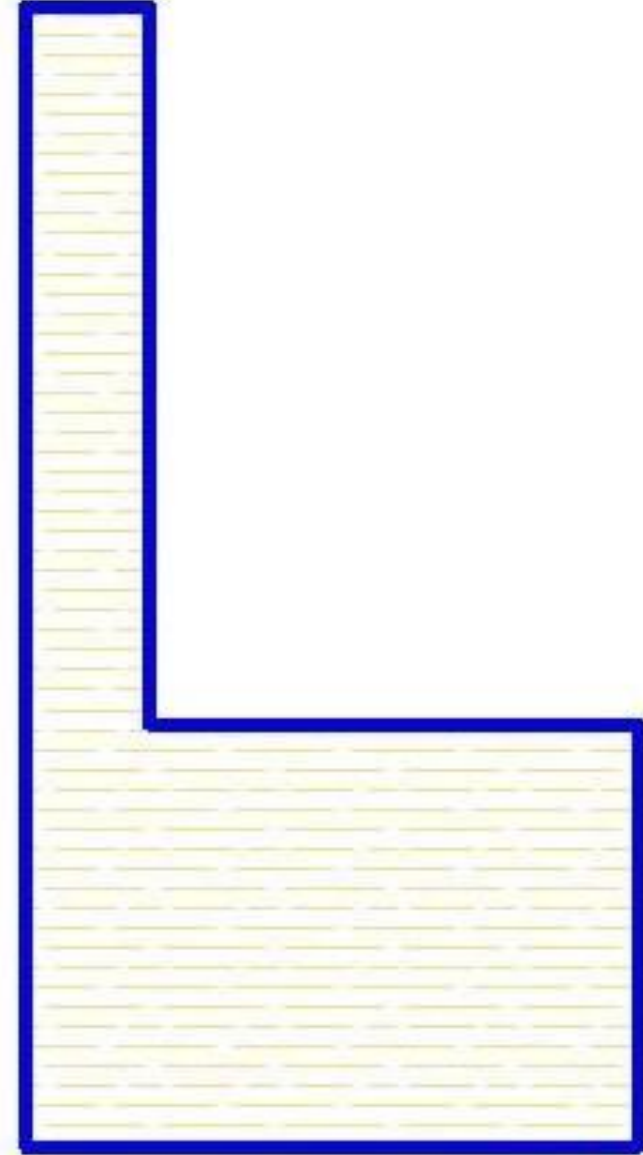
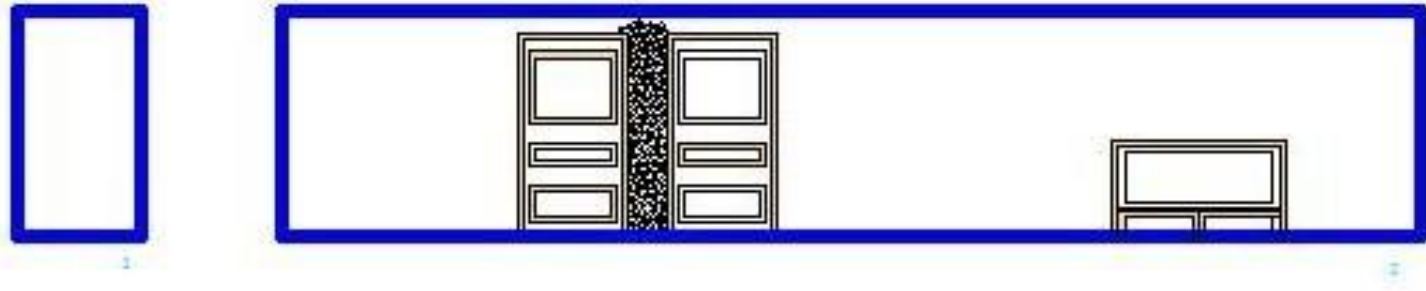
3

4

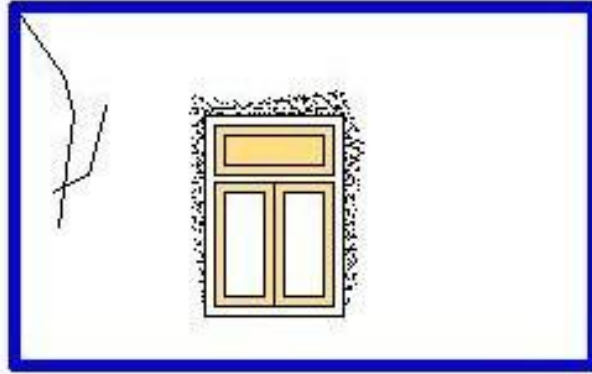
5

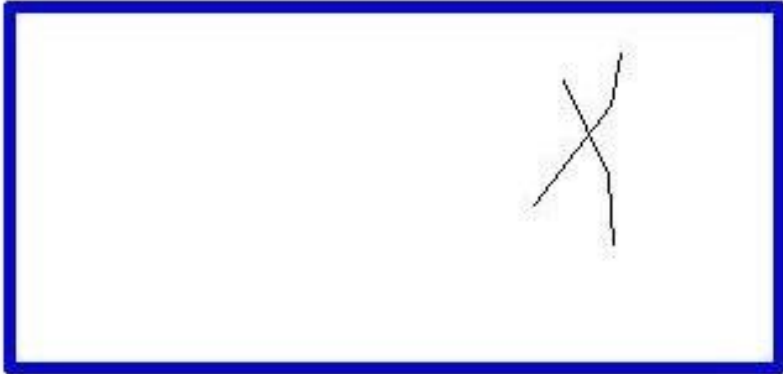

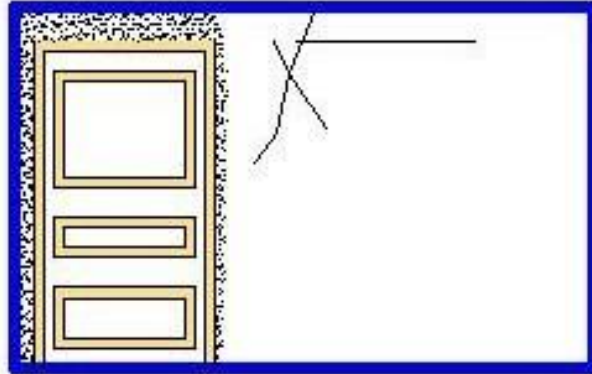
1

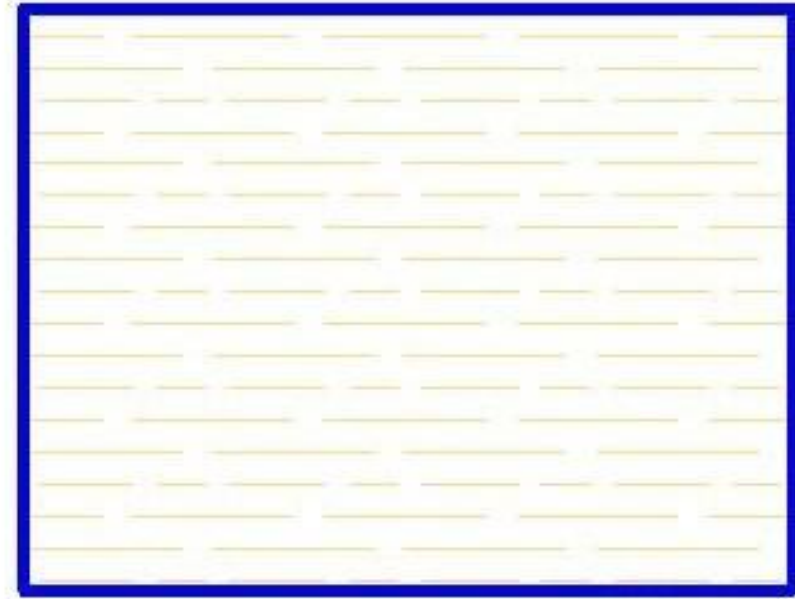
2

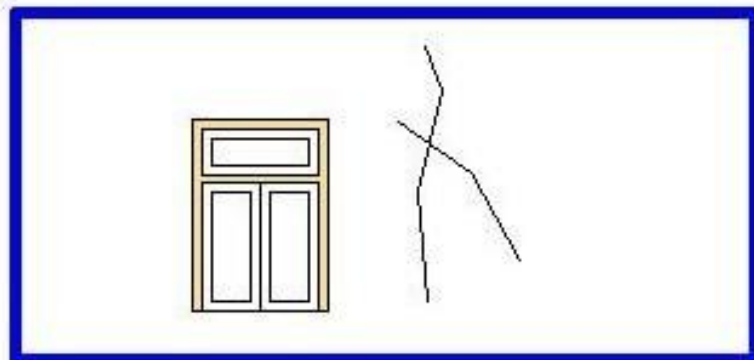
3

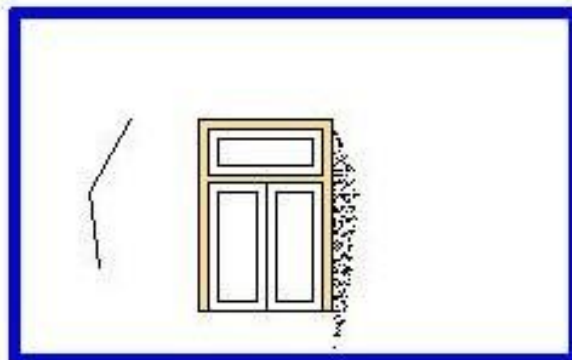
4

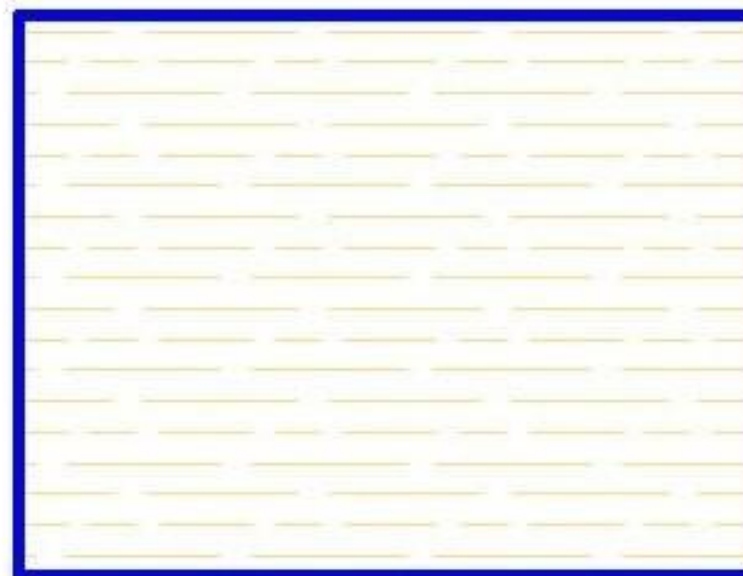
ΔΑΠΕΔΟ

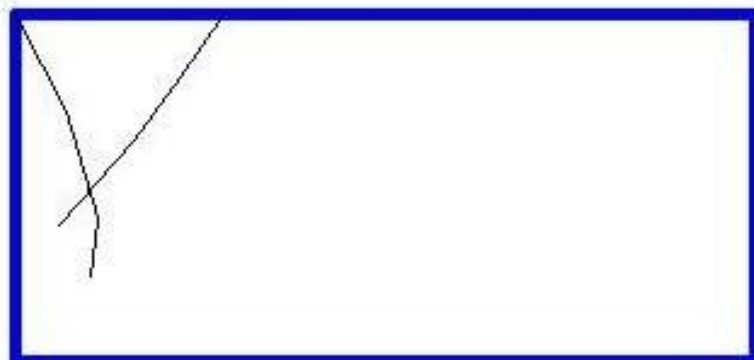
1

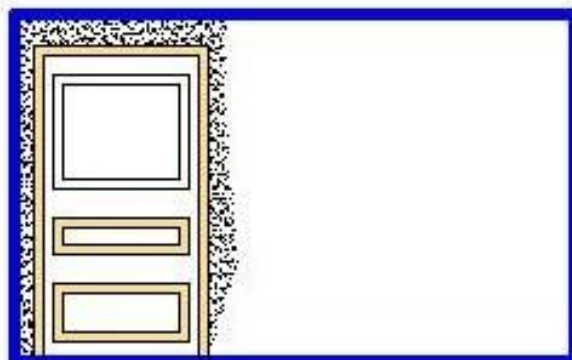
2

ΔΑΠΕΣΟ

3

4

4.Η ΠΡΟΤΑΣΗ (ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ)

i. ΣΥΝΘΕΣΗ-ΠΡΟΤΑΣΗ ΤΩΝ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ

Ύστερα από την μελέτη παθολογίας καταλήξαμε στο συμπέρασμα ότι η γενική κατάσταση του κτηρίου δεν είναι αρκετά καλή αφού παρουσιάζονται σημαντικές φθορές, που όμως είναι εφικτό να αποκατασταθούν. Η σκοπιμότητα της επέμβασης έγινε με στόχο να ξανά χρησιμοποιηθεί το κτήριο και να μην παραμείνει εγκαταλελειμμένο και με την πάροδο του χρόνου γκρεμιστεί αφού και ως νεοκλασικό κτήριο με στοιχεία εγγλέζικης κατοικίας έχει ιδιαίτερη αρχιτεκτονική και πολιτιστική αξία. Η γενική περιγραφή της πρότασης είναι η εξής : θα είναι διαθέσιμη για τους πολίτες αφού θα λειτουργία ως art cafe και θα διαθέτει χώρους συναθροίσεων, παρουσιάσεων και αναγνωστηρίου. Εξωτερικά ο χώρος θα διαμορφωθεί ως παιδική χαρά για την απασχόληση των παιδιών των επισκεπτών.

ii. ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ ΑΝΑΛΥΣΗ-ΜΕΘΟΔΟΙ ΕΠΕΜΒΑΣΕΩΝ

α) Τοιχοποιία

Η τοιχοποιία εσωτερική και εξωτερική είναι κατασκευασμένη από μεικτή κατασκευή (πέτρα και οπτόπλινθους) και είναι επιχρισμένη. Η τοιχοποιία θα παραμείνει ως έχει ενώ θα γίνει πλήρης αποκόλληση του σοβά και αντικατάσταση του από νέο. Οι ταπετσαρίες και η ξύλινη επένδυση θα αντικατασταθούν με νέα ίδιου σχεδιασμού και οι τοίχοι θα βαφούν στους ίδιους χρωματισμούς. Τα περιμετρικά γείσα και οι ροζέτες στις οροφές θα τοποθετηθούν ξανά αντικατεστημένα με καινούρια ίδιας ακριβώς μορφής.

β) Δάπεδα

Τα εξωτερικά δάπεδα στις αυλές της κατοικίας είναι επενδυμένα με μάρμαρο. Σε μεγάλα κομμάτια της επιφάνειας τους έχουν φυτρώσει φυτά και πολλά σημεία έχουν σκουριάσει λόγω της οξείδωσης των κιγκλιδωμάτων. Χρειάζεται λοιπόν να καθαριστούν τα μάρμαρα, να γυαλιστούν και να αντικατασταθούν με νέα τα κομμάτια που έχουν καταστραφεί. Στον όροφο και τη σοφίτα το ξύλινο πάτωμα θα χρειασθεί συντήρηση (τρίψιμο και λουστράρισμα) , ενώ στο ισόγειο θα επενδυθεί με ξύλο.

γ) Κουφώματα

Όλα τα κουφώματα του κτηρίου είναι ξύλινα εκτός από μια μεταλλική πόρτα του ισόγειου. Στο ισόγειο οι δύο πόρτες που οδηγούν στο εσωτερικό του χώρου θα αντικατασταθούν με νέες του ίδιου υλικού και της ίδιας μορφής όπως και όλες οι υπόλοιπες. Το ίδιο ισχύει και για τις πόρτες του ορόφου και της σοφίτας. Οι μπαλκονόπορτες και τα παράθυρα του κτηρίου θα αντικατασταθούν με καινούρια ίδιου υλικού και γραμμής.

δ) Κλίμακες

Η εσωτερική σκάλα με φέροντα οργανισμό από ξύλο, παρουσιάζει σημαντικές φθορές καθώς μετά από σεισμό κομμάτια σοβά που έχουν αποκολληθεί και τμήματα κουφωμάτων έχουν πέσει επάνω της. Σαν αποτέλεσμα να έχουν καταστραφεί πολλά σκαλοπάτια. Συνεπώς πρέπει να αντικατασταθεί με νέα ίδιου τύπου. Οι εξωτερικές κλίμακες που οδηγούν στον κήπο της κατοικίας είναι όλες επενδυμένες με μάρμαρο. Από την πάροδο του χρόνου έχουν φυτρώσει χόρτα ανάμεσα στα σκαλοπάτια και από την οξείδωση των κιγκλιδωμάτων έχει δημιουργηθεί μαύρη κρούστα. Συνεπώς χρειάζεται να καθαριστούν τα μάρμαρα και να γυαλιστούν.

ε) Λουτρό-Κουζίνα

Τα κεραμικά πλακάκια των λουτρών και τα είδη υγιεινής θα αντικατασταθούν με νέα. Το ίδιο ισχύει και για τα διακοσμητικά κεραμικά πλακάκια της κουζίνας καθώς πολλά από αυτά έχουν σπάσει. Στη θέση των ντουλαπιών θα τοποθετηθούν νέα και ο μαρμάρινος πάγκος και νεροχύτης θα αντικατασταθούν με καινούριο.

ζ) Κιγκλιδώματα και εξωτερικά διακοσμητικά στοιχεία

Όλα τα χυτοσίδηρα κιγκλιδώματα λόγω των καιρικών συνθηκών αλλά και της παλαιότητας έχουν οξειδωθεί και κάποια έχουν καταστραφεί εντελώς . Συνεπώς απαιτείται η επανατοποθέτηση νέων.

η) Διαμόρφωση εξωτερικού χώρου

Η πέτρινη μάνδρα που περιβάλλει το κτήριο θα καθαριστεί αφού αναρριχώμενα φυτά έχουν φυτρώσει πάνω σε αυτή. Τα δένδρα θα κλαδευτούν και διάφορα θαμνοειδή και άλλα άγρια φυτά θα κοπούν. Όλες οι λαμαρινοκατασκευές θα καταστραφούν και όλα τα παλαιά αντικείμενα και τα αυτοκίνητα θα απομακρυνθούν από το χώρο.

iii. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΟΥ ART CAFE - ΤΕΧΝΟΤΟΠΟΣ

Στην δική μας περίπτωση σκοπός είναι να διαμορφωθεί ένας χώρος οικείος και καλλιτεχνικός, ο οποίος θα φιλοξενήσει τις καλλιτεχνικές ανησυχίες ατομικά του κάθε καλλιτέχνη αλλά θα διατίθεται και για άλλες κοινωνικές εκδηλώσεις (εικ. 4.1-4.2-4.3-4.4-4.5). Ουσιαστικά θα λαμβάνουν μέρος εκθέσεις ζωγραφικής, χειροτεχνίας, φωτογραφίας και άλλων παρεμφερή αλλά και παρουσιάσεις βιβλίων και ομιλιών. Παράλληλα θα υπάρχει και χώρος τεχνότοπου για τα παιδιά. Η ιδέα για τη δημιουργία του Τεχνότοπου – Art Café γεννήθηκε, όταν αντιλήφθηκαμε ότι δεν υπάρχει κανένας χώρος στη πόλη μας, στον οποίο όλα τα μέλη μιας οικογένειας μπορούν να περάσουν δημιουργικά την ημέρα τους. Έτσι τα παιδιά και οι έφηβοι θα μπορούν να παίζουν δημιουργικά και να δραστηριοποιούνται καλλιτεχνικά, ενώ οι γονείς την ίδια ώρα θα μπορούν να παρακολουθούν εκδηλώσεις, ομιλίες και άλλες παρουσιάσεις πολιτιστικού περιεχομένου. Η κατοικία αυτή έχει μια ιδιαίτερη πολιτιστική αξία και μπορεί να υποστηρίξει τέτοιου είδους συναθροίσεις και να αναδειχθεί μέσω αυτών.

εικ. 4.1 Art cafe Šibenik, Croatia

εικ. 4.2 Art café Hemingway

εικ. 4.3 Art cafe στους Αμπελόκηπους

εικ. 4.4 Πάρωδος Art cafe στη Πάτρα

εικ. 4.5 Art café Magic Bubbles

εικ. 4.6 Τεχνότοπο

iv. Η ΕΝΝΟΙΑ ΤΗΣ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΧΑΡΑΣ

α) Η ψυχosύνθεση του παιδιού στις παιδικές χαρές και οι τρόποι κατοχής ασφάλειας του

Τα σημερινά παιδιά μέσω των παιδικών χαρών – παιδότοπων

(εικ. 4.3) μπορούν να διοχετεύσουν την ενέργεια τους, να παίξουν και να χαρούν, γενικά να κάνουν όλα αυτά που η ηλικία τους επιβάλλει. Στο πλαίσιο αυτό, οι χώροι των παιδικών χαρών αποκτούν ξεχωριστή σημασία, ως χώροι αναψυχής, ιδιαίτερα στα αστικά κέντρα, καθώς αποτελούν για μεγάλο αριθμό παιδιών τους μοναδικούς χώρους υπαίθριων δραστηριοτήτων για διασκέδαση και παιχνίδι. Η ζωή των παιδιών μέσα σε μια παιδική χαρά δίνει πολλές ευκαιρίες για εκτόνωση, παιχνίδι, εξερεύνηση, ανάπτυξη της φαντασίας τους και της εφευρετικότητας τους. Το παιδί θα τρέξει, θα σκαρφαλώσει, θα ανακαλύψει, θα κάνει καινούργιους φίλους. Το παιχνίδι επιφυλάσσει στο παιδί εμπειρίες και συναισθήματα ακόμα και αντίθετα μεταξύ τους όπως την έκπληξη και τη σιγουριά, τη δράση και την ηρεμία, το φως και τη σκιά. Πρόσθετα, η παιδική χαρά έχει εκπαιδευτικό χαρακτήρα, γιατί το παιδί μέσα από το παιχνίδι μαθαίνει να χρησιμοποιεί τις αισθήσεις του και να αποκτά εμπειρία και γνώση. Επίσης, το παιδί αποκτά οπτικά και ακουστικά ερεθίσματα, γνωρίζει μυρωδιές ανακαλύπτοντας τη χαρά της επαφής με τη φύση. Τα παιδιά έχουν ως βασικό στοιχείο του χαρακτήρα τους, να παρατηρούν και να μιμούνται κινήσεις από ανθρώπους που βρίσκονται γύρω τους. Ο σωστός συνδυασμός των χρωμάτων, η ενσωμάτωση των όγκων των παιχνιδιών στο χώρο και το αρμονικό δέσιμο των φυσικών υλικών με τα δομικά υλικά, δημιουργούν ευχάριστες εντυπώσεις στα παιδιά, όπως και η φύτευση αρωματικών φυτών. Αντίθετα, τα σημερινά παιδιά αντιμετωπίζουν τεράστιο πρόβλημα λόγω έλλειψης χώρων στους οποίους θα μπορούσαν να διοχετεύσουν την ενέργεια τους, να παίξουν και να χαρούν, να κάνουν όλα αυτά που η ηλικία τους επιβάλλει. Οι σύγχρονες παιδικές χαρές πρέπει να είναι απόλυτα ασφαλείς, λειτουργικές και καλαίσθητες γα να εξυπηρετούν τις ιδιαίτερες ανάγκες των παιδιών. Δυστυχώς, σε αρκετές περιπτώσεις οι προϋποθέσεις αυτές δεν ισχύουν, με αποτέλεσμα, σύμφωνα με παλαιότερη μελέτη του Κέντρου Έρευνας και Πρόληψης των Παιδικών Ατυχημάτων, το 20% των παιδικών ατυχημάτων να γίνεται σε παιδικές χαρές. Το Υπουργείο Εσωτερικών, με πλήρη συναίσθηση της αναγκαιότητας για αντιμετώπιση των ζητημάτων που σχετίζονται με τις συνθήκες ασφάλειας και πρόσβασης στις παιδικές χαρές, θέτει σε εφαρμογή το Πρόγραμμα «Διαμόρφωση Παιδικών Χαρών», με στόχο να συμβάλλει στο σχεδιασμό και τη δημιουργία κατάλληλων χώρων ψυχαγωγίας και παιχνιδιού, με σύγχρονα όργανα, μελετημένα για την πρόληψη ατυχημάτων, αναβαθμίζοντας την ποιότητα ζωής των πολιτών. Το Πρόγραμμα «Διαμόρφωση Παιδικών Χαρών», σε συνδυασμό με την Υπουργική Απόφαση για τον καθορισμό των προϋποθέσεων και των τεχνικών

προδιαγραφών κατασκευής και λειτουργίας παιδικών χαρών των Δήμων και Κοινοτήτων, διαμορφώνει το πλαίσιο για το σχεδιασμό και την κατασκευή ενός απόλυτα ασφαλούς, λειτουργικού και καλαίσθητου περιβάλλοντος για τη σωματική και πνευματική ανάπτυξη και την κοινωνικοποίηση κάθε παιδιού. Στο ίδιο πλαίσιο, οι δημοτικές και κοινοτικές αρχές οφείλουν να πιστοποιήσουν όλες τις υφιστάμενες παιδικές χαρές που λειτουργούν στην περιφέρεια τους, από

αρμόδια Επιτροπή Ελέγχου Παιδικών Χαρών, μέχρι και τις 31/12/2012,

προκειμένου να μην ανασταλεί η λειτουργία τους. Άλλωστε, οι παιδικές χαρές λειτουργούν με αποκλειστική ευθύνη του οικείου Δήμου ή Κοινότητας, που θα πρέπει να λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα μέτρα τόσο για την κατασκευή και ασφαλή λειτουργία τους όσο και για τη συντήρησή τους.

εικ. 4.1 Παιδική χαρά

β) Συντήρηση και καθαρισμός

- Εγκατάσταση τάπητα ασφάλειας με πέντε πόντους ελαστικό δάπεδο (καθαρίζεται εύκολα από τις ακαθαρσίες και προστατεύει τα παιδιά απορροφώντας τους κραδασμούς από επικείμενες πτώσεις)
- Αντικατάσταση των σιδερένιων οργάνων (όπου είναι εφικτό) με ξύλινα όργανα σε συνδυασμό με το πλαστικό υλικό
- Αποφυγή υπερβολής στην αγορά και στην τοποθέτηση στο χώρο οργάνων, χωρίς τις απαραίτητες αποστάσεις μεταξύ τους (πολλές φορές δίπλα στα παλιά όργανα τοποθετούνται νέα, για την ικανοποίηση των παιδιών, χωρίς να τηρείται η απόσταση ασφαλείας)
- Αντικατάσταση παλαιών αντικειμένων με νέα παιχνίδια σε πολύ έντονα χρώματα
- Σε όλη την έκταση της παιδικής χαράς ή απλά κάτω από τα παιχνίδια να πραγματοποιηθεί η τοποθέτηση ταρτάν
- Οι παιδικές χαρές να είναι προσιτές για τα παιδιά με κινητικές δυσκολίες και προβλήματα όρασης
- Εγκατάσταση ειδικού εξοπλισμού για το παιχνίδι παιδιών με αναπηρίες
- Τα αστικά οικόπεδα που είναι διαθέσιμα, να είναι αρκετά μεγάλα και να είναι κοντά σε λόφους, πάρκα, κήπους, ώστε τα παιδιά βγαίνοντας από το σπίτι να παίζουν σε ένα πιο φυσικό περιβάλλον

γ) Κατασκευαστικές εταιρείες και προϊόντα παραγωγής τους (ενδεικτικά)

1. PLAYCITY(ΠΑΙΧΝΙΔΟΥΠΟΛΗ)

Γνωρίζοντας πολύ καλά το αντικείμενο της εργασίας, επιλέγει και εισάγει από εκατόν τριάντα εργοστάσια της Ευρώπης και της Αμερικής την πιο ολοκληρωμένη γκάμα προϊόντων παιδαγωγικού υλικού, τα οποία διαθέτει απευθείας. Όλα τα προϊόντα είναι πολύ υψηλής ποιότητας και καλύπτουν πλήρως όλες τις προδιαγραφές ασφαλείας CE της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Υπάρχουν πάντα διαθέσιμα σε ικανές ποσότητες για την άμεση εξυπηρέτηση.

ΠΡΟΪΟΝΤΑ:

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΠΑΙΔΙΚΗΣ ΧΑΡΑΣ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΚΟΥΝΙΕΣ

ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ – ΠΟΔΗΛΑΤΑ

ΠΑΙΔΙΚΕΣ ΤΡΑΜΠΑΛΕΣ

ΤΡΑΜΠΟΛΙΝΟ

ΠΙΣΙΝΕΣ ΓΙΑ ΜΠΑΛΕΣ

ΤΣΟΥΛΗΘΡΕΣ ΑΝΑΡΡΙΧΗΤΕΣ

ΤΟΥΝΕΛ ΠΑΙΧΝΙΔΙΟΥ

ΠΑΙΔΙΚΑ ΣΠΙΤΑΚΙΑ

ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ ΑΜΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΡΟΥ

ΒΡΕΦΙΚΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

2. SPORTS PLAY

Η επιχείρηση είναι μια σύγχρονη μονάδα κατασκευής Οργάνων Παιδικής Χαράς και Γυμναστικής. Δραστηριοποιείται από το 1982 στο χώρο των παιδικών χαρών και των αθλητικών εγκαταστάσεων και ακολουθεί μια ανοδική πορεία στην αγορά. Το δόγμα της εταιρίας είναι η κατασκευή προϊόντων άριστης ποιότητας. Σε αυτό συμβάλλει τόσο η αυτοματοποίηση της παραγωγικής διαδικασίας όσο και ο σχεδιασμός και η κατασκευή σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις και όρους εφαρμογής που τίθενται από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

3. BEST GARDEN

Η εταιρία φέρνει προϊόντα της μεγαλύτερης εταιρίας κατασκευής

Παιδικών πλαστικών παιχνιδιών στον κόσμο, της Αμερικανικής

STEP2. Τα παιδικά πλαστικά παιχνίδια STEP2 διακρίνονται για

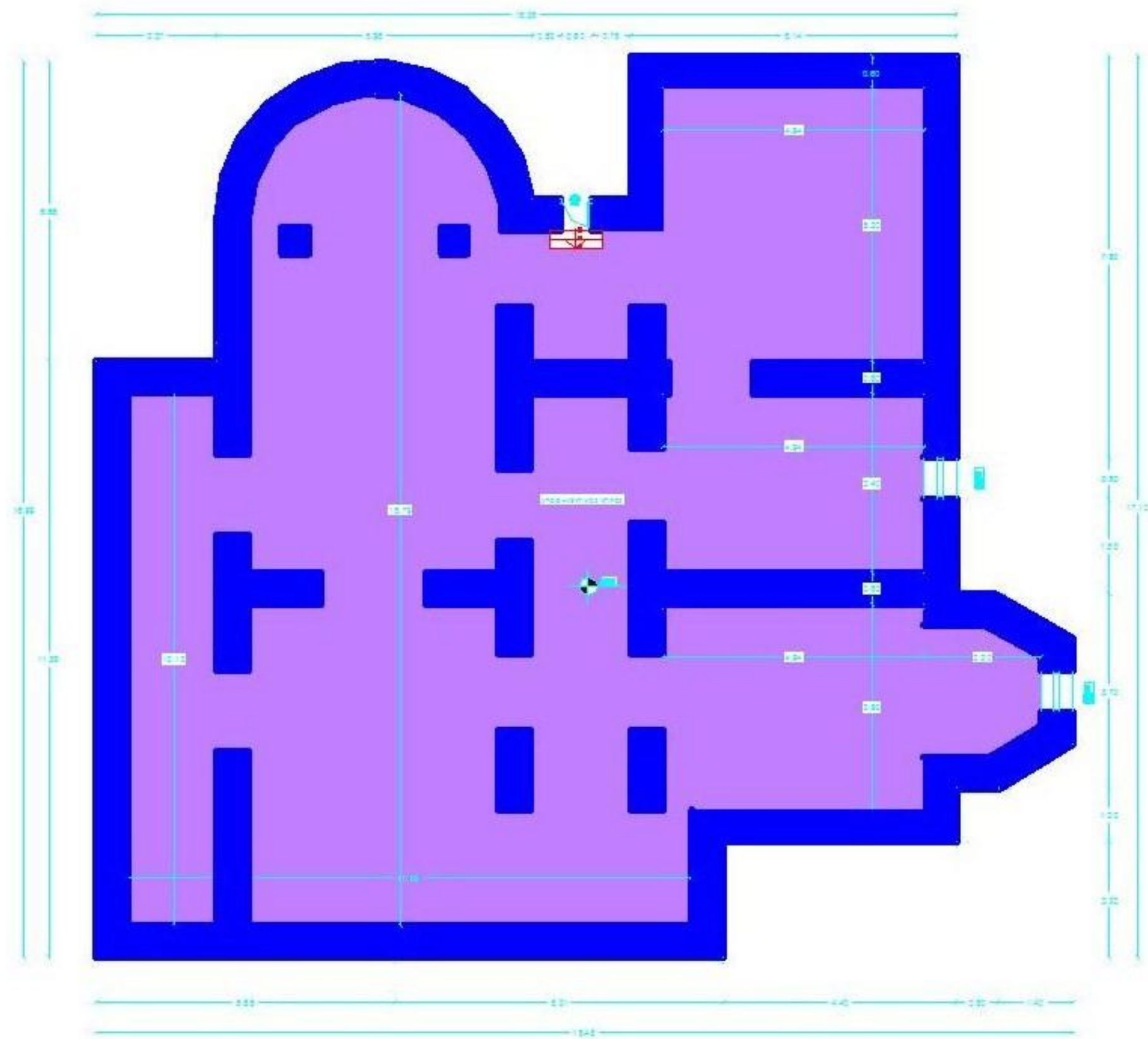
την υψηλή τους ποιότητα, την κατασκευαστική τους τελειότητα, αλλά και την εξαιρετική ασφάλεια, που παρέχουν στα παιδιά, αφού όλα τους είναι συμμορφούμενα με τις απαιτήσεις ασφαλείας των προτύπων του ΕΛΟΤ EN 71-1, EN 71-2, EN 71-3 και συνοδεύονται από πιστοποιητικά Διεθνών Οργανισμών.

ν.ΑΝΑΛΥΣΗ ΧΩΡΩΝ

α) Υπόγειο

Η κάτοψη του υπογείου (**εικ. 4.2**) θα διαμορφωθεί ως εξής:

Θα λειτουργεί σαν αποθηκευτικός – βοηθητικός χώρος για τις λειτουργίες του art café και των άλλων εκδηλώσεων.

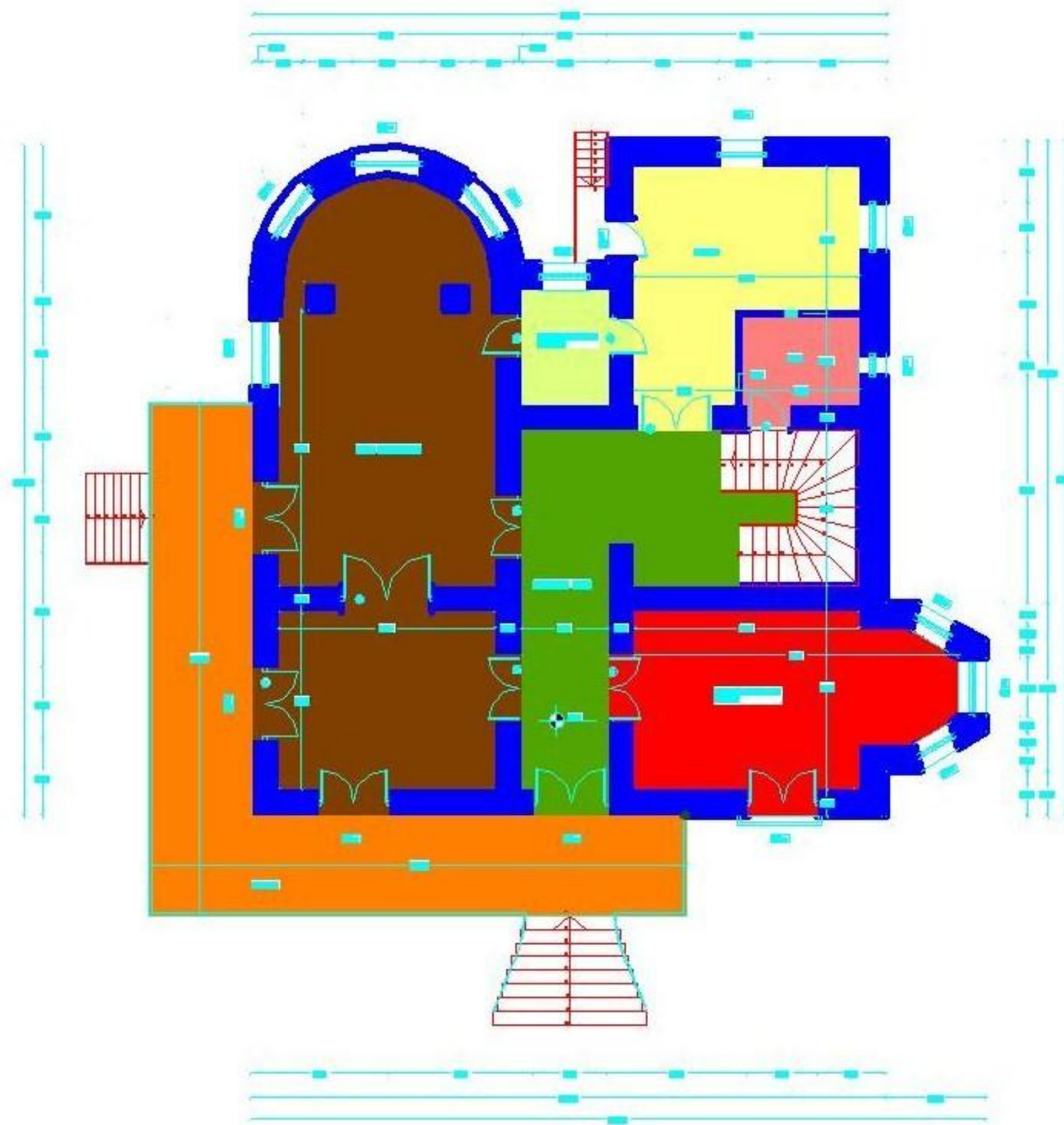
εικ. 4.2 Κάτοψη Υπογείου

β) Ισόγειο

Η κάτοψη του ισογείου (εικ. 4.2)θα διαμορφωθεί ως εξής:

Οι χώροι της κουζίνας και του λουτρού θα παραμείνουν ως έχουν και δίπλα στην κουζίνα θα υπάρχει βοηθητικός χώρος σερβιρίσματος . Ο χώρος της εισόδου και της κλίμακας θα λειτουργεί ως εκθεσιακός και πίνακες θα κρεμαστούν στις επιφάνειες των τοίχων. Τέλος οι χώροι του καθιστικού θα είναι χώροι συνεστίασεως και της τραπεζαρίας απασχόλησης παιδιών.

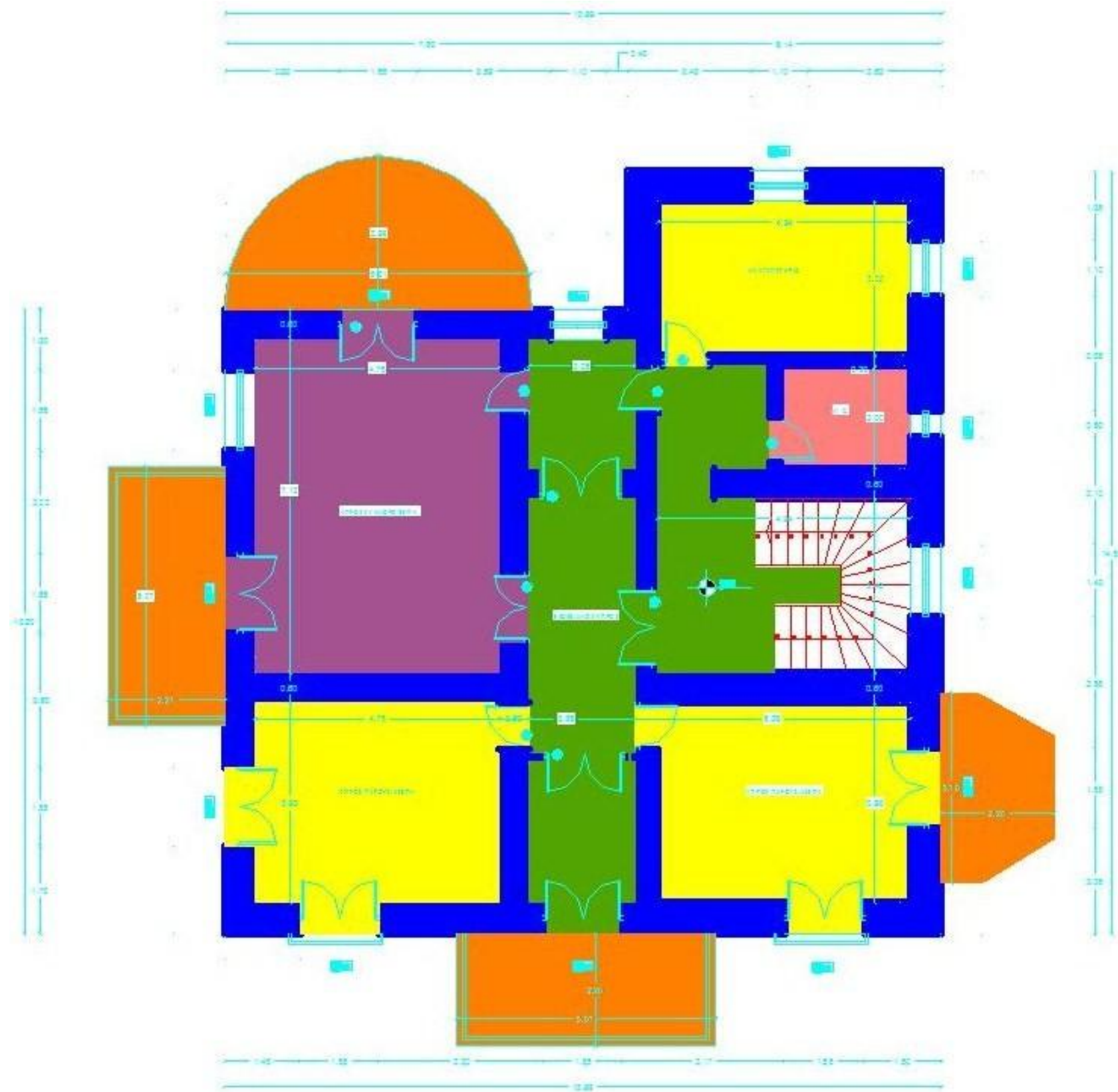

εικ. 4.2 Κάτοψη Ισογείου

γ) Όροφος

Η κάτοψη του ορόφου (**εικ. 4.3**) θα διαμορφωθεί ως εξής :

Οι χώροι των υπνοδωματίων θα λειτουργούν ως παρουσιάσεων και συνεστιάσεων, ενώ το λουτρό θα παραμείνει ως έχει. Τέλος ο διάδρομος και ο χώρος της κλίμακας θα είναι εκθεσιακοί.

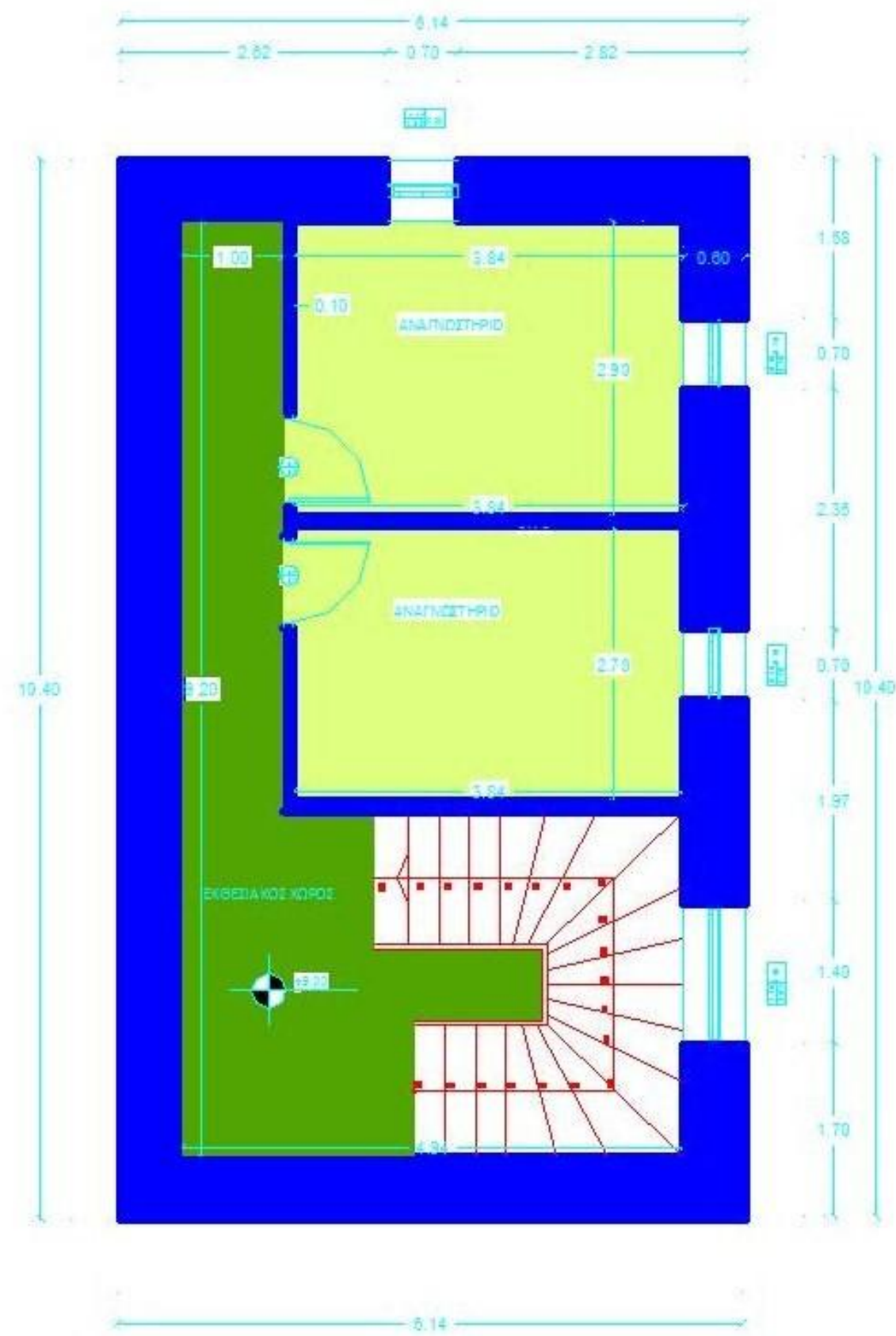
εικ. 4.3Κάτοψη Ορόφου

δ) Σοφίτα

Η κάτοψη της σοφίτας (εικ. 4.4)θα διαμορφωθεί ως εξής:

Οι χώροι των δωματίων θα λειτουργούν ως αναγνωστήρια και ο διάδρομος και ο χώρος της κλίμακας ως εκθεσιακοί.

εικ. 4.4Κάτοψη Ορόφου

ε) Διαμόρφωση εξωτερικού χώρου

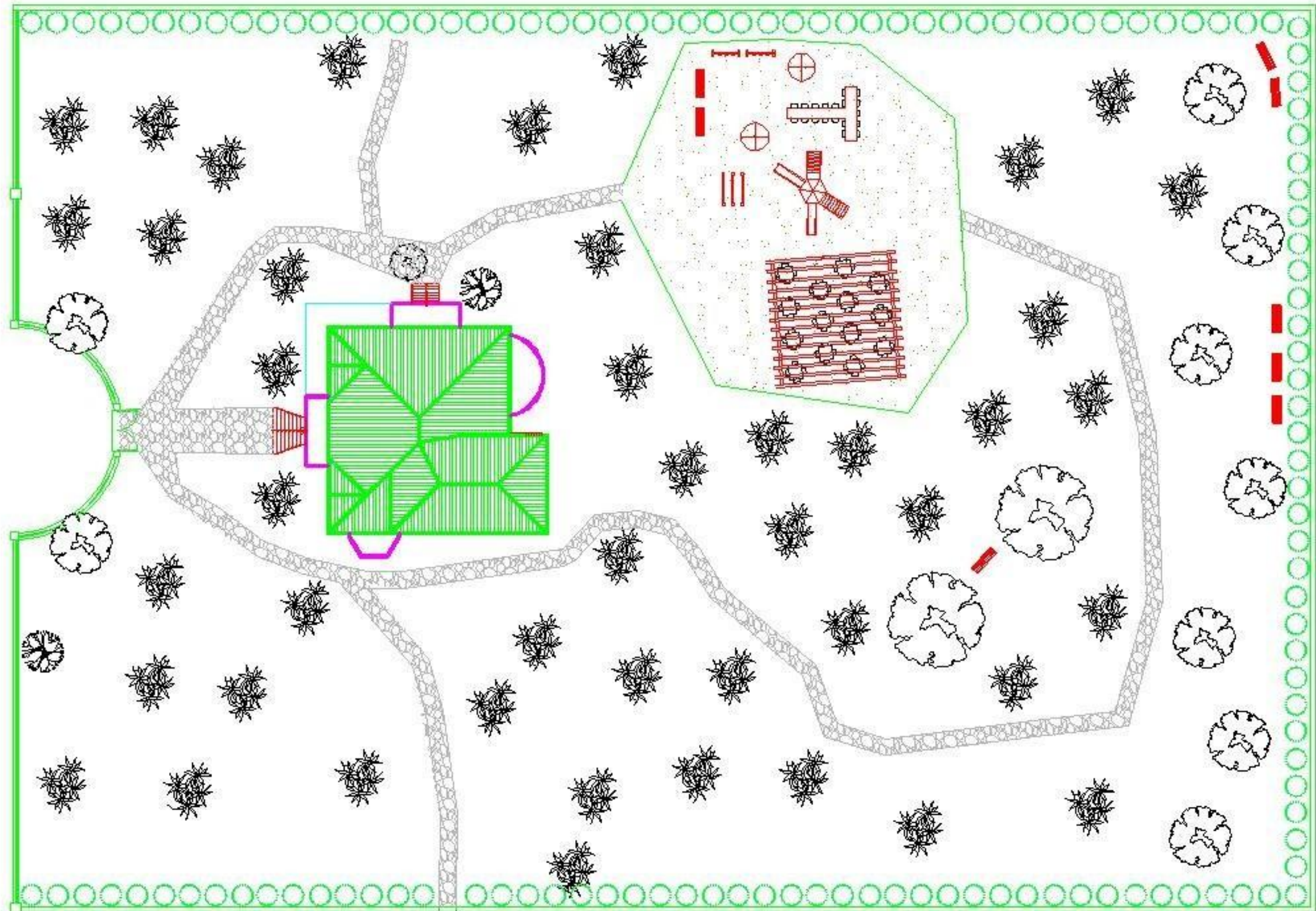
Ο εξωτερικός χώρος(εικ. 4.5) θα διαμορφωθεί ως εξής:

Θα προστεθούν δένδρα όπως πεύκα, φοίνικες, λείλαντ και θα δημιουργηθούν δρομάκια από πέτρα Καβάλας και παγκάκια θα τοποθετηθούν σε διάφορα σημεία της επιφάνειας του γηπέδου. Σε ένα κομμάτι της επιφάνειας του γηπέδου θα διαμορφωθεί η παιδική χαρά και θα τοποθετηθούν κούνιες, τραμπάλα, τσουλήθρα και μύλος.

iii. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΣΧΕΔΙΩΝ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- 1. Πρόταση Εξωτερικού Χώρου κλίμακα 1:100 (A2)**
- 2. Κάτοψη Υπογείου κλίμακα 1:50 (A'6)**
- 3. Κάτοψη Ισογείου κλίμακα 1:50 (A'7)**
- 4. Κάτοψη Ορόφου κλίμακα 1:50 (A'8)**
- 5. Κάτοψη Σοφίτας κλίμακα 1:50 (A'9)**
- 6. Κάτοψη Στέγης κλίμακα 1:50 (A'10)**
- 7. Τομή Α'-Α' κλίμακα 1:50 (A'11)**
- 8. Τομή Β'-Β' κλίμακα 1:50 (A'12)**
- 9. Νοτιοδυτική όψη κλίμακα 1:50 (A'13)**
- 10. Βορειοανατολική Όψη κλίμακα 1:50 (A'14)**
- 11. Βορειοδυτική Όψη κλίμακα 1:50 (A'15)**
- 12. Νοτιοανατολική Όψη κλίμακα 1:50 (A'16)**

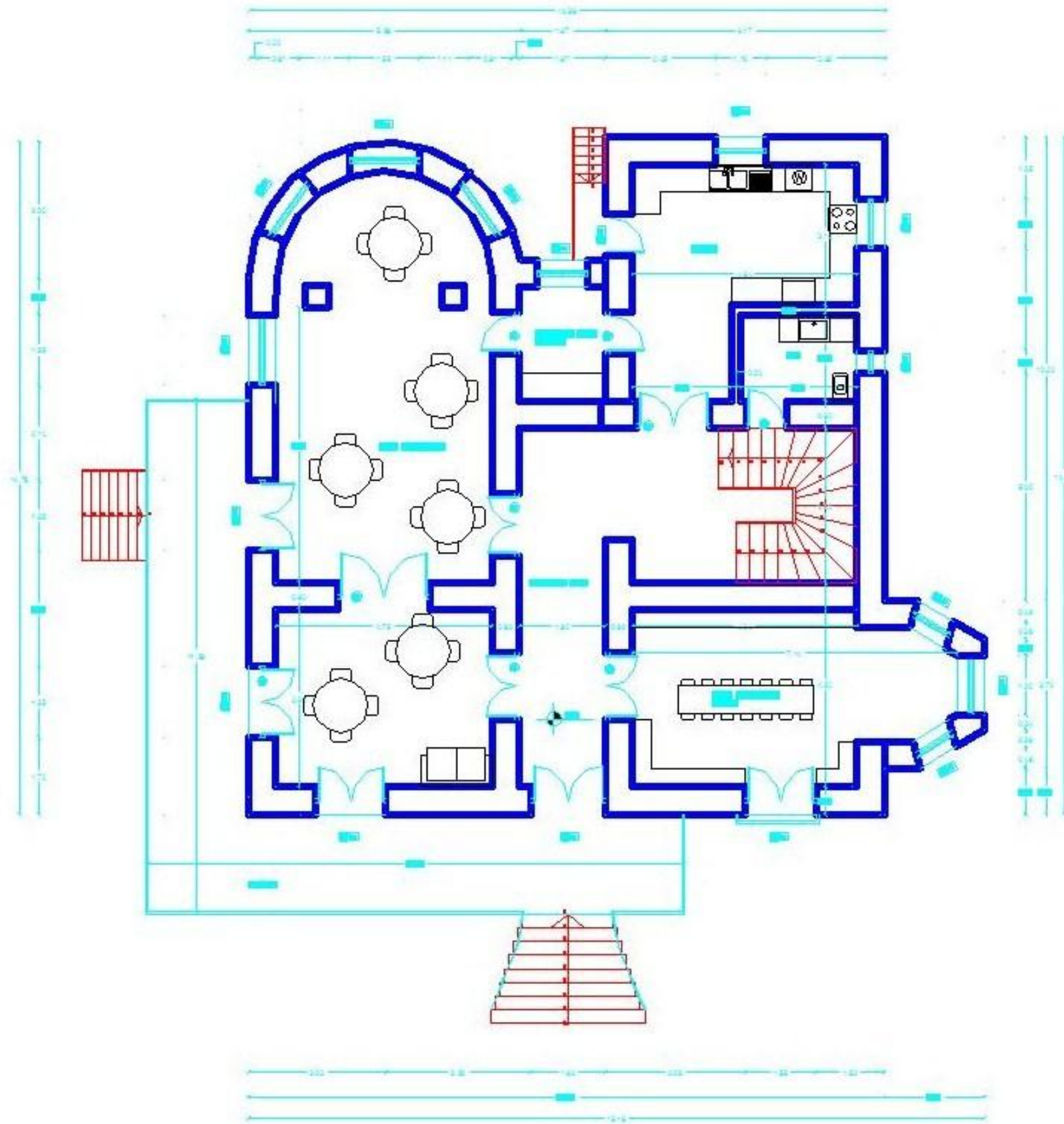

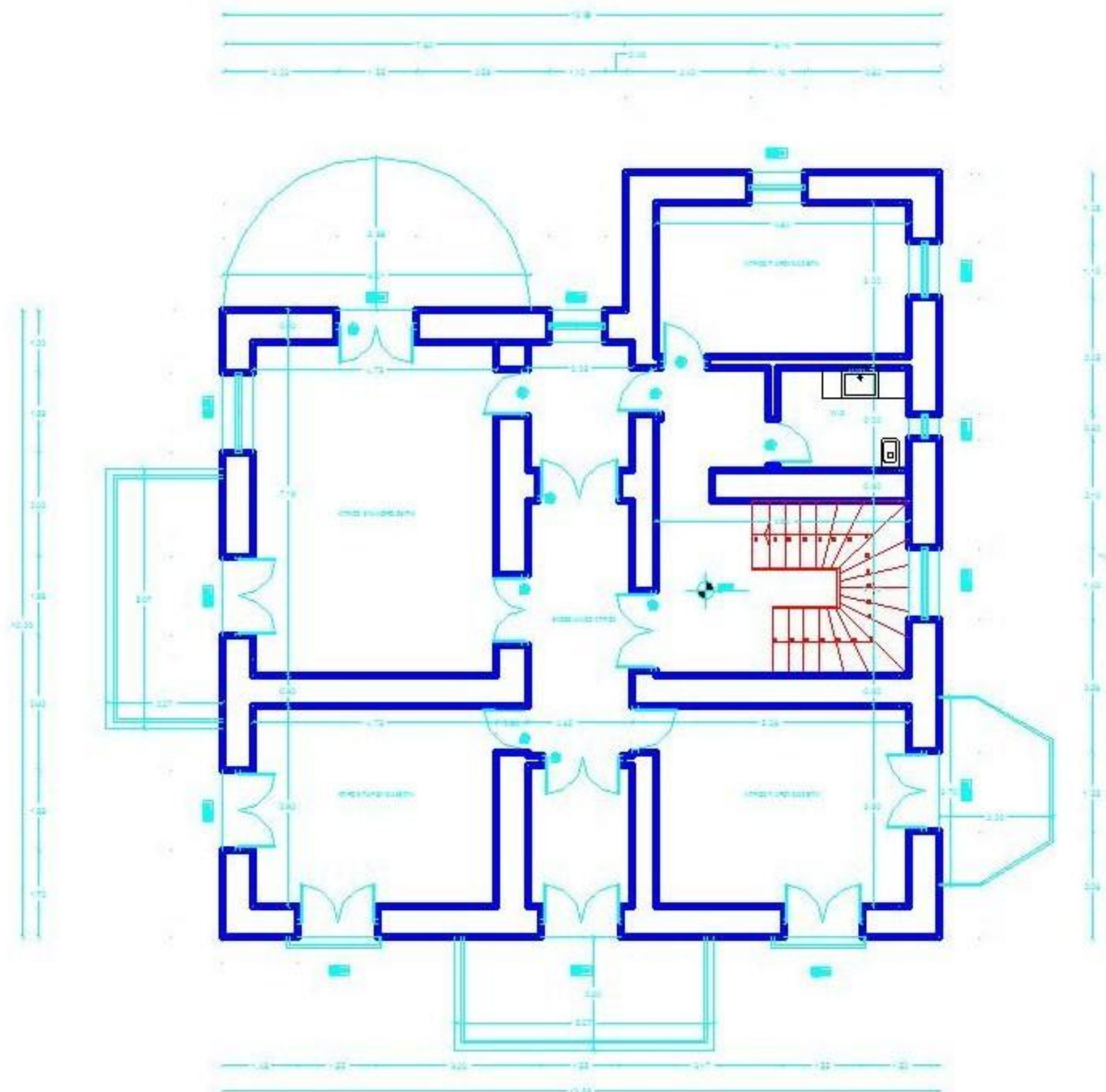
1. Πρόταση Εξωτερικού Χώρου

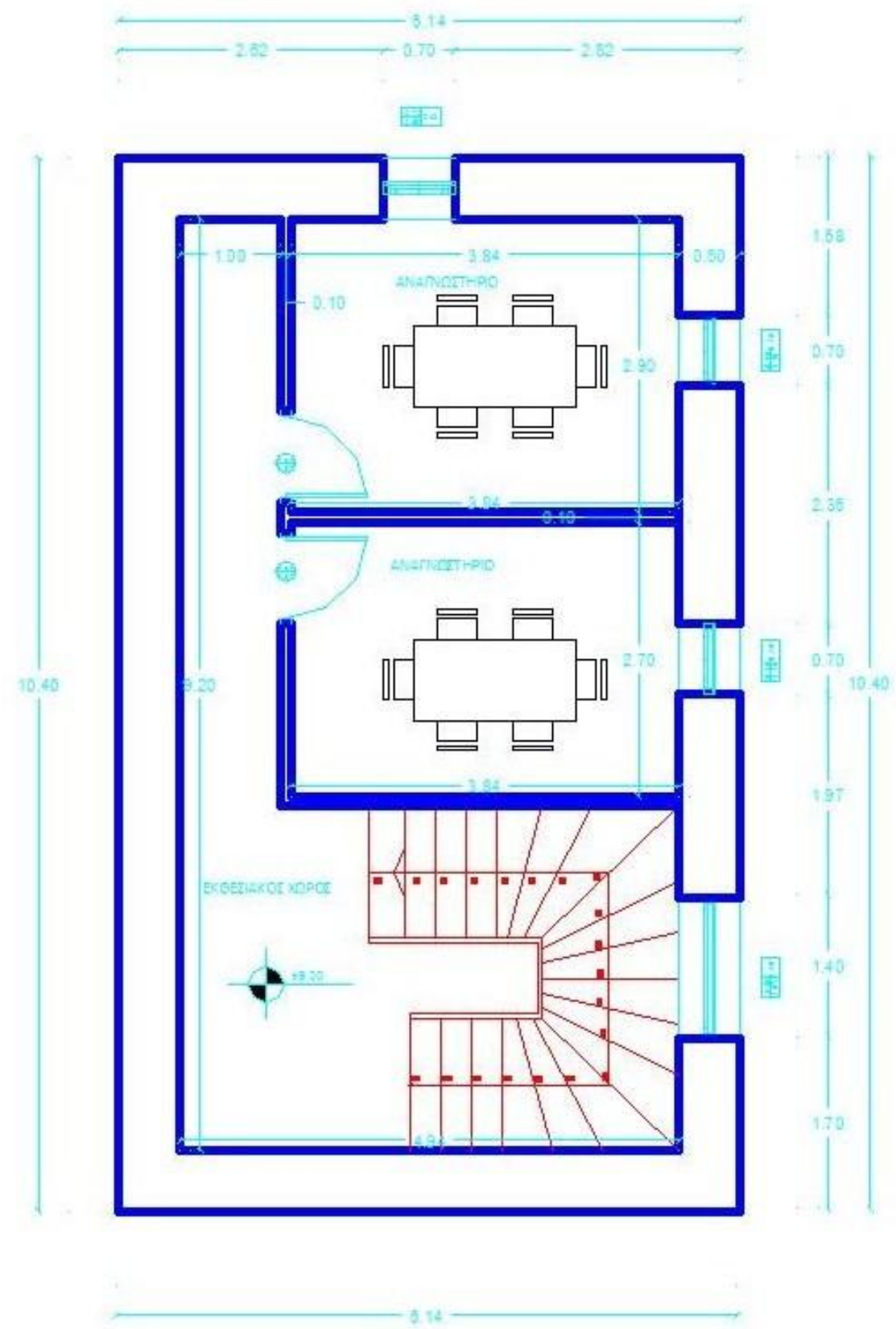

3. Κάτοψη Ισογείου

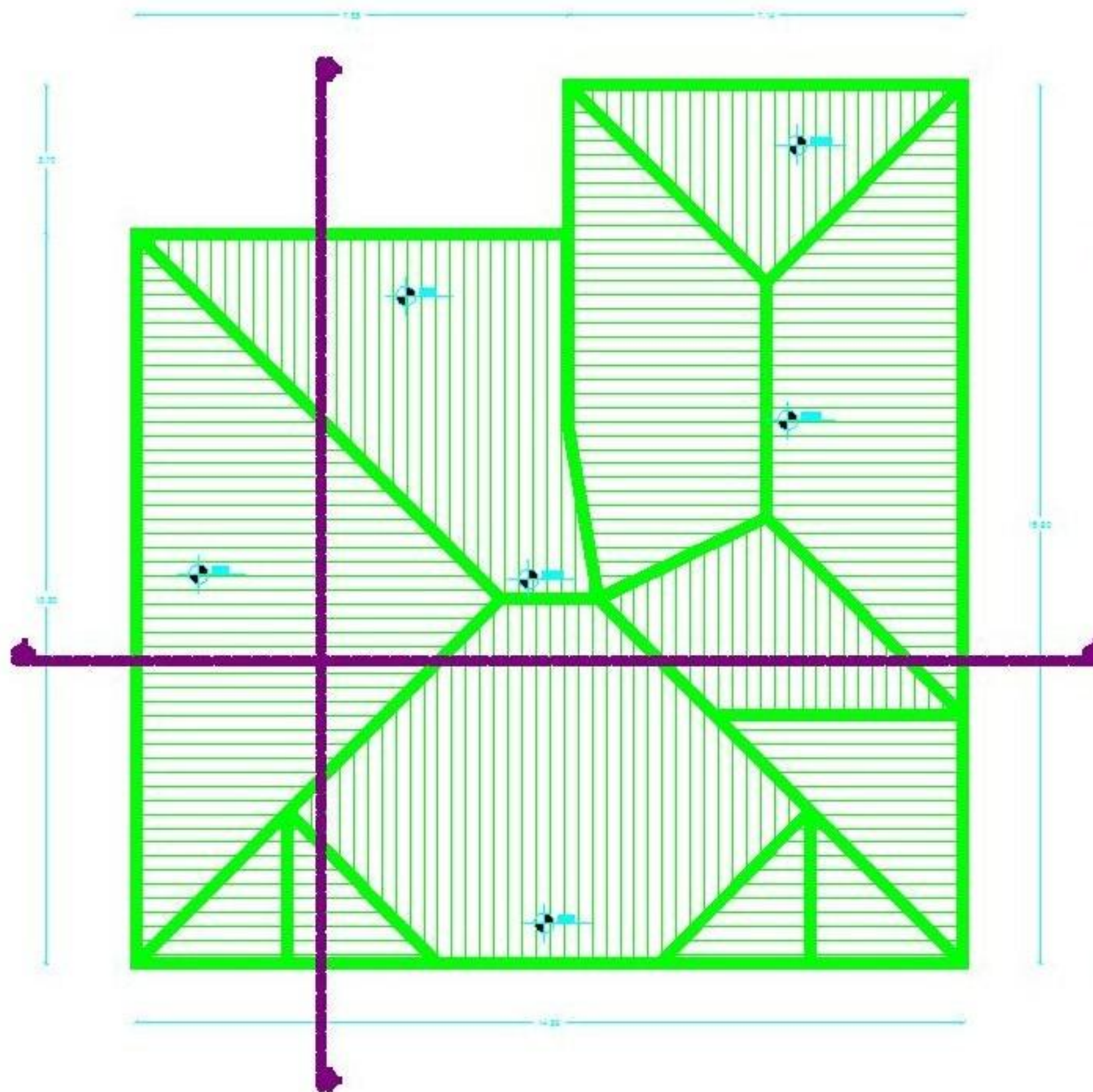

4. Κάτοψη Ορόφου

5. Κάτοψη Σοφίτας

6. Κάτοψη Στέγης

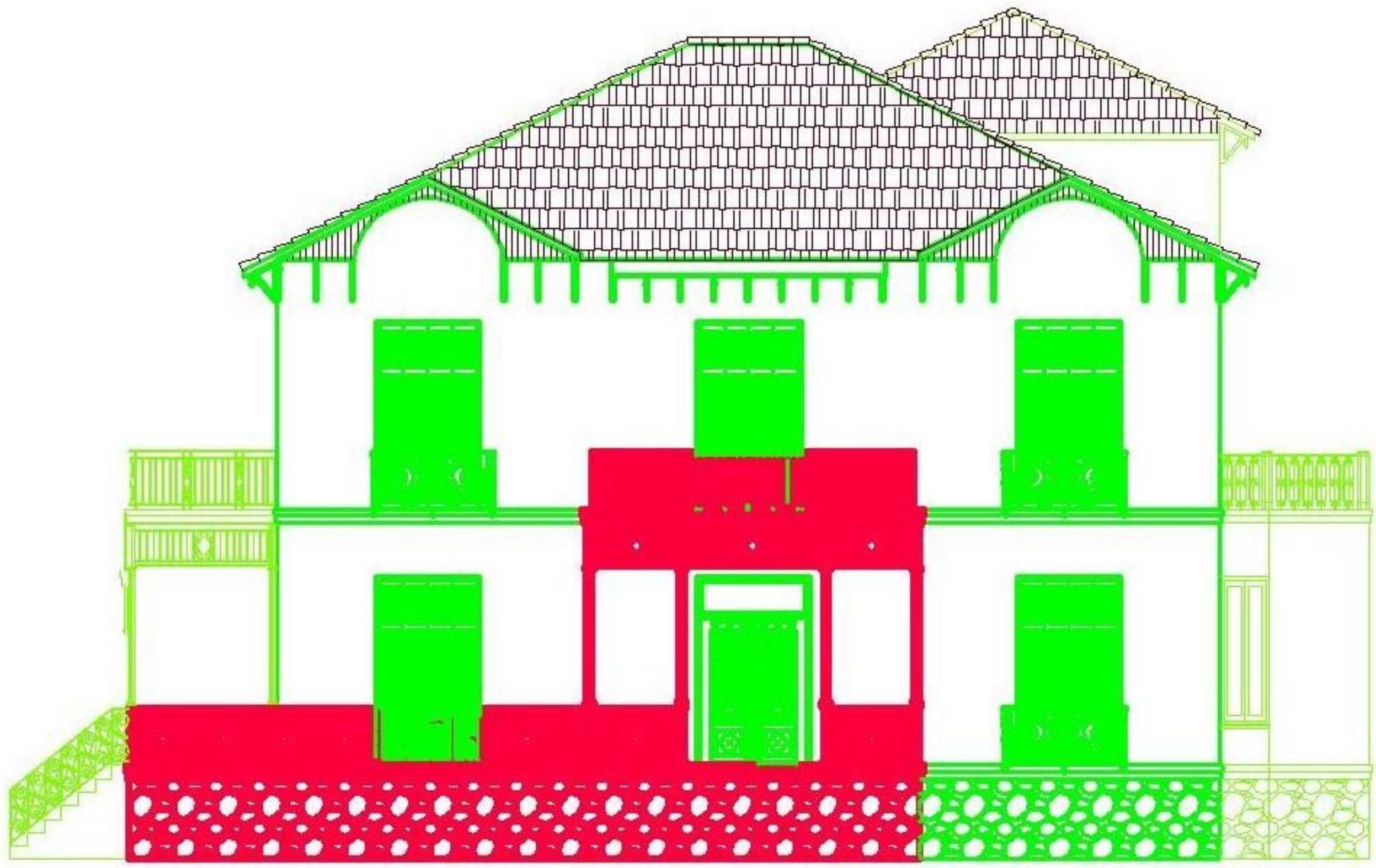

7. Τομή Α-Α

8. Τομή Β-Β

9. Νοτιοδυτική Όψη

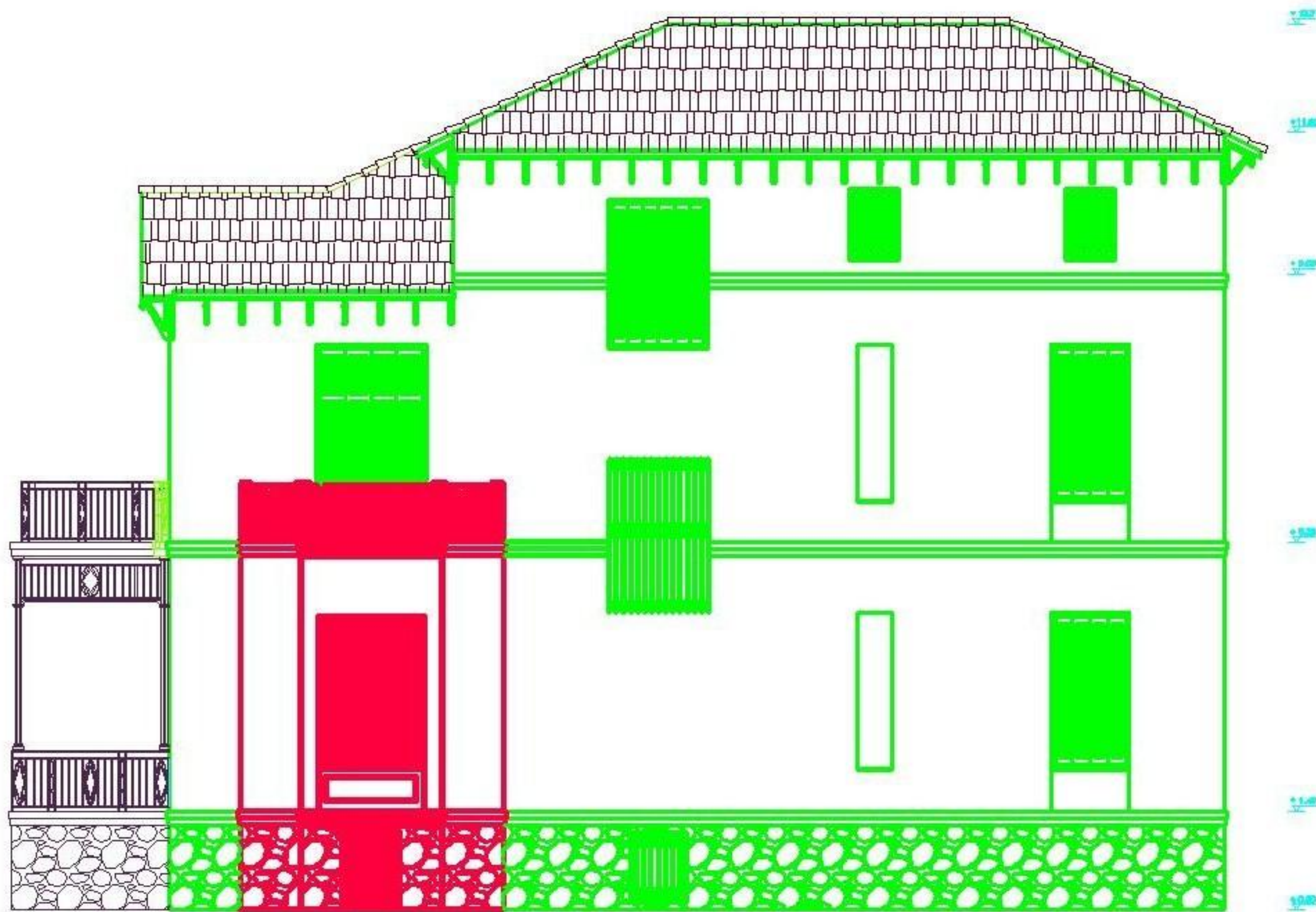

10. Βορειοανατολική Όψη

11. Βορειοδυτική Όψη

12. Νοτιοανατολική Όψη

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Βραχναίικα και Μονοδένδρι
Κάστας Παπαγιαννόπουλος , Δήμος Βραχναϊκών Πάτρα 2009
- Αποκατάσταση Επανάχρηση Ιστορικών Κτιρίων Και Συνόλων
Μιχαήλ Ε. Νομικός Εκδόσεις Γιαχούδη, Θεσσαλονίκη 2004
- Διατηρητέα : Αποκατάσταση –Επανάχρηση Κτιρίων
Νίκος Καλογήρου Εκδόσεις Μάλλιαρης-Παιδεία, Θεσσαλονίκη 2003
- Η Πάτρα στις αρχές του 20ου αιώνα, μέσα από την οικογενειακή συλλογή-λεύκωμα της Edith . W. Morphy, Εκδόσεις Τυπόραμα, Πάτρα 2002
- Στάθης Κουτροβίδης, Κοινωνική κυριαρχία και έγχειες σχέσεις στον νομό Αχαΐοήλιδος τον 19ο αιώνα. Οικονομικές και πολιτιστικές διαστάσεις, ανέκδοτη Διδακτορική Διατριβή, Πανεπιστήμιο Κρήτης-Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Ρέθυμνο 2008
- Χρήστος Μούλιας, Το λιμάνι της σταφίδας, Εκδόσεις Περί Τεχνών, Πάτρα 2000

ΔΙΚΤΥΟΓΡΑΦΙΑ

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%94%CE%AE%CE%BC%CE%BF%CF%82_%CE%A0%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BB%CE%AF%CE%B1%CF%82_%CE%91%CF%87%CE%B1%CE%90%CE%B1%CF%82

http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%95%CE%B3%CE%B3%CE%BB%CE%AD%CE%B6%CE%B9%CE%BA%CE%B1_%CE%A0%CE%AC%CF%84%CF%81%CE%B1%CF%82

http://www.google.gr/search?q=art+cafe&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=1rKfUa_BDIG1PJH7gZAB&ved=0CDoQsAQ&biw=1440&bih=756#facrc=&imgrc=ztveFr97tAlbM%3A%3B0cqm3xp8n0vzIM%3Bhttp%253A%252F%252F8020.photos.everywheremag.com.s3-website-us-east-1.amazonaws.com%252F8719_4153_m.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Feverywheremag.com%252Fplaces%252F2900%3B480%3B321

http://www.google.gr/search?q=art+cafe&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=1rKfUa_BDIG1PJH7gZAB&ved=0CDoQsAQ&biw=1440&bih=756#facrc=&imgrc=7T59wLw_Vlt5SM%3A%3B9LQd8gGvnxt28M%3Bhttp%253A%252F%252Fmedia-cdn.tripadvisor.com%252Fmedia%252Fphoto-s%252F02%252F3f%252Fb0%252Fcb%252Fart-cafe-hemingway.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.tripadvisor.com%252FRestaurant_Review-g60616-d2436037-Reviews-Art_Cafe_Hemingway-Kapaa_Kauai_Hawaii.html%3B550%3B366

http://www.google.gr/search?q=art+cafe&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=1rKfUa_BDIG1PJH7gZAB&ved=0CDoQsAQ&biw=1440&bih=756#facrc=&imgrc=d2FOVwp-l2ARKM%3A%3BB76naKti3JTzom%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.igogreece.com%252FapFiles%252FPhotos%252FmoPhoto1418-t5.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.igogreece.com%252FGR%252FGreekCatalogs.asp%253FcatalogCateg%253D4%2526subCateg%253D10%2526act%253Dpage%2526id%253D34%3B738%3B468

http://www.google.gr/search?q=art+cafe&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=1rKfUa_BDIG1PJH7gZAB&ved=0CDoQsAQ&biw=1440&bih=756#facrc=&imgrc=EFIPPgK17veyJM%3A%3B8VXWp1QyXt0sHM%3Bhttp%253A%252F%252Ffiguidepatra.gr%252Fwp-content%252Fuploads%252F2012%252F05%252Fparodos1.png%3Bhttp%253A%252F%252Ffiguidepatra.gr%252F%253Fp%253D736%3B320%3B213

http://www.google.gr/search?q=art+cafe&tbm=isch&tbo=u&source=univ&sa=X&ei=1rKfUa_BDIG1PJH7gZAB&ved=0CDoQsAQ&biw=1440&bih=756#tbo=isch&q=%CF%84%CE%B5%CF%87%CE%BD%CF%8C%CF%84%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%82&spell=1&sa=X&ei=s7OfUZLkNMARoInSgJgJ&ved=0CEsQvwUoAA&bav=on.2,or.r_qf.&bvm=bv.47008514,d.ZWU&fp=ffe187a722d85b7&biw=1440&bih=756#facrc=&imgrc=KRNOJ0ZQEzQx8M%3A%3BTMIIP4BEDQjlsM%3Bhttp%253A%252F%252Fsphotos-a.xx.fbcdn.net%252Fhphotos-prn1%252Fs320x320%252F60566_355043007929869_550488968_n.jpg%3Bhttp%253A%252F%252Fwww.facebook.com%252Ftechnotopos%253F_ft_%3B320%3B240